

Șarpele

Mircea Eliade

*Tu șerpe balaur,
Cu solză de aur,
Cu nouă limbe împungătoare,
Cu nouă cozi izbătoare,
Să te duci la ea,
Unde-o vei afla...
Și tu să n-o lași
Până ce ea,
Mândra mea,
Cu mine s-a întâlni
Și îmi va vorbi.*

Descântec de dragoste

I

Liza se pregătea să aplaude, presimțind sfârșitul romanței. Nădăjduia că gestul zgomotos, și cuvintele pe care va trebui să le spună, și comentariile celorlalți o vor ajuta să-și rețină lacrimile. Căci refrenul o emoționa stupid, aproape sălbatec; în special primele rânduri:

*În părul meu, odată blond,
E o șuviță argintie...*

De unde năvăleau deodată atâtea amintiri, atâtea nostalgii? I se părea că mai auzise undeva aceleași cuvinte, de foarte mult timp, când era mică și mătușa Leana îi recita poezii la modă înainte de război:

E o șuviță argintie...

Știuse parcă, înainte ca să le audă, cuvintele ce trebuiau să vină. Aștepta sfârșitul, căruia vocea de bariton timid îi da o mirată tristețe:

...Eu n-am avut copilărie!...

Întocmai cum presimțise ea, fără ca să-și poată stăpâni emoția și neliniștea. Cuvintele acestea îi amintiră deodată chipul zâmbitor al Leanei, grădina cu duzi din Bulevardul Pache și tristețile de atunci. I se păru că e foarte nefericită, că tinerețea ei e un dezastru și că nu o înțelege nimeni, că nu o va înțelege nimeni, niciodată. I se păru atât de deșartă căsătoria ei cu un funcționar superior - după atâta așteptare!... - atât de triste toate întâmplările... I-ar fi plăcut să se afle acum undeva singură, ascultând romanța și putând să plângă fără sfială.

— Să-mi scrii cuvintele! auzi glasul Dorinei de la celălalt capăt al mesei. Sunt superbe!...

— Cuvintele sunt vechi, răspuse d-l Stamate parcă mai timid. Numai melodia e nouă... Îmi place, pentru că e o melodie tristă...

Se întoarse către Liza, fără ca ea să-l vadă. Părea destul de surprins

de succesul pe care îl avusese glasul lui. Nu primise să cânte decât după multe insistențe. Cunoștea prea puțin pe gazdă, pe ceilalți invitați. Și totuși, ce oameni cumsecade; în special gazdele. O primire atât de grandioasă, aici, la Fierbinți, un biet sat la treizeci de kilometri de capitală...

— Puțin vin cu sifon, dacă nu te superi, se rugă Stere, întinzând paharul gol peste masă.

Liza îl privi dezgustată. „Să faci un asemenea gest, după o romanță... Și ăsta e bărbatul meu...”

— De cine sunt cuvintele? întrebă din nou Dorina. Nu le-am întâlnit până acum...

Vorbea tare, de la capătul mesei, ca să fie auzită și de căpitanul Manuilă. Iși dedia foarte bine seama de ce a fost aranjată petrecerea aceasta, cu atâția invitați, aici la țară, în casa cumnatului ei. „Vor să mă mărite"... îi venea să zâmbească. De câte ori se uita la căpitanul Manuilă și-l vedea mâncând corect, controlându-se neîncetat, nu cumva să-și pună coatele pe masă, i se părea că se pregătește să joace o farsă: ea se va preface că este o tânără care se logodește, iar căpitanul Manuilă va juca rolul logodnicului... Cum, așa, deodată? cu un om pe care nu-l cunoști?!...

— Nu cred că sunt de Bacovia, adăugă ea, tot atât de tare. Și nici de Argezi...

„Numele acestea vor ului puțin pe domnul căpitan", gândea Dorina.

— ...N-aș putea să spun de cine sunt, se scuză Stamate. Știu că sunt foarte vechi...

Căpitanul Manuilă continua să asculte pe gazdă, fără să ridice ochii.

— ...în condițiile astea, n-aș putea nici eu închiria apartamentul, domnule căpitan, spuse d-na Solomon. Vedeți d-stră, lumea vorbește așa și pe dincolo despre proprietari.

D-na Solomon trase un fum din țigară, lung, cu atenție, apropiindu-și genele. Este exasperant băiatul ăsta cu tăcerea lui. Și n-are nici un subiect de conversație. Oare să se fi îndrăgostit atât de repede?

Căpitanul nici nu îndrăznea să-și îndrepte privirile spre capătul mesei, de unde Dorina zvârlea întruna întrebări. I se dăduse a înțelege, înainte de a ajunge la Fierbinți, în timp ce rămăsese singur cu Stere în mașină, că hotărârea trebuie luată repede. Părinții fetei nu pot aștepta prea mult. Dorina și-a trecut licența în toamnă. Nu că ar avea nevoie să profeseze - căci el doară știe situația -, dar așa a voit ea, i-a plăcut să-nvețe. Și-acum sunt mai multe partide. Și părinții vor să aranjeze într-un fel. Dorina spunea că visul ei este să petreacă luna de miere ca o vacanță, și în străinătate...

— Cine mai vrea o cafea? întrebă d-l Solomon, ridicând mâna în sus.

D-na Solomon tresări, fericită că are un motiv să-și părăsească taciturnul ei tovarăș de masă.

— Mă ierți, te rog, un moment!... Să văd de cafele!...

Căpitanul Manuilă roși, înclinând exagerat capul, ca și când ar fi vroit să spună: „Vai, doamnă; desigur! D-stră, ca gazdă"... Dădu cu ochii de Dorina, care părea că-l privește visătoare, și zâmbi, începea

să capete curaj.

— Văd că vă place poezia, domnișoară, vorbi el pe neașteptate. Se făcu deodată tăcere. Dorina se îmbujoră brusc și începu să-și numere mărgelele din jurul gâtului. Auzind că începe discuția despre poezie, Stamate se plecă atent deasupra mesei, curios să asculte.

— Îmi plac doar anumiți poeți, vorbi Dorina. Și mai mult moderni...

— Am băgat de seamă, zâmbi căpitanul Manuilă. Versurile de-adineauri nu le-ați recunoscut, deși nu sunt atât de vechi. Sunt din Radu Rosetti...

Liza privi cu mirare pe căpitan. Așadar, nu e chiar atât de prost...

Și are dreptate: sunt versurile lui Radu Rosetti. Leana avea volumele lui de poezii și cărțile acelea și le mai reamintește și acum, atâția ani după moartea Leanei. Le ținea pe policioara din salon, în casa veche din Bulevardul Pache; au rămas acolo până ce a murit și Leana, tot de tuberculoză, așa cum muriseră și celelalte mătuși. Liza era pe atunci în cele dintâi clase de liceu, își amintește cu ce jind privea atunci policioara încărcată cu cărți. Era acolo și *Ion*, apărut de curând, și după moartea Leanei se bucurase chiar în ascuns că va putea lua cele două volume și le va păstra pentru totdeauna; nimeni nu se va mai gândi să le ceară înapoi.

Și, deodată, poruncitor, glasul mamei: „Să nu iei nimic, că au microbi!”... Cărțile apoi le-au ars, așa i-au spus, împreună cu coșul de rufe în care se afla colecția *Universului literar*...

— Ce poet, domnule, și Radu Rosetti! exclamă Stere. L-am cunoscut în timpul războiului...

Liza plecă fruntea. „Are numai nouă ani mai mult ca mine și pare atât de bătrân, atât de strein”...

Și se-mbătrânește singur, fără să i-o ceară nimeni, parcă numai ca să-i facă ei în necaz, să-i amintească aspru că el a cunoscut altă viață, că e dintr-o altă generație...

D-l Solomon, văzând discuția începută, se ridică și plecă din odaie. Trecu în săliță și, după ce închise ușa, privi cu atenție sticlele și sifoanele din căldările cu gheață. Deschise apoi ușa de la dormitor.

D-na Solomon era în fața oglinzii, privind-se fumând. Cu mâna stângă își aranja părul.

— Știi că am terminat vinul, spuse d-l Solomon.

D-na Solomon ridică din umeri. Se depărtă de oglindă cu pași moi și se așeză pe marginea patului.

— Bine că s-a terminat masa, vorbi ea plictisită.

— Dar a ieșit totul excelent, adăugă d-l Solomon. Și-a fost berechet. Tu spuneai că n-are să ajungă puii... Și ai văzut c-a mai rămas... *Ă propos*, i-ai spus femeii să-i acopere bine? Cu căldurile astea... Și-au să trebuiască diseară.

Își aprinse și el o țigară și se așeză pe pat, lângă nevastă-sa.

— Nu știu cum a rămas hotărât, mergem și noi la mănăstire?

— Cum vrei tu, răspunse d-na Solomon. Dar să știi că eu nu dorm acolo, cu ploșnițe și cu țânțari...

— Nu sunt decât țânțari, zâmbi d-l Solomon.

— Parcă tu simți vreodată!...

Tăcură amândoi, câteva clipe, fumând cu ochii în tavan.

– Tu ce crezi de căpitanul ăsta? întrebă d-l Solomon.

– Mă-ntrebam și eu de unde l-ați mai găsit...

– Să știi că nu-i prost, întrerupse d-l Solomon. După ce-ai plecat tu, a început o discuție foarte serioasă... Dar am impresia că s-a intimidat. Ori se pare că l-a luat Stere cam repede...

– Și ălalaltul cine e? întrebă d-na Solomon ridicându-se.

– Stamate, un prieten de-al căpitanului, mi se pare că-i inginer agronom...

D-l Solomon ascultă o clipă încruntat, încercând să ghicească ce se petrece alături, apoi întrebă cu alt glas:

– S-or fi făcut cafelele?

Din sufragerie se auzeau voci, râsete. Câțiva pași greoi, apoi ușa se deschise și apărură bătrâna d-na Solomon. Intră cu multă grijă, temându-se parcă să nu facă zgomot.

– Aicea erati? întrebă ea, fără să se mire.

Se apropie încet de pat, călcând cu aceeași băgare de seamă, și se așeză chinuit, oftând.

– Cum vi se pare? întrebă din nou, ridicând privirile.

– Numai de s-o hotărî... vorbi d-l Solomon.

– Asta ziceam și eu...

D-l Solomon se întoarse către nevastă-sa.

– Aglo, eu aș zice să te mai duci tu prin sufragerie. Vezi, poate vor să treacă în grădină... Nici nu mai e prea cald acum...

D-na Solomon se opri în trecăt în fața oglinzii, ca să-și aranjeze din nou coafura.

– Tu ce zici? o întrebă bătrâna.

D-na Solomon ridică din umeri și plecă.

– De, știi și eu...

După ce se închise ușa, bătrâna privi din nou spre d-l Solomon.

– Ei nu-i prea place...

– Așa e ea, n-o știi? Când stăm singuri cuci aici, oftează după musafiri și când are musafiri, cade obosită. Dar mie îmi place căpitanul. Are și școală...

– Și ălalaltul e drăguț, vorbi d-na Solomon.

De alături se auziră zgomote; scaune depărtate de masă, râsete, mulțumiri. D-l Solomon se grăbi să iasă din odaie.

– Mamă, spuse el din prag, vezi, ocupă-te d-ta pentru diseară. Știi, la mănăstire trebuie să venim bine pregătiți...

II

În grădină era încă destul de cald și Stere își scoase haina, agățându-și-o de ramura unui vișin. Rămase în cămașă. I se vedea ceafa rotundă, netedă, albă. Riri trecu în acea clipă pe lângă el, cu tava încărcată cu pahare aburite. Stere o opri.

– Mie fără dulceață, mulțumesc, spuse el apucând două pahare deodată, cu amândouă mâinile.

Rezemată de vișin, Liza îl văzu cum înghite apa, pe nerăsuflăte,

aplecându-și capul mult pe spate, ca și cum ar fi voit s-o primească de-a dreptul în gâtlee. Liza îl privi aproape fără mirare. Avu din nou, în acea clipă, sentimentul că și-a ratat viața, că a fost păcălită - fără voia ei, înainte ca ea să prinză de veste. Ar fi vrut un singur lucru: să povestească cuiva, să se împrietenească cu cineva, cu cineva necunoscut, căruia să-i spună an cu an viața ei întreagă.

Întoarse capul. Alături, pe iarbă, era Vladimir, fratele Ririei, și cu cei doi musafiri. I se păru că e ceva schimbat în gesturile lui Vladimir. Vorbea parca altfel, mai solemn, mai responsabil. Îl privi câteva clipe fără să înțeleagă. Apoi zări deodată țigara pe care băiatul o ținea atent între degete. Fumul se înălța albăstrui în aerul cald al grădinii, o șuviță stingheră, tremurând, pierzându-se repede în lumină.

– Tu ce ai, te doare capul?

Stere venise lângă ea, blajin, și-i apucase brațul.

– N-am nimic, zâmbi Liza.

– Ei, parcă eu nu știu! exclamă Stere destul de tare. Ai auzit romanța aia. Așa ai rămas tu: o sentimentală!...

Stamate ridică ochii și se îmbujoră brusc. Stere îl mângâie cu o privire prietenească, recunoscătoare.

– N-ai vrea să ne cânti și ceva mai vesel, domnule inginer?! întrebă el, apropiindu-se de grup și trăgând brațul Lizei.

Stamate voi să se ridice, dar Stere îi puse mâna pe umăr.

– Nu te deranja, te rog, doar suntem între prieteni...

– Mă gândeam că poate doamna, băigui Stamate.

– Ea a rămas ce-a fost: o sentimentală și o romantică, zâmbi Stere. D-aia te-ntrebam: poate ne mai cântai ceva, mai vesel...

Stamate încercă din nou să se ridice. Se simțea prost, așa cum stătea pe iarbă, cu genunchii strânși, apropiați de coate, și privind în sus, silindu-se să zâmbească, silindu-se să-și ascundă încurcătura și lipsa de vervă printr-o mimică exagerată.

– Lasă, domnule, nu te deranja, vorbi Stere apăsându-i încă o dată mâna pe umăr. Sau poate cânti mai bine din picioare.

– Nu cred că se poate cânta în grădină, spuse Liza. Nu e mediul.

Vladimir zvârli iritat țigara peste gard. Îl întrerupsese tocmai când se simțea mai încălzit în discuție, când îi pierise timiditatea din timpul mesei.

– Cum o să cânte cineva în căldura asta? exclamă el ironic. Mai bine vă așezați și voi pe iarbă și mai stăm de vorbă până se înserează... Domnul căpitan știe o sumă de lucruri interesante. Spunea c-a cetit acum de curând o carte...

– Vai, lăsați!... se scuză căpitanul.

– După câte văd eu, ești savant, nu glumă! îl necăji cu admirație Stere.

– Să vezi, Liza, despre existența lui Isus! exclamă Vladimir.

Liza se prefăcu mirată și interesată de această veste.

– Cine poate să știe vreodată ceva sigur despre Isus! spuse Stere placid.

– Sunt documente, îndrăzni căpitanul Manuilă.

– Dar parcă documentele astea nu le-au făcut tot popii? întrebă

ironic Stere. Eu repet ce-am spus de atâtea ori: că religia e bună pentru țărani, pentru oamenii de jos, care altminteri ar fi niște anarhici... Sau mai poți spune și altceva: că Isus a fost un ideal de moralitate, de abnegație și așa mai departe. Ca ideal, nimic de spus; dimpotrivă, noi ar trebui să-l luăm de model...

— Dar ce discutați cu atâta aprindere? întrebă deodată Dorina apropiindu-se de grup.

Căpitanul se ridică politicos în picioare, urmat de Stamate. Stere nu avu timp să intervină.

— Vorbeam despre existența lui Isus, spuse Liza. Domnul căpitan a citit de curând o carte și tocmai voia să ne spună...

— Nu e *Fiul omului* a lui Emil Ludwig? întrebă Dorina.

— Care Ludwig e ăsta? întrerupse Stere. Nu e ăla cu viața lui Napoleon? Lizule, avem și noi cartea asta...

Căpitanul Manuilă se întoarse cu delicatețe spre Dorina și răspunse, fără ca să-l poată auzi toți:

— Nu, domnișoară, era vorba de o carte mai puțin celebră. De altfel, nici nu e atât de nouă; a apărut acum vreo zece ani. Îi spune *Le Mystère de Jesus* de P.I. Couchoud...

— Să mi-o împrumuți și mie, se rugă Vladimir.

— Cu plăcere, domnule Săveanu, vorbi căpitanul corect.

Liza începuse să-l privească cu mai multă simpatie. Nu părea deloc prost. Și apoi, dăduse prilej lui Stere să se reabiliteze. Ceea ce spusese el despre existența lui Isus părea destul de interesant. Deși s-ar fi putut exprima cu mai multă îngrijire; ar fi putut vorbi și de mistica creștină, de catedrale...

Vladimir voia să se depărteze cu căpitanul, Stamate și Dorina, să facă un grup aparte, ca să poată discuta în voie, dar Riri îl apucă de braț și-l luă deoparte.

— Du-te în casă, îi șopti ea, te cheamă Aglaia.

Vladimir alergă spre intrarea principală cu pasul lui sportiv, care îi dedea întotdeauna un sentiment stenic, amintindu-i parcă încă o dată că nu are decât 19 ani, că e student la Litere și are toată viața înaintea lui.

Găsi pe d-na Solomon în sufragerie, răscolind sertarele ca să caute șervețele de masă curate.

— M-ai chemat? întrebă el răsufând adânc.

— Voiam să te întreb dacă putem lua patefonul la mănăstire, lămuri d-na Solomon.

Vladimir tăcu câteva clipe, ca și cum ar fi încercat să se gândească. Îi venea greu să răspundă; întrebarea căzuse atât de neașteptată, atât de străină de gândurile pe care i le răscolise discuția de-adineauri...

— Nu știu dacă o să mai fie timp de dansat, vorbi el distrat. O să ajungem acolo pe seară, o să trebuiască să le arătăm lacul, pădurea și celelalte... Apoi o să ne așezăm la masă...

— Atunci ai adus patefonul degeaba, spuse d-na Solomon plictisită.

— Credeam că o să se danseze aici, se scuză Vladimir.

— Văd că acum s-au așezat la vorbă, răspunse d-na Solomon, arătând cu capul spre grădină. Nici n-au să mai vrea să intre înăuntru...

– E mult mai comod afară, încercă s-o îmbuneze Vladimir. Și cred că e mai convenabil și pentru voi; scăpați mai devreme de musafiri...

Vladimir râse, ca să-și sublinieze gluma. Dar se simțea și el puțin vinovat. Când, cu o săptămână înainte, îi telefonase d-na Solomon la București, invitându-l la Fierbinți împreună cu Riri, el propusese să vină cu patefonul, ca să antreneze musafirii. Știa despre ce e vorba și, cunoscând-o bine pe Dorina, îi era teamă de o masă glacială și de o după-amiază plicticoasă. Având patefonul, tinerii puteau începe să danseze imediat după dejun - și gheața era ruptă. Știa mai ales câtă plăcere face dansul d-nei Solomon, care stătea o bună parte din an departe de București, singură cu soțul ei, într-o margine de sat.

– Ție cum ți se pare căpitanul? o întrebă el după câteva clipe, văzând că Aglaia nu-i răspundea. Știi că s-a dezghețat acum, la urmă...

– Faceți cum vreți, eu nu m-amestec, vorbi tăios d-na Solomon.

„De ce Dumnezeu o fi atât de îmbufnată astăzi? se întrebă mirat Vladimir. Poate pentru că nu i-a făcut nimeni curte.” Își aminti că Aglaia nu se amuză decât dacă se ocupă cineva de ea, insistent, galant și curtenitor - cineva, dar nu d-l Solomon. Din nefericire, astăzi nu era nici un cavaler. Căpitanul ar fi trebuit să se ocupe de Dorina. Iar prietenul lui, inginerul, pare a fi foarte timid. Dacă s-ar fi dansat...

– Poate că ar trebui să aranjăm ceva aici, îndrăzni din nou Vladimir. Acum nu e nici cinci. Noi plecăm de-abia pe la șapte jumătate... Dacă am dansa, poate le dăm prilejul să se cunoască mai bine...

– Până acum nici n-au avut timp să-și vorbească, spuse d-na Solomon. Stați cu toții pe capul lor...

Tăcură amândoi. Vladimir căuta un motiv agreabil ca să se poată întoarce în curte.

– Cine e prietenul lui? vorbi din nou d-na Solomon.

– Astăzi l-am cunoscut și eu. Spune că e inginer agronom. Lui Stere i-a năzărit să-l pună să cânte în curte...

– Așa e el întotdeauna, vorbi d-na Solomon.

Vladimir simți că trebuie să abată discuția. Aglaia putea în orice clipă să alunece în chestiunile familiale și-ar fi fost silit s-o asculte fără să îndrăznească să apere pe cineva.

– Ce-ar fi dacă le-am propune să viziteze satul? întrebă el brusc.

Aglaia îl privi mirată și batjocoritoare.

Era gata să-i spună: „Parcă ai fi Jorj!” - când ușa se deschise și intră d-l Solomon.

– Întreba Liza de tine, spuse el, făcându-și vânt cu batista. Apoi, către Vladimir: Păcat că n-ai fost și tu!... Să vezi, domnule, ce frumos explică!... Să știți că e băiat cu carte și are viitor... Se apropie de nevastă-sa: Mergem și noi la mănăstire, le-am făgăduit... Am uitat să-ți spun, adăugă el după câteva clipe, sunt acolo și Zamfireștii. Ei au venit de azi-dimineață direct de la București. S-au oprit însă la pădure...

D-na Solomon deveni deodată curioasă.

– De unde știi?

– A venit omul de la judecătorie, îl trimiseseră în sat după sifoane...

Vladimir profită că d-na Solomon se antrenase la vorbă și se

întoarse în curte. Erau toți strânși sub vișin. Căpitanul Manuilă părea acum mult mai familiar, mult mai intim. Vorbea cu Dorina și cu Liza. Riri și cu Stere erau lângă Stamate.

– Să-mi spuneiți și mie ce-ați discutat, începu Vladimir, silindu-se să-și ascundă necazul.

Simțise, cum se apropiase de grup, că îl uitaseră pe el, că toți acești oameni vorbiseră fără să țină seama de ideile lui, de acele observații inteligente pe care le făcuse pe când se afla pe iarbă, numai el și cu cei doi musafiri, își simțea orgoliul rănit; în fond, el adusese discuția asupra unor lucruri serioase, el se sacrificase stând de vorbă cu niște necunoscuți, îndrăznind să abată conversația de la subiectele vulgare la probleme și la cărți. Dacă n-ar fi fost el, căpitanul n-ar fi avut curajul să vorbească despre lucruri atât de serioase...

– Am vorbit o sumă de erezii, tinere, încercă să-i răspundă căpitanul Manuilă.

Vladimir îi fu recunoscător și îi zâmbi, apropiindu-se.

Dar Dorina îl întrerupse:

– Vreau să-mi răspunzi la ce te gândești de obicei când te uiți în gol, vorbi ea, reluând conversația dinainte.

– Eu nu știu niciodată la ce mă gândesc când rămân cu ochii în gol, spuse Liza.

Căpătase și ea vervă acum. O interesa discuția.

– De obicei ești atât de obosit, încât nu-ți amintești nimic, interveni Vladimir.

– Dar d-tale ți se întâmplă să ți se pară c-ai mai trăit o dată aceleași lucruri? întrebă cu vioiciune Dorina. Că, de pildă, tot ce se întâmplă acum, aici, în grădină, s-a mai petrecut o dată, întocmai, cu aceiași oameni și că ai spus aceleași cuvinte?!...

Părea că întrebarea o interesează foarte mult, căci nu lăsă timp căpitanului să răspundă, ci adăugă o sumă de amănunte și explicații.

– ...Știi, uneori, când mi se-ntâmplă să cred că am mai trăit întocmai aceleași lucruri, mă cuprinde groaza...

I se păru, în acea clipă, că are să i se întâmple același lucru și acum. Dar nu, era peste puțină. „Pe căpitanul Manuilă nu l-am întâlnit niciodată”, își spuse ea liniștindu-se. Totuși, simțise o ușoară amețală.

– Dacă-mi pare rău că nu m-am înscris și la Filozofie, vorbi Vladimir, este tocmai din cauza problemelor acestora ale sufletului. La noi, la Istorie, nu se rezolvă nimic...

D-l Solomon ieșise pe verandă.

– Cine vrea ceai, cine vrea cafea și cine vrea plăci de patefon! exclamă el jovial.

Stamate râse. I se păruse foarte reușită întreruperea aceasta. Stere îi vorbea, de altfel, despre tifosul exantematic de la Iași, din timpul războiului și nu putea asculta discuția grupului de alături. Auzea la răstimpuri, foarte clare, toate cuvintele Lizei. Cu ce bucurie i-ar fi răspuns. Atâtea lucruri de povestit, de comentat. Și chiar cu Riri, care pare o fată foarte de treabă...

– Hotărâți-vă repede! se auzi încă o dată glasul d-lui Solomon.

– Am putea dansa puțin, șopti Riri.

Se îndreptară cu toții spre verandă. Stamate rămase puțin în urmă.
— ...Ai mult spirit analitic, auzi el glasul Lizei.

III

Când au plecat mașinile din Fierbinți, amurgea. Căldura se risipise cu totul. Cerul începea să se înalțe.

— Are să fie o seară superbă, spuse Dorina, întorcând capul către căpitanul Manuilă.

— Păcat că n-avem o șosea asfaltată, regretă Vladimir.

Mașina lor înainta, e adevărat, cu greutate. Nu plouase de mult și pe alocuri praful era de o palmă.

— După ce cotim spre pădure, se-ndreaptă drumul, spuse șoferul.

Liza își rezemă ceafa de perna mașinii și sorbi cu nesaț aerul câmpului. Ce bine că Stere a rămas în urmă, în cealaltă mașină, care va sosi de-abia peste o jumătate de ceas...

— Ce stea e asta? arătă Dorina ridicând brusc brațul.

— Luceafărul! exclamă Vladimir. Nici atâta astronomie nu știi?!

Căpitanul Manuilă zâmbi și vorbi galant, fără să întoarcă privirile:

— Domnișoara n-a fost poate niciodată îndrăgostită... Luceafărul se învață chiar fără astronomie...

— Așa e, întări Liza. Și Eminescu a scris...

Dorina încercă în acea clipă să-și aducă aminte versurile din *Luceafărul*, dar nu izbuti să reconstruiască mental decât câteva fragmente.

— Ce frumos trebuie să fie să trăiești afară din oraș, într-o căsuță la țară!... vorbi din nou Liza.

Atunci, i se părea că ar fi într-adevăr o fericire să ai o vilă într-o pădure, nu prea departe de București, pe marginea unui lac. Cu puține luni înainte văzuse un film american plin de asemenea vile elegante la marginea orașului; căsuțe albe, cu terase largi, ascunse în pădure. Și la Snagov sunt vile luxoase, chiar pe țărmul lacului, și o barcă cu motor așteaptă la debarcader, în fața terasei, și se leagănă ușor. Ca în străinătate...

— ... Să scapi odată de lume, de zgomote, de telefoane, adăugă ea visătoare, continuând să privească cerul.

Era atât de odihnitoare liniștea și lumina amurgului, încât Lizei i-ar fi plăcut să fie într-adevăr extenuată, ruinată de viața capitalei, ca să se poată bucura mai deplin de frumusețile acestea noi. În acea clipă se închipui o femeie de lume, obosită de nebunești petreceri nocturne, epuizată de baluri diplomatice și ceaiuri, dezamăgită de aventuri - o eroină de film, căreia viața nu-i refuzase nimic până acum și care totuși, în fundul sufletului, continua să fie nemulțumită. Ar fi vrut altceva, mereu altceva...

Întoarse capul spre căpitanul Manuilă și-l privi cu o infinită superioritate, amestecată cu ironie și blândețe în același timp. Dacă ar ști el...

— Astăzi o să avem o lună splendidă, spuse Dorina. Ar trebui să ne

grăbim, ca să ne rămână timp de plimbare...

Intraseră acum pe șoseaua secundară. Departe, se zărea, ca o coamă ascunsă în zare, pădurea mănăstirii.

– Ce-or fi făcând ceilalți? se întrebă Dorina, întorcând capul. O fi pornit mașina?

Ceilalți erau soții Solomon, Stere, Stamate și cu Riri. Ei veneau cu mașina unui prieten, silvicultor. Plecaseră destul de târziu, dar mașina era mai bună și se apropiau. La marginea cealaltă a orizontului apăruse un nor de praf.

– Ei sunt! întări Vladimir, după ce privi cu atenție.

– Prietenul d-tale, domnul inginer, e foarte timid, vorbi Liza.

– Până se obișnuiește, lămuri căpitanul. Adevărul este că nici unul dintre noi nu suntem prea expansivi. D-stră, generația aceasta mai tânără - se adresa el Dorinei -, aveți o comunicativitate sportivă, vă împrieteniți foarte repede. Și bine faceți... Mie, bunăoară, mi-e destul de greu să devin, cum se spune, camarad cu oamenii pe care îi cunosc de curând, deși meseria noastră...

În mașina cealaltă, Riri, lângă șofer, încerca să străbată depărtarea, cu palma streășină la ochi, să vadă dacă se apropie de cei dinainte.

– ...Eu îți spun ca unui frate, ascultă-mă pe mine, vorbea Stere, la vârsta d-tale, totul e să nu scapi trenul...

– Dar nici nu sunt atât de bătrân, răsese Stamate, mirându-se. De-abia am împlinit treizeci și trei de ani...

– Asta spun și eu, întări Stere. Acum începe vârsta primejdioasă. Dacă nu te hotărăști într-un an, doi, nu te mai hotărăști decât foarte târziu, și atunci întotdeauna te arzi, asculta ce-ți spun eu...

Stamate privea îmbujorat ceafa lui Riri. Nu îndrăznea să miște capul, să întâlnească ochii soților Solomon. Ce gafă făcuse, acceptând discuția asupra căsătoriei... El ar fi trebuit să se prefacă naiv, ca și cum n-ar fi știut nimic de planurile familiei Solomon cu căpitanul.

Îi plăcuse, totuși, la început, să-i audă vorbind despre căsătorie, crezând mai ales că-i face un serviciu prietenului care plecase înainte, cu Dorina. Poate chiar că într-adevăr îl lăsaseră pe el la urmă, ca să mai discute cu familia... Dar discuția, deși pornită foarte general și impersonal, se abătuse repede asupra sa. Stere îl întrebuse, aproape fără preliminarii, de ce nu se însoară...

– Suntem teribil de indiscreți, vorbi deodată d-na Solomon.

În același timp, ea lovi cu vârful pantofului, discret, piciorul lui Stere. Când cumnatu-său întoarse capul, mirat, d-na Solomon încrunță din sprâncene, indignată, aproape schimonosindu-și fața.

– Aglo! Mașina celorlalți s-a oprit! exclamă Riri, ridicând mâna.

Priviră cu toții; la vreo cinci sute de metri în față, aproape de marginea pădurii, mașina se oprise.

Cineva făcuse semn, cu amândouă brațele, din mijlocul șoselei. Era un tânăr înalt, brun, cu capul gol și cu ochelari de soare. Probabil îi uitase la ochi din timpul zilei, căci acum soarele apusese și lumina era străvezie.

– Nu vă supărați că v-am oprit din drum, spuse el foarte corect, apropiindu-se de mașină și salutând. Bănuiesc că vă duceți la

Căldărușani și v-aș ruga să mă luați și pe mine pe scara mașinii.

Zâmbea, dar nu era deloc intimidat, își rezemase mâna dreaptă de ușa automobilului și cu stânga își scoase încet ochelarii. Dorina tresări. Avea niște ochi foarte ageri, arzători, cu pupilele neobișnuit de mari. După vorbă, după gesturi, tânărul părea a fi de familie bună. Liza îi privi cu admirație hainele perfect tăiate, sport, cu buzunare mari în față.

— ...M-am rătăcit, dacă se poate așa ceva! adăugă vesel tânărul. Mai bine zis, am adormit în pădure, iar prietenii mei au plecat cu mașina mai departe. Mergeam și noi la mănăstire...

Căpitanul se ridică să-i dea locul.

— Dar nu vreau să vă deranjați, protestă necunoscutul. Când spuneam că merg pe scara mașinii, nu exageram deloc... Am să stau și aici foarte bine...

— Mai bine ne înghesuim noi un pic, spuse Liza. Sau iau eu pe Dorina în brațe...

Tânărul trebui să se supună. Se sui în mașină, continuând să-și ceară scuze.

— O să-mi permiteți să mă prezint, spuse el. Numele meu este Sergiu Andronic, de meserie aviator, sau aproape aviator...

Râse din nou, descoperindu-și dinții. Întinzându-i mâna, Liza observă că tânărul e mai mult ars de soare decât brun. Părea un pasionat sportiv, un bărbat care trăiește o bună parte de zi în plin aer. Domnul Sergiu Andronic sărută mâinile cu o perfectă eleganță. Dorina se îmbujoră. Din părul lui se desprindea un foarte stins parfum de sănătate bărbătească.

— Atunci să cunoști și pe ceilalți, spuse Vladimir, zărind apropiindu-se mașina din urmă.

Sergiu Andronic întoarse capul. A doua mașină se opri alături, pe șosea. Vladimir făcu prezentările.

Stere părea foarte înveselit de întâmplarea aceasta.

— Nu te necăji dacă nu-ți găsești prietenii, îi spuse el. Rămâi cu noi.

Tânărul înclină capul, mulțumind. De altfel, nu părea deloc necăjit, nici măcar îngrijorat; îndată ce-și găsi loc în fundul mașinii, între Liza - care ținea în brațe pe Dorina - și căpitanul Manuilă, începu să vorbească, destul de volubil, încercând chiar glume. „Ce însemnează să ai *usage du monde*”, gândea Liza, fascinată de acest tânăr care trăda atâta siguranță de sine și atâta fantezie.

— Am venit de la Pipera azi-dimineață, ca să mâncăm în pădure, începu necunoscutul îndată ce porni mașina. Au trecut ei să mă ia; ei, adică prietenii mei. Eu îmi fac acolo orele de zbor... Să nu credeți însă că pot zbura singur. Acum învăț...

Dorina și Liza îl ascultau nesățioase. Ce voluptate, să poți zbura!...

— Trebuie să fie destul de greu, interveni Vladimir, pasionat deodată.

— Prima dată, când te ridică avionul. Atunci e rău. Ai impresia că totul e sfârșit, că n-ai să te mai întorci niciodată teafăr pe pământ... Pe urmă, te obișnuiești; și-ți place. Simți că nu începi să trăiești decât sus...

Căpitanul Manuilă zâmbi pentru sine, cu o ușoară tristețe. Ce literar vorbește tânărul acesta și ce impresie extraordinară lasă totuși vorbele lui. Mai ales cucoanelor. Ia te uită...

Într-adevăr, Dorina și cu Liza păreau transfigurate. Li se întâmpla atât de rar să stea de vorbă cu un aviator... Și niciodată nu întâlniseră unul civil, tânăr, elegant, care să meargă în aceeași mașină cu ele și sa le fie recunoscător că l-au primit să stea alături...

— ...Să nu vă speriați când vă voi prezenta prietenii mei, continuă tânărul. Sunt înfiorători. Nici nu vă pot spune cu ce au să semene când îi voi întâlni. Eu i-am lăsat treji și decenti; mai exact, ei m-au lăsat pe mine...

Începu să râdă din nou. Avea un râs sănătos, masculin, contagios. Au râs și Liza și Dorina. Căpitanul Manuilă se mulțumi să zâmbească. Nu te poți supăra pe un băiat ca ăsta. Dar trebuie să fie o pușlama...

— Dar ne îngrozești de-a binelea! exclamă Liza, care-și găsisse tonul de conversație pe care îl căuta de la urcarea tânărului în mașină.

— Cine sunt? întrebă, mai sfios, Dorina.

— Cel mai responsabil e un inginer de la Uzinele Reșița, explică serios Andronic. Ceilalți sunt de fapt mai mult celelalte; căci este, primo, un arhitect, și apoi prietenele lui, două preafrumoase streine. Mai mult nu știu nici eu...

Dorina zâmbi silit. Nu va fi tocmai agreabil; poate fetele acelea nu știu o boabă românească și se va vorbi franțuzește, lucru ce nu o încânta deloc.

Liza, dimpotrivă, era fericită că se va putea vorbi franțuzește. Ea stătuse doi ani la Paris; de altfel, încerca întotdeauna să vorbească franțuzește cu prietenele ei... Și apoi, cine știe, streinele acelea au o sumă de cunoștințe interesante la București. Cercuri diplomatice, ceaiuri, serate aristocratice... Oricum, întâlnirea e admirabilă. Se va petrece de minune...

— Ce păcat că n-avem costume de baie, vorbi din nou Andronic când se apropiară de mănăstire. Nici nu vă dați seama ce plăcut e să înoți noaptea, pe lună, în lac...

— Dar trebuie să fie frig, spuse Vladimir. Suntem de-abia în mai...

— A! eu aș face baie și în februarie, exclamă tânărul.

Părea sincer. Vorbea de altfel mult, repede, sigur, dar nu lăsa impresia de laudă deșartă. Așa cum era, cu umerii lați, cu brațele bine legate, arse de soare, părea firesc să-l vezi scaldându-se într-o dimineață de februarie.

— Dar dacă iese luna trebuie neapărat să facem o serenadă cu barca, adăugă el. Are Arsenic o balalaică.

— Cine are? întrebă mirată Liza.

— Arsenic, prietenul de care vă vorbeam.

— Dar de ce-i spuneți așa? începu să râdă Liza.

— Oh! câte femei s-au omorât pentru el până acum, clătină din cap Sergiu Andronic.

Mașina intrase pe alee și se opri lin la poarta mănăstirii. De-abia aici, între pomi, își dară seama că se-nserase de-a binelea. Cele două femei simțiră un fior umed strângându-le spatele.

IV

Când grupul, după ce-și lăsase valizele și coșurile cu mâncare la arhondaric, se pregătea să coboare spre lac, Sergiu Andronic îi ajunse alergând dinspre chilii.

— Nu-i găesc nicăieri! exclamă el, necăjit și parcă amuzat de propria sa încurcătură. Au intrat în pământ!...

Dorina nu-și putu ascunde un gest de bucurie. O observară, în aceeași clipă, și Riri, și căpitanul Manuilă.

— Poate au plecat la București, îndrăzni ea.

— Asta nu, în nici un caz! vorbi Andronic. Bănuiesc eu ce-au făcut: au nemerit la altă mănăstire!...

Începu să râdă și-și băgă amândouă mâinile în buzunare, privind lacul, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Nu despera, spuse Stere, te luăm cu noi în mașină, mâine dimineață.

— Vă mulțumesc! dar întrebarea e cu ce am să dorm eu la noapte și cum am să mă rad mâine dimineață!... Se întoarse către Liza, care îl privea zâmbind.

— Mă iertați, doamnă, de asemenea amănunte indiscrete. Dar dacă ați ști ce înspăimântător devin peste noapte, dacă ați bănui ce barbă hidoasă îmi crește... E teribil!

Cucoanele începură să râdă, îndeosebi d-na Solomon.

— E teribil! nu exagerez deloc, întări Andronic. Nici n-o să aveți curajul să mă luați în mașină. Doar dacă aveți vreo ladă de bagaje...

Vorbea atât de sincer, atât de spontan, încât nici căpitanul Manuilă nu-și putu stăpâni râsul.

— Credeți că mai e timp să ne plimbăm cu barca? întrebă Vladimir.

D-l Solomon se uită la ceas. El continua să se socotească gazdă și aici, la mănăstire. De altfel, el aranjase totul și aici. Arhondăria lui îi fusese încredințată. Cei mai mulți dintre călugări îl cunoșteau.

— Opt fără un sfert! spuse d-l Solomon. Dacă nu vă este foame...

— Lasă, frate, că o să ținem masa toată noaptea! spuse Liza.

Ea voia cu tot dinadinsul să se plimbe în barcă, alături de tânărul necunoscut. D-l Solomon simți după tonul Lizei că făcuse o gafă vorbindu-le de masă.

— Cum vreți, spuse el. Numai să găsim bărci...

D-l Andronic coborâse foarte aproape de apă; era o minune că nu se afundase în mълul umed, cu luciul stins. Privea parcă foarte atent un punct în mijlocul lacului.

— Să nu aluneci!- îi strigă Stere. Apa asta e păcătoasă rău!...

Tânărul întoarse capul cu un zâmbet turbure.

— N-o cunosc eu?!... Mă uitam acum să văd dacă-mi mai amintesc exact locul unde s-a scufundat barca acum vreo doi ani și era să mă înec...

— Ce vorbești? se sperie d-l Solomon.

Andronic urcă malul spre ceilalți. Părea schimbat: gânditor, aproape melancolic, își pusese din nou mâinile în buzunare. Avea pasul târăgănat. Parcă se întorcea de la un mormânt.

– Era să mă-nec... asta e prea puțin spus, adăugă el. Atunci s-a înecat un prieten al meu, avocatul Haralambie...

– Cum, domnule, erai și d-ta în barcă?! Extraordinar! Când spuseși de înec, era tocmai să-ți amintesc de Haralambie... Ce coincidență! Știi că l-am cunoscut și eu?! Când am aflat, aș fi vrut să vin și eu, dar nu știu ce s-a întâmplat că n-am putut...

– Aveai proces în ziua aia, îi aminti d-na Solomon.

– Așa e, întări d-l Solomon. Un necaz de-al meu... Ce păcat de omul ăla!...

– Dar cum s-a întâmplat? întrebă Dorina cu emoție.

Andronic o atrăgea și mai mult acum, o amețea. A trecut prin atâtea primejdii... înfrunța moartea în fiecare ceas... Se lega de el atâta mister, atâta virilitate, atâta aventură, încât Dorina începu să-l privească amețită. Parcă o mare forță o strivea, după ce o atrăgea aproape, foarte aproape de acest frumos necunoscut, de care nu-și putea lega totuși nici o nădejde. Căpitanul i se păru, în acele clipe, și mai neutru, și mai indiferent, îl zări, cum sta cu mâna dreaptă agățată de nasturele de la buzunarul de sus al tunicii, ascultând.

– Cum s-a putut întâmpla o asemenea nenorocire? repetă Dorina.

– Nici eu nu prea înțeleg bine ce-a fost, vorbi încet Andronic. Nu era doară pentru prima dată când vâsleam pe lacul acesta. Și cu toate acestea, pe acolo, prin mijloc - arătă el înălțând brațul - s-a învărtit barca de vreo câteva ori în loc și s-a răsturnat...

– O fi fost vreun vârtej, vorbi Stamate.

– Fără îndoială c-a fost, răspunse Andronic, după ce-l privi o clipă lung pe Stamate. Dar nici asta n-ar fi fost prea grav. Știam să înotăm amândoi tot atât de bine. Și apoi, aveam barca, ne puteam ajuta... Dar s-a dus la fund, domnilor, s-a dus la fund, parcă ar fi fost fermecată și o trăgea plumbul...

Tăcu, câteva clipe. Toți erau emoționați, neliniștiți. Le trecuse pofta de plimbare cu barca. Parcă se întunecase deodată, întunerecul coborându-se în valuri dinspre pădure.

– ...Era păpuriș mult sub apă, spuse d-l Solomon. Știu c-a și fost pe urmă vorba la stăreție să-l scoată tot... Dar crește la loc...

– Țsta e blestemul stufărișului, vorbi Andronic, să nu moară niciodată, să crească mereu, pe sub apă...

– Și s-a-necat repede? întrebă Liza.

– Eu i-am zărit doar capul, câteva secunde și apoi s-a dat la fund... Mă-ntreb cum am putut scăpa eu...

– Ți-a ajutat Dumnezeu, spuse d-na Solomon.

Andronic nu-și putu ascunde un zâmbet trist, prelung.

– Poate și asta, răspunse el moale.

Începură să pășească încet, în grup, pe marginea lacului. Vladimir privea cu jind barca pe care o lăsară în urmă, legată de un țaruș. Andronic parcă își aduse aminte de ceva, căci se opri din mers, scoase mâinile din buzunare și începu să râdă.

– Dar asta nu trebuie să ne intimideze! exclamă el deodată. Asta nu înseamnă că noi nu ne mai plimbăm cu barca!...

Privi vioi spre grup. Ochii îi sticleau, neastâmpărați, de la o față la

alta. Se opri cu deosebire asupra lui Vladimir și Riri.

– Dacă am face o plimbare, acum, pe lac? întrebă el brusc, dând să se întoarcă.

Stere îi apucă brațul.

– Nu fi copil! vorbi el. Nu-ți necăji norocul...

– ...Dar dacă nu mă lasă-n pace... șopti Andronic, mai mult pentru sine, cu privirile furișate spre apă.

Riri începu să râdă. I se părea atât de comică exclamarea aceasta a lui Andronic...

– Mai bine mergem spre pădure, propuse d-l Solomon, făcând semn să grăbească pasul. Grupul porni agale, cu Andronic, Vladimir și Dorina la urmă. D-l Solomon apucă brațul nevesti-si și înainta mai repede, ca să poată vorbi fără teamă de a fi auzit.

– Cine o fi ăsta? spuse el iritat. Știi că nu-mi prea place... îl pune-n umbră pe căpitan. Și mama spunea că ar trebui să aranjăm într-un fel astă-seară... Poate ar fi mai bine să-i lăsăm singuri, știi, pe ei doi...

D-na Solomon ascultase fără interes confidențele soțului. Privirile i se odihneau alene pe umbra pădurii din față.

– Ce vrei să-ți fac eu? întrebă ea leneșă. După ce l-ați invitat, nu-i puteți spune că vă plictisește. Și doar, săracul, n-am deloc impresia că face curte Dorinei...

– Asta nu, se scuză d-l Solomon. Nici n-am vrut să spun asta... Dar știi, tipul ăsta, Andronic ăsta, e un om umblat, și te-amețește cu vorba... Căpitanul e mai serios, nu se bagă în toate, așa, și dacă nu e o discuție ca lumea, ai văzut, nu scoate o vorbă...

Tăcu câteva clipe, așteptând să vadă ce răspunde nevastă-sa. Dar d-na Solomon era tot atât de distrată, de neatentă.

– ...Știi, ar trebui să luăm noi inițiativa, adăugă d-l Solomon. Să-i izolăm, cumva, să vedem, poate băiatul are și el de spus un cuvânt... în orice caz, trebuie s-o cunoască mai bine... Dar dacă ăsta stă mereu pe capul nostru...

– Adineaori nu păraai atât de iritat, îi aminti d-na Solomon zâmbind. Din ce ți-a venit?...

D-l Solomon roși și-i strânse brațul.

– Dragă, nu e timp de glumă, vorbi el grăbind și mai mult pasul. Trebuie să aranjăm într-un fel, nu?!... Doar suntem în familie și aici și trebuie să ne dăm cu toții concursul...

În acea clipă, d-na Solomon îl lovi cu cotul, discret, făcându-i semn să se oprească. Dinspre pădure, înaintând spre ei, venea familia Zamfirescu. Domnișoara Zamfirescu îi recunoscuse cea dintâi și se grăbi să-i întâmpine.

– Vai! ce bine îmi pare că sunteți și voi aici! exclamă ea.

În urmă, călcând obosită, venea d-na Zamfirescu și cei doi bărbați, soțul și cumnatul.

– Dormiți și voi la noapte aici? întrebă doamna bucurându-se.

Era sigură acum că se va juca pocher. Prudentă, venise cu două pachete de cărți, pe care le ascunsese de la București în buzunarul mașinii.

– Suntem un grup întreg, spuse d-na Solomon, cu oarecare orgoliu,

arătând cu brațul întins pe ceilalți, care păseau încet peste câmp. Este și un amic al nostru, un aviator, foarte amuzant...

Într-adevăr, Andronic ajunsese cel dintâi, însoțit de Vladimir, de Stamate și Riri. Dorina rămăsese cea din urmă, cu Liza și căpitanul Manuilă. Parcă se ținea într-adins departe de Andronic și se ferea să-i întâlnească privirile. De altfel, tânărul se simțea bine și avea aceeași vervă cu oricine sta de vorbă. Nu căuta tovărășia nimănui din grup. Se distanțase împreună cu Vladimir, Riri și Stamate, pentru că aveau toți pasul tineresc. Dacă n-ar fi fost prudența lui Vladimir și a lui Riri - care bănuiau de ce s-au izolat soții Solomon înaintea lor -, Andronic i-ar fi ajuns de mult.

— ...Și domnișoara Zamfirescu, sfârși d-na Solomon prezentările, zâmbind.

Se uită spre Andronic, măgulită. Nu poate oricine prezenta un aviator, un sportsman elegant și aristocrat...

— Iată o societate întreagă! exclamă d-l Zamfirescu, privind apropierea celorlalți.

Se gândi în acea clipă că ar putea face o glumă cu mănăstirea. Mănăstire sau vilegiatură?! - bunăoară - sau, mai bine, o remarcă numai pentru bărbați: ce păcat că nu e o mănăstire de maici...

— Dorina, ce-i cu tine aici? întrebă d-ra Zamfirescu, îmbrățișând-o.

— Dă-mi voie să-ți prezint...

Căpitanul Manuilă și Stamate se înclinară, corecți, politicoși. D-na Zamfirescu îi cântări din ochi. Incepea să-nțeleagă; vor s-o mărite pe Dorina, vor să-l amețească pe asta... Stamate, firește, pe el au pus ochii. E destul de bleg, o să-l lege repede la gard...

— Venim din pădure, lămuri d-ra Zamfirescu. Vai! dacă-ai ști ce minune!...

Închise aproape ochii, extatic.

— Și noi tot acolo mergem, spuse Liza, oarecum plictisită că Zamfireștii fuseseră înaintea lor în pădure. Avea impresia acum că Zamfireștii le furaseră un bun al lor, că pădurea va fi mai puțin frumoasă văzută după alții. O plictiseau exclamațiile și explicațiile d-rei Zamfirescu. Încercă s-o întrerupă.

— Trebuie să ne grăbim, copii, spuse Liza, întorcându-se către Vladimir și ceilalți. Până răsare luna, o să orbecăim în întunec...

— S-o luați pe drumul cel mare, de la mijloc, se grăbi să-i sfătuiască d-ra Zamfirescu. Altminteri vă rătăciți...

— Da, da, spuse Liza pornind. Ne vedem după aceea, la mănăstire...

Plecă, alături de soții Solomon și de Stamate. Căpitanul, Dorina și cu Stere rămaseră mai la urmă. Ceilalți, cu Andronic, păseau în voie, discutând.

— Să știți că are să-mi fie frică, spuse Riri, râzând. Să nu mă speriați.

— Eu nu fângăduiesc nimic, vorbi Andronic, prefăcându-se serios. Nici n-are haz o pădure, fără sperieturi...

Dorina îi auzi ultimele cuvinte și zâmbi visătoare. Călca privind mai mult în pământ.

— Aici e de prietenul d-tale, vorbi Stere, adresându-se căpitanului,

în codru, noaptea, să-ți zică un cântec...

– Da, ar fi frumos, încuviință căpitanul Manuilă, absent. Dar cred că e greu pentru un orășean, adăugă el.

– ...Am putea să ne jucăm de-a hoții și vardiştii, auzi din nou Dorina glasul lui Andronic. Dacă nu mă luați pe mine căpitanul vardiştilor, n-o să prindeți pe nimeni toată noaptea...

Riri începu să râdă; Dorina continuă să zâmbească silit, începea s-o irite tovarășia aceasta continuă: Riri, Andronic, Vladimir.

– Ia seama, duduie!...

Glasul căpitanului. Dorina călcase în neștire pe o cracă uscată. Trosnetul o sperie mai puțin decât strigătul lui Manuilă. Când întoarse capul, întâlnește ochii căpitanului. Luceau prin întunecare ca ai unei pisici. Dorina se cutremură.

– Te-ai zgâriat? întrebă el din nou, apucându-i brațul. Avea acum o voce gravă, caldă. Și gesturile lui erau mai moi, mângâietoare.

– Ți-ai rupt ciorapul, Dorina? întrebă din urmă Riri. Alergă să vadă ce s-a întâmplat. După ea, în câțiva pași mari, larg despicați, ajunse și Andronic.

– ...Nu veneam să văd dacă s-a rupt ciorapul, spuse el râzând. Vreau să vă propun un joc... Și d-ta, domnule căpitan, ai să ne conduci, adăugă el cu multă intimitate, întorcându-se către Manuilă.

– Bucuros, dacă primiți și oameni care au trecut de 30 de ani, spuse căpitanul.

– Iată ce e, explică Andronic. Fiecare dintre noi pleacă pe rând... Dar avem nevoie de un ceas cu cadran fosforescent pentru asta, adăugă el.

– D-l Stamate are un ceas bun și se vede perfect la întunecare, spuse căpitanul.

Se uită înainte, spre grupul unde se afla prietenul, îi zărea destul de anevoie.

– Lasă, că mă duc eu să-l aduc, se oferi Vladimir, și porni în goană.

Soții Solomon și cu Stamate se rezemaseră de trunchiul unui copac căzut.

– Ce frumoasă noapte! exclamase Liza.

Se prefăcuse puțin obosită de drum; de fapt, aștepta să se apropie ceilalți, în special Andronic. Începuse s-o plictisească tăcerea tovarășilor ei. Stamate vorbea rar, controlându-și fiecare cuvânt; parcă ar fi îndrăgostit, reflectase d-na Solomon. Când sosi Vladimir, în goană, Stamate se ridică de pe trunchi.

– S-a întâmplat ceva? întrebă d-l Solomon.

– Nimic. M-a trimis d-l căpitan la d-stră, se adresă el lui Stamate, vă roagă să-i împrumutați ceasul... Vrem să jucăm un joc nou, adăugă el, ștergându-și fruntea.

– Haidem și noi, copii, spuse Liza, neliniștită brusc.

Porni mai repede decât s-ar fi convenit pe alea care se distingeau anevoie în umbra sură. Inima începuse să-i bată mai puternic și îi simțea bătaia în tot trupul. Parcă se pregătea o întâmplare gravă, parcă aștepta să afle ceva urgent și însemnat acolo, în grupul unde se zărea

Andronic.

– L-am adus, exclamă victorios Vladimir, întrecându-i pe toți.
Andronic luă ceasul și-l dădu lui Stere.

– D-ta aștepți, un minut, dar exact *numai* un minut, își sfârși el explicația, și apoi dai semnalul de plecare următorului. Cine nu se-ntoarce până ce ajunge celălalt la pom, știe ce-l așteaptă!...

Riri începu să râdă.

– Dar mie mi-e frică să alerg singură până la pom, se plânse ea.

– Cui îi e frică nu joacă și stă aici, lângă arbitru, vorbi Andronic.

– Bine, atunci joc...

Soții Solomon și cu Liza nu înțelegeau nimic.

– Ce e, frate? întrebă d-na Solomon.

– Acum dați gajurile, vorbi din nou Andronic fără să răspundă la întrebare. Le puneți toți într-o pălărie...

Se uită repede la toți bărbații din grup. Nu avea pălărie decât Stere și căpitanul Manuilă, chipiu.

– O să rugăm pe d-l căpitan să ne împrumute chipiul, spuse el, politicos.

Căpitanul Manuilă și-l scoase și i-l dete, zâmbind.

– Mulțumesc. Acum cine vine cu mine să însemnăm pomul? întrebă din nou Andronic.

Dorina ar fi voit să meargă și ea, dar Riri și Vladimir îi luară înainte.

– Dar explicați-ne și nouă cum e jocul ăsta nou! vorbi Liza, enervată.

– O să-nțelegi numaidecât, spuse Dorina sfios. Știi, e un fel de cursă prin pădure... Dar nu trebuie să-ți fie frică și iarăși trebuie să nu te împiedici, să cazii. Altminteri trece minutul...

Rămăsese cu ochii duși după grupul celor trei, plecați să însemne copacul.

V

Cel dintâi, începând jocul, fugi Vladimir. Luase gajul Dorinei, o batistă legată cu un șnur de măștișor. Alerga cu emoție, făcând salturi mari, ferindu-se de buturugi. Zări copacul de departe. Acolo, în scorbura trunchiului, se aflau gajul lui și bricheta lui Andronic. Vladimir aprinse bricheta, schimbă gajurile și o luă la goană înapoi, pe alt drum. Auzise semnalul lui Stere.

– Al doilea!...

Numai dacă ar ține aprinsă bricheta până ce ajunge Dorina, gândi Vladimir. Întoarce capul. Printre copaci se zărea bluza albă a fetei.

– Vladimir! strigă Dorina. Nu te depărta prea mult, că mi-e frică!...

– Pierd gajul! se scuză Vladimir.

Dorina căută copacul cu lumina aprinsă. Nu se vedea nimic. Dacă a bătut vântul și s-a stins?... Alergă și mai tare, cu palma strânsă pe sâni. Câte secunde or fi trecut? Privea neliniștită înaintea ei. „Nu cumva am rătăcit drumul?” Deodată recunosc copacul. Se vedea

bucata mare de hârtie, pe care o pusese Andronic ca semn. Apropiindu-se, Dorina zări în scorbura luminița tremurătoare a brichetei. O luă în mână cu emoție. O stinse, apoi o păstră câteva secunde în palmă, fără să-și dea seama ce face. Schimbă repede gajurile. Alerga acum Stamate; gajul lui era un toc rezervor. Se ține atât de ușor în mână când fugi...

– Al treilea! auzi ea, departe, glasul lui Stere.

Îi fu deodată teamă că va întârzia și porni la goană înapoi. Parcă se făcu acum și mai întunec. Trebuia să ocolească luminișul, ca să ajungă la grup pe alt drum. Dar ea porni pe aceeași cărare. Peste câteva clipe zări în fața ei o umbră care alerga cu pași mari; speriată, îi auzi râsuflarea. Stamate alerga cu bărbia în piept, cu pumnii strânși. Voia să bată un record.

– Ați greșit drumul! strigă el deodată, când se-ntâlni cu Dorina pe aceeași cărare, aproape s-o prindă în brațe.

– Mi-a fost frică!... țipă Dorina, fără să-nceteze goana.

„Oare însemnează că mi-am pierdut gajul dacă mă întorc tot pe aici?"... Gândul acesta o turbură. S-ar putea ca însuși Andronic, care alerga al cincilea...

– Pe aici se vine?! o întrebă Stere când ajunse.

Sta cu ceasul în mână, serios, aproape grav; fusese într-adevăr măgulit că fusese ales arbitru. Numai el avea glasul atât de puternic și vorba atât de clară, să se audă până la luminiș...

– Mi-a fost frică pe dincolo, se scuză Dorina cu mâna pe inimă. Să nu întâlnesc vreun șarpe...

Cucoanele țipară.

– Nu sunt șerpi pe aici, spuse Andronic sigur de sine. .

– Al patrulea, strigă brusc Stere, care nu-și luase ochii de pe cadranul ceasului. Liza, fugi!

Liza porni aproape smucindu-se. De când plecase Stamate și fusese anunțată că-i vine rândul, stătea cu mușchii încordați, cu ochii pironiți în întunec. Urmărise umbra lui Stamate cum se pierde printre arbori, îi era puțin frică de noaptea care o aștepta, la câțiva pași înaintea ei, s-o înghită, s-o mistuie în singurătate. Mai ales când auzise pe Dorina vorbind de șerpi, simțise o adiere rece înfiorându-i spatele. Dar o liniștiseră cuvintele lui Andronic. Era doar numai un joc. Două minute, singură în pădure. Și apoi, în urma ei venea Andronic...

Ajunse destul de repede la copacul cu semn alb. Schimbă gajurile apoi căută bricheta. O găsi stinsă. Suflase probabil vântul sau prostul ăla de Stamate nu știuse s-o aprindă bine. Se rezemă de pom. Îi bătea inima, dar nu de goană, începuse să-i fie frig deodată. Atât de frig încât, la răstimpuri, îi clănțăneau dinții.

– Al cincilea! auzi ea glasul soțului, parcă mai răgușit.

Rămase rezemată de pom, încercând să-și stăpânească tremurul trupului. E o prostie ce fac, e o prostie...

Andronic pornise cu pașii lui mari, sălțați, ritmici, de atlet pasionat de joc. Plecase urmărit de toți ochii. Dorina și cu Riri, mai ales, îl priviră cu emoție cum se depărtează, ușor și zvelt, în întunec. Dorina întoarse apoi capul spre dreapta, să vadă dacă se zărește Liza. Așteptă

câteva clipe, apoi privind din nou înainte, scrutând întunericul. Ce Dumnezeu face de întârziază atât?... Riri își mișca picioarele, nervoasă. Venea rândul ei acum. Când Stere ridică mâna, pregătindu-se să spună „următorul!” - Riri porni brusc.

— Liza! strigă nerăbdătoare Dorina. Te-ai rătăcit?

— Ce-o fi făcând fata aceea? întrebă și Stere, cu ochii pe cadran. Au trecut de-atunci două minute și aproape cincisprezece secunde. Nu cumva s-a întâmplat ceva cu ea, o fi alunecat?

— Liza-a-a! strigă, hăuind, Vladimir. Ai pierdut!...

Liza auzi strigătul dar nu se grăbi să răspundă, să-i liniștească. Era enervată, dezamăgită; aproape îi venea să plângă. Andronic nu se arătase nici surprins, nici bucuros, zărind-o rezemată de pom. O întrebase numai politicos:

— Ați obosit, doamnă?

Ea îngânase câteva vorbe. Ar fi așteptat să i se întâmple ceva, să audă un cuvânt. Andronic se îndreptase însă spre scorbura, schimbă gajurile, reaprinse bricheta, după ce curăță în grabă fitilul și o întrebase, la urmă, indiferent:

— Vă dați atât de repede bătută? mai sunt numai vreo treizeci de secunde...

Porni apoi, cu pasul lui despicaț, spre marginea luminișului. Liza simți o copleșitoare umilință, îi venea, în acea clipă, să plângă, să insulte. Umbra lui Andronic se pierduse repede între pomi. Ea continua să rămână pe loc. Ar fi fost ridicolă acum să alerge după el. Deși i-ar fi atât de rușine să dea ochii cu ea Riri...

Când o zări apropiindu-se, coti în spatele arborelui și apucă un alt drum. Nu-i mai bătea deloc inima. Un gol, o enervare stupidă...

— Liza-a-a! auzi ea din nou glasul lui Vladimir.

— Am găsit-o rezemată de pom, explică Andronic, întorcându-se. Am impresia că a obosit prea repede.

În clipa când pornea căpitanul Manuilă, Liza apăru din dosul copacilor.

— Ce-i, frate, cu tine? o întrebă prietenește Stere.

— Am fugit prea repede, mă doare puțin capul, vorbi Liza.

I se păru că Dorina o privește mirată, bănuitoare, și asta o enervă și mai mult. Până la sfârșitul jocului rămase izolată de grup, fumând plictisită. Și apoi, deodată, glasul lui Andronic, care o făcu din nou să tremure, neliniștind-o.

— Acum începe partea a doua și cea mai palpitantă. Fără arbitru. Toată lumea aleargă și se ascunde. Singurul arbitru e ceasul...

Se apropie și Liza de grup.

— Are toată lumea gajurile în mână? întrebă încă o dată Andronic.

— Să alerg și eu? îl întrerupse Stere. Are să fie cam greu...

— Nu e nevoie să alergi prea mult, îl liniști Andronic. Până te ascunzi... Apoi, către ceilalți, ca și cum le-ar fi reamintit o lecție: Fiecare se reîntoarce înainte de un sfert de ceas, cel puțin o dată aici și ia primul gaj care îi cade în mână. Dar pe cuvânt de onoare, se-nțelege...

— Cum și să las ceasul aici? întrebă căpitanul Manuilă.

– Nu suntem decât noi, vorbi din nou Andronic.

– Dar de ce e nevoie de ceas? întrebă d-l Solomon.

– Aici e tot misterul jocului, răsese Andronic. Controlul, arbitrul...

Nu înțelegea nimeni ce se va întâmpla, ce urmează și asta îi făcea nerăbdători, curioși. Priveau în toate părțile, ca și cum și-ar fi căutat de pe acum cărarea prin pădure și locul unde să se ascundă. Noaptea era deplină, înspre lac, cerul era puțin alburiu; deasupra, prin desişul ramurilor, se zăreau câteva stele. O mare tăcere se întindea de jur împrejur, fără ca nimeni să o bage în seamă, fără să înspăimânte pe nimeni.

– ...Și trebuie să fugiți câte unul singur, în cât mai multe direcții, adăugă Andronic. Dar nu cumva să plecați cu toții la mănăstire și să mă lăsați singur aici...

– Dar d-ta unde rămâi? îl întrebă căpitanul Manuilă.

– Eu plec la urmă, spuse Andronic.

Stamate căută ochii prietenului, parcă ar fi vrut să-l întrebe ceva.

– Cine a pierdut gajul pleacă întâi, spuse Andronic.

Liza tresări. Ieși din rând zâmbind și, văzând că toți îi fac semn cu mâna, porni în fugă.

– Să nu alergi prea tare, că iar ți se face rău! îi strigă Stere din urmă.

Liza nu-i răspunse.

VI

La urmă rămaseră numai căpitanul Manuilă și cu Andronic. Se auzeau încă pașii greoi, prudenți ai lui Stere. La răstimpuri, răsese de fată, strigăte. Era Vladimir, care hăuia mereu, și Riri cu d-na Solomon, care se înțeleseră să stea împreună pe aproape.

– E rândul d-voastră, domnule căpitan! îi aminti zâmbind Andronic.

– Dar dacă le-am face o farsă și ne-am ascunde pe aici, fără să plecăm? propuse Manuilă.

– S-ar strica jocul. De-abia acum începe partea frumoasă, necunoscută...

– Nu-mi poți spune și mie? se rugă căpitanul.

Andronic începu să râdă și-și rezemă o clipă mâna de umărul lui Manuilă. Fu o săgetare scurtă, nervoasă și căpitanul tresări.

– Parcă eu știu ce are să se-ntâmples? vorbi Andronic. Jocul de-abia acum e frumos, când nu-l știe încă nimeni.

– Parol, vorbiți serios? întrebă mirat căpitanul. Dar atunci de ce lași ceasul aici?...

– În nici un caz ca să-l fure cineva, răspunse în treacăt Andronic. Prea am fi naivi, să colaborăm o duzină de oameni în toată firea la inventarea unui joc nou, numai ca să poată cineva fura un ceas cu cadran fosforescent!...

Căpitanul se îmbujoră, dar nu plecă privirile. Continua să se uite fix, drept în ochii lui Andronic. Tânăru nu părea deloc încurcat de luminile scrutătoare ale lui Manuilă.

– Atunci? întrebă acesta încă o dată.

– Ei, parcă e așa de greu de ghicit! exclamă Andronic. Ca să știm cum trece timpul!...

Începu din nou să râdă și făcu semn lui Manuilă că trebuie să plece, să se ascundă.

– Eu rămân la urmă de tot, spuse Andronic.

Căpitanul clătină neîncrezător din cap și porni cu pași mari, la întâmplare. Andronic îl lăsă să se depărteze, urmărindu-i umbra până ce se pierdu bine în întuneric. Apoi începu să râdă.

– În sfârșit, am scăpat! șopti el printre dinți.

Se aplecă, luă ceasul și privi cadranul fosforescent: nouă și cinci minute.

– Îi las să se joace până la zece, adăugă Andronic pentru sine, tot atât de amuzat. Pe urmă copiii cumiți mănâncă frumos și se pregătesc de culcare...

Așeză ceasul la locul știut, pe trunchi și porni cu pași repezi în direcția lacului. Ieși curând din pădure. Se uită în dreapta și în stânga, să se convingă că nu l-a văzut nimeni. De altfel, el bănuia că toți s-au ascuns spre miezul pădurii. De acolo se auzeau mereu râsete, țipete speriate, crengi rupte sub picioare. Andronic ajunse pe malul lacului și căută cu ochii o ascunzătoare. Se îndreptă către o căpiță de fân proaspăt cosit și se lungi fără grijă, cu palmele adunate sub cap. Ochii întâlneau deodată tot cerul înălțat deasupra-i și pâlăpăiră înecați în întunec. De departe, stinse, ajungeau până la el zvonurile glasurilor din pădure.

– Numai de nu s-ar speria de frica lor, șopti încet Andronic, zâmbind.

Liza, care alergase cea dintâi și ajunsese cel mai departe, se opri brusc, cu ochii țintă înainte. I se păruse că vede o umbră mișcându-se atent, pândindu-i parcă apropierea; i se păruse, în acea clipă, că aude o răsuflare înțepenită, ca dintr-un gâtlej de fiară, îi fu frică și rămase pironită locului, neîndrăznind să privească decât înainte. Umbra se mișca încet, prudent, temându-se să facă zgomot.

Liza ar fi rămas multă vreme cu ochii pironiți, cu răsuflarea sfârșită, dacă n-ar fi auzit, pe neașteptate, un glas venind din dreapta.

– Cine e acolo?

Recunosc pe Stamate, apropiindu-se și el cu oarecare teamă, cu brațele încordate.

– Sst! Nu face zgomot! îi șopti Liza. Nu ți se pare că e ceva înaintea noastră?...

Stamate privi cu atenție.

– Nu văd nimic...

Poate bătea vântul, atât. Era foarte aproape de Liza acum, îi simțea parcă răsuflarea, de-a dreptul în trupul lui. Și nici nu mai era atât de intimidat acum de prezența femeii.

– Nu e nimic, adăugă el, liniștind-o.

Într-adevăr, parcă umbra amuțise brusc; nici o mișcare, nici un zvon. Doar vântul - lin, pe deasupra ramurilor.

– Ce fac ceilalți? întrebă deodată Liza, aprinsă. Ai zărit pe cineva?

— Doar pe duduia Riri, vorbi Stamate, apropiindu-se și mai mult de Liza. Era singură...

— Dacă ai lăsat-o d-ta singură... spuse Liza insinuantă.

— ...N-o căutam pe ea, îndrăzni Stamate, apucându-i brațul.

Liza nu și-l retrase. O amuza și o flata în același timp pasiunea aceasta bruscă, pe care izbutise s-o aprindă în inima taciturnului inginer, își dădea seama că se poate juca fără teamă cu el. Era prea timid, prea cuviincios.

— ...Ce-o fi făcând Andronic? întrebă ea deodată, ca să rupă tăcerea. Mi se pare un tip foarte suspect, adăugă repede. D-ta înțelegi ceva din jocul ăsta?

— Nimic, se grăbi să răspundă, galant, Stamate. Dar îmi place cu atât mai mult... Altminteri n-aș fi fost niciodată singur cu d-ta...

Simțea cum îi zvâcnește inima, îi ținea brațul foarte aproape de pieptul lui. Liza începu să râdă.

— Dar acum, cel puțin ești sigur că suntem cu adevărat singuri?! spuse ea, privindu-l în ochi.

Stamate tresări. Mă încurajează. O prinse în brațe și încercă s-o sărute. Liza se smuci fără greutate, râzând.

— A! Așa nu! spuse ea fugind.

— Dar d-ta ai fost singura care a pierdut. E joc de gajuri...

Liza o luă la goană prin pădure. Nu-i mai era teamă, acum, știindu-se urmărită de Stamate.

Dar se simțea întinerită, liberă și asta îi mărea bucuria fugii.

— ...Să știi că am să mă împiedec și am să cad din vina d-tale, țipă ea auzind răsuflarea bărbatului din spate.

Stamate o prinse din nou în brațe; de astă dată n-o mai lăsă să scape. Nici Liza nu se mai zbătea.

— N-a fost vorba că ne jucăm gajuri? șopti Stamate.

Încercă s-o sărute. Liza se feri, râzând. Nici nu voia, nici nu izbutea s-o supere îndrăzneala tânărului.

— Dacă ne vede cineva? șopti ea tainic.

— Tocmai de aceea, fără zgomot! îi spuse, aproape de ureche, Stamate, atingându-i părul cu buzele.

Femeia se înfiora. El simți sânul zbatându-se și o păstră mai strânsă în brațe.

— Cine e? se auzi deodată glasul lui Vladimir.

Perechea rămase neclintită. Liza voise să râdă, dar își înfundă fața la pieptul bărbatului.

— Sst! spuse Stamate, tot atât de aproape de ureche. Să-i facem o farsă...

— Cine e? întrebă a doua oară, nervos, Vladimir.

Auzise glasuri înfundate, râsete, foșnete - și totul ajunsese până la urechile lui vrăjite, într-un mister erotic, exasperant și senzual. Simțise străbătându-l prin tot trupul o căldură ciudată, turbure, ca o beție bruscă și istovitoare. Alături de el, poate la câțiva pași numai, înapoia unuia din arborii aceștia înalți și îngândurați, se întâmpla ceva necunoscut și neîngăduit. Dar cine ar putea fi oare?... Vladimir făcu câțiva pași. Zări, însă în cealaltă direcție, o umbră care-i făcea semn

cu amândouă brațele ridicate. Alergă spre ea, prudent, ferindu-se să calce vreo ramură uscată.

— Tu ai văzut pe cineva până acum? îl întrebă d-na Solomon, apucându-i brațul.

Vladimir simți după căldura mâinii femeii că s-a întâmplat ceva cu soția vărului Solomon. Era înfrigurată, ochii îi sticleau, vocea îi era îngroșată.

— Știi ce frică mi-a fost până te-am zărit!... i se plânse ea alintându-se. Am stat singură aici de când m-am rătăcit...

Îl cuprindea, cu încetul, același tremur și pe Vladimir.

— Dar cum de te-ai putut rătăci? o întrebă el, mai mult ca să spună ceva decât ca să primească un răspuns.

Căci tăcerea îl îngrozea, tăcerea aceea în care nu auzea decât bătăile inimii sale și râsuflarea înfierbântată a verișoarei.

— Mi s-a părut că mă urmărește cineva, vorbi d-na Solomon. Ție nu ți-e frică?

— Nu, spuse liniștit Vladimir. Dar nu înțeleg nimic din jocul acesta. Nici nu știu câte minute au trecut de când am plecat...

Întoarse capul spre d-na Solomon și-i întâlni ochii aprinși. Roși brusc.

— Dacă am merge să vedem cât e ceasul? întrebă el la întâmplare, ca să-și ascundă neliniștea.

— N-are nici un haz, șopti d-na Solomon. Haide mai bine să prindem pe careva în flagrant delict de amor, să le facem o farsă...

Porniră amândoi, strânși unul în altul, căutând cărarea. Vladimir se temea să treacă pe lângă grupul acela de arbori de unde auzise, cu puține clipe în urmă, șoapte și râsete înfundate. Se temea și totuși locul îl atrăgea ca un colț vrăjit.

Verișoara îi atârna tot mai greu de braț.

— Liza! se auzi, departe, glasul lui Stere.

D-na Solomon începu să râdă.

— Fiecare își caută nevasta! vorbi ea tare. Poate ăsta e chiar jocul...

Liza, auzind pași, se zbătu în brațele lui Stamate.

— Dă-mi drumul! șopti ea.

D-na Solomon se opri brusc, parcă vrăjita și ea de același farmec care-l neliniștise pe Vladimir.

— Cineva e aici, spuse ea încet. Hai să-i prindem...

Amândoi se apropiară de copac. Liza le ieși deodată înaintea.

— E un faun prin pădurea asta! exclamă ea, încercând să-și ascundă emoția.

— Să sperăm că nu e numai unul, râse d-na Solomon.

Ar fi vrut să apuce din nou brațul lui Vladimir, dar el rămăsese cu ochii pironiți în colțul de unde izbucnise Liza. Cine o fi fost acolo? Și ce s-a întâmplat în întunerecul acela des, la adăpost?... îi era rușine de gândurile lui, îi era în același timp ciudă pe trupul lui, exasperat de timiditate. Ar fi vrut să fugă. Parcă întreaga pădure respira acum omeneste, cald, carnal. Parcă năvăleau din toate părțile aburi de trup dezvelit și în toate boschetele respirau perechi înlănțuite.

— Dar tu ce făceai, Vladimir? îl întrebă deodată Liza. Tu strigai

adineauri pe aici? îl întrebă ea din nou, zâmbind.

– Parcă n-ai știut... răspunse umilit, posomorându-se, Vladimir. Ca și cum astăzi îmi auzi pentru prima oară glasul...

D-na Solomon începu să râdă și îl atrase mai aproape de ea.

– Lasă-mi băiatul în pace, nu mi-l necăji! spuse ea protectoare.

Lui Vladimir îi fu silă de el. Trebuia să schimbe vorba, să scape.

– Unde-or fi ceilalți? întrebă el și apoi își desprinse repede brațul înlănțuit de d-na Solomon, duse amândouă palmele la gură și începu să hăuie.

Parcă îl descătușa urletul acela prelung și Vladimir își simți orgoliul restabilit; i se păru că pădurea întreagă a clocotit și a răsunat la strigătul lui.

– Vla-a-a-d! îi răspunse, chiuind, un glas de fată. Unde v-ați ascuns?

– Haide s-o speriem! propuse Liza.

– E Riri, vorbi Vladimir. Dac-o speriem, țipă și ne facem de râs...

Într-adevăr, dinspre luminiș se zărea apropiindu-se o umbră, călcând cu teamă.

– Să nu mă speriați! țipă Riri. Știu unde sunteți!...

Înainta totuși cu multă băgare de seamă. Din dosul oricărui arbore, cineva ar putea sări pe neașteptate, apucând-o strâns în brațe, sperind-o...

– Am să vă spun ceva amuzant, adăugă ea apropiindu-se... Dar să nu mă speriați...

Se opri, și așteptă câteva clipe, tremurând.

Din întunecare îi ieși înainte Vladimir.

– Unde-ai fost? o întrebă el ca s-o liniștească.

– M-am dus să văd cât e ceasul și m-am rătăcit. Cine mai e acolo? întrebă Riri repede, cercetând întunecatul.

– Liza și cu Aglo, spuse Vladimir plictisit. Ai mai văzut pe cineva?

Riri începu să râdă.

– Am trecut pe la ceas, șopti ea. Să vezi, Stere și cu Jorj sunt acolo, foarte liniștiți, tolăniți pe iarbă...

Din dosul arborelui veni Liza, curioasă.

– Dar pe Andronic l-ai zărit cineva? întrebă ea.

– Pe el nu l-am văzut... Să știi că ne pregătește ceva... Dar mai am un secret, adăugă Riri, coborând din nou glasul. Dorina și cu căpitanul se plimbă ca doi amorezați...

D-na Solomon se apropie și ea.

– I-ai văzut tu? Era căpitanul sau Andronic? întrebă Liza.

Riri protestă. Era chiar Manuilă, pas în pas cu Dorina, vorbind amândoi încet; nu i-a putut auzi ce vorbesc, dar Dorina ridica mereu capul în sus, încercând parcă să străbată desișul, să întâlnească bolta cerului.

„Erau numai ei singuri? își repeta întrebarea Liza. Nu cumva era și Andronic ascuns pe acolo?”

Riri dădu din nou lămuriri. Se surprinse vorbind aprinsă, parcă ar fi încercat să-l apere pe Andronic de o vină neîntemeiata, și roși.

– Ce-or fi vorbind îndrăgostiții? se miră, zâmbind, Vladimir. Să-i

spunem lui Jorj, ca să se bucure...

Căpitanul Manuilă întâlnise pe Dorina din întâmplare, fără s-o caute. Plecase cel din urmă și se îndreptase, după o scurtă șovăială, spre luminiș. Cum mergea, cu capul plecat, pe gânduri, îl cuprinse deodată o mare silă de slăbiciunea lui; să asculte el, om în toată firea, de porunca unui copilandru. Și dacă, cel puțin, n-ar fi ceva necurat la mijloc.

I se păreau ciudate multe lucruri în acest Andronic. Dar ceea ce îl plictisea îndeosebi era că apariția lui zgomotoasă și febrilă, imaginația lui de tânăr obișnuit să-și piardă vremea cu sportul, visul și femeile, le stricase, lor, tuturor, plăcerea de-a amuți naivi în taina nocturnă a pădurii. Această mare pădure adormită nu-l mai emoționa acum pe Manuilă. Parcă ar fi fost o grădină publică, unde se joacă adolescenții și copiii... Imaginația lui Andronic neutralizase misterul și umbrele arborilor i se păreau acum, căpitanului, doar bune de făcut dragoste sau de dormit.

Se gândea să se întoarcă la locul de pornire, când zări, foarte aproape de el, pe Dorina. O ghicise după bluza înflorită, după mâinile ei lungi, neliniștite.

— D-ta ești, domnule căpitan? îl întrebă fata.

— Din întâmplare, eu, răspunse Manuilă. Așteptați pe cineva?

Dorina, într-adevăr, parcă stătea la pândă, își alesese un loc de unde se putea vedea în mai multe direcții, printre trunchiurile arborilor, ea rămânând aproape nevăzută. Când o întrebuse căpitanul, Dorina se apără cu prea multă insistență. Manuilă înțelesese și sângele îi izbucni brusc în obraji. Ciuda lui împotriva lui Andronic începu să crească. Și, în același timp, orgoliul jignit îl făcu să disprețuiască puțin pe această fată proastă, care crede atât de ușor că-l poate păcăli cu primul venit.

— Nu prea înțeleg ce fel de joc e ăsta, spuse Manuilă, observând că Dorina tace încurcată. Am impresia că Andronic are să fure ceva și are s-o șteargă... Ce e mai frumos e că atâția oameni în toată firea s-au lăsat păcăliți de el, adăugă el repede, văzând că Dorina vrea să protesteze.

— Nu cred că domnul Andronic să fie chiar un escroc de rând, spuse Dorina, stăpânindu-se.

Căpitanul începu să râdă și se apropie mai mult de fată. I se părea acum că nu are în fața lui pe o eventuală logodnică, o domnișoară binecrescută, pe care trebuie s-o respecte, ci una din acele fete, nenumărate, întâlnite în viața lui de holtei, îi apucă brațul și o trase ușor spre el.

— Lasă-l, domnișoară, că nu merită să fie apărat de o fată atât de drăguță ca d-ta...

Dorina rămase surprinsă, împietrită de brusca schimbare a căpitanului. „Ce fel de om e ăsta, care îndrăznește așa de mult și cu atâta vulgaritate?...”

Îi era teamă să strige. Căpitanul nu-i spusese încă nici o obrăznicie și gestul lui nu ar fi fost prea grav dacă n-ar fi fost atât de brusc...

— Haide mai bine să ne plimbăm, vorbi din nou Manuilă.

Dorina șovăi, dar căpitanul o trase încet după el.

– Procedați destul de ciudat, domnule căpitan, îndrăzni să spună Dorina.

– Închipuți-vă că jucăm gajuri, domnișoară, răsese Manuilă. Se supără cineva de gajuri?!... Și se nemerește uneori să-ți cadă tocmai cavalerul care nu-ți place...

Sublinie atât de evident cuvintele, încât Dorina se simți datoră să se scuze.

– N-am vrut să spun asta. Dar îți mărturisesc că m-a speriat puțin glasul d-tale...

– Poate din cauza ecoului... Nu-i așa că nici nu ți se pare că ne aflăm într-o pădure? întrebă după o pauză căpitanul, ocolind cu ochii cât putu cuprinde.

Dorina privi și ea, deasupra, spre cer. într-adevăr, era atâta liniște, atâta siguranță...

– Parcă am fi în Cișmigiu, adăugă Manuilă.

– Nu, mai degrabă la Sinaia, în parc, dincolo de mănăstire, preciză Dorina zâmbind.

– E trist, nu e așa?... Când te gândești că am fi putut intra în pădure cu teamă și am fi putut spune povești cu draci și strigoi...

– Nu, nu! zău că mi-e frică! exclamă Dorina alintându-se.

– Tot oi fi eu bun la ceva, nu-ți fie teamă... Oricum, am fi petrecut mult mai bine dacă nu întâlneam pe tânărul acela...

Dorina se posomorî iar. O enerva insistența lui Manuilă. „Cine știe ce poate crede de mine bătăranul ăsta"... De fapt, Dorina, zărindu-l, nădăjduise o clipă că e Andronic. Ar fi fost amuzant să se întâlnească cu Andronic singură. Poate, cine știe... întoarse și acum capul. Deși i se păruse că o urmărește cineva, nu era nimeni. Se depărtară mult de restul grupului.

– D-ta ce crezi că fac ceilalți? întrebă Dorina ca să schimbe vorba.

– Ce facem și noi; vorbesc despre dragoste... spuse căpitanul cu o vulgaritate voită.

Dorina tresări, neliniștită. Dacă se apucă acum și-mi face o declarație? Ar fi ridicol... Și totuși, s-ar putea ca omul acesta, într-o zi... Și măcar dacă ar fi un prost, ca Stere, pe care să-l poată disprețui...

– ...Eu, cel puțin, despre asta vreau să vorbesc cu d-ta, reluă căpitanul. Dar serios... Nu știu ce-or face ceilalți; eu însă vreau să te întreb serios, prietenește, dacă-mi dai voie, se-nțelege...

– Vai de mine! se grăbi să-l încuviințeze Dorina, liniștită.

– Vreau să te întreb, d-ta ce crezi: lucrurile astea, dragostea asta este așa, o întâmplare, o flacăra care se aprinde brusc, cum se spune, sau este ceva care crește anevoie, după câțiva ani de conviețuire și de prietenie... Părerea d-tale, firește, mă interesează...

– Vezi, eu mă pricep mai puțin în păreri personale, glumi Dorina. Dar poate că ți-aș putea spune despre lucrul ăsta din alt punct de vedere... Poate ca la ceva necunoscut încă, la care m-am gândit, firește, și eu, ca la un ideal.

Începu să vorbească mult, cu aprindere. Dar își dete deodată seama că nu se mai gândește la ce spune, că vorbește aproape în neștire, cu

alte amintiri în minte, aproape obsedată de o sclipire de ochi turburi... Se opri și privi din nou cerul, ca să se reculeagă.

„Se gândește la celălalt, înțelese mahnit Manuilă.”

Îi simțea cu atâta precizie prezența, încât o exasperată umbră de gelozie îi îmbujoră obrajii, îi înăbuși răsufierea.

– Da, înțeleg, spuse el, controlându-se.

– ...Nu e așa? sunt lucruri atât de greu de definit... se scuză Dorina.

Continuau să meargă alături. Tot la el, mereu la el îi era gândul, înțelegea căpitanul.

– Dar cât o fi ceasul?! întrebă deodată Dorina, ca și cum și-ar fi amintit ceva urgent de făcut. Dacă ne-am întoarce?...

VII

Trecuse ceasul zece și familia Zamfirescu începea să-și piardă răbdarea. Rămăseseră cu toții în curte, așezați pe bancă, în fața arhondăriei.

– Să știți că e tot așa cum v-am spus eu, vorbi d-na Zamfirescu. Vor să scape de Dorina...

Domnișoara Zamfirescu, umilită de întorsătura pe care o lua conversația, se ridică de pe bancă și se îndreptă spre lac.

– Mă duc să văd dacă nu vin, spuse ea.

– ...Și eu bănuiesc cine a aranjat lucrurile, continuă d-na Zamfirescu. Astea s-au făcut la București, în taină, fără să știm noi nimic... Ca și cum le-ar fi fost frică să nu le furăm ginerele...

Încercă să rădă, dar nu-și putea stăpâni enervarea. Cel puțin dacă s-ar întoarce mai curând Liza, să afle ceva de la ea...

– Ție ți-e foame? întrebă d-l Zamfirescu. Dacă nu i-am mai aștepta și ne-am așeza la masă?...

D-na Zamfirescu prinse prilejul de a-și răbufni enervarea.

– Ce Dumnezeu, frate, că doar am stat la masă până la patru! Și ai mâncat, slavă Domnului...

D-l Zamfirescu se întoarce brusc către nevastă-sa, gata de ceartă. Dar chiar în acea clipă d-ra Zamfirescu alergă spre ei, făcându-le semn cu mâna.

– S-au întors, exclamă ea veselă. Le-am auzit glasurile, lângă lac.. Ce companie simpatică au!...

Regreta acum că nu s-a întors și ea cu ei în pădure. Poate au jucat jocuri de societate sau au făcut coruri. Dacă au rămas atât...

– Bine că s-au întors, vorbi d-l Zamfirescu înviorat. Sper că n-o să v-apucați îndată după masă la joc de cărți...

D-na Zamfirescu, îmbufnată, se ridică de pe bancă și se apropie de fiică-sa.

– Vezi, să nu le spui că i-am așteptat pe ei la masă, șopti. Să nu creadă că murim de dorul lor... Să vedem mai întâi dacă ne invită...

Glasurile se auzeau acum destul de limpede. Dar grupul părea că înaintează încet, căci câtăva vreme nu se zări nimeni. Râdeau mereu. D-na Zamfirescu își pregătise și ea zâmbetul. Se întoarce din nou la bancă și vorbea tare, silindu-se să învioreze micul său grup. „Să nu

creadă că ne-am plictisit, singuri aici, și că-i așteptăm pe ei ca să ne amuzăm"...

— ...Și când iese luna, Horică?! întrebă ea drăgăstos pe d-l Zamfirescu.

— Pe la miezul nopții, răspuse bărbatul, cu ochii pe cer.

— ...Pe mine nu m-ați păcălit, se auzi glasul lui Stere, căci eu am stat cu Jorj la adăpost, n-am bătut pădurea ca voi...

— Ei, dar spuneți dacă n-a fost frumos?! întrebă râzând Andronic.

Era un răs care nu te putea supăra. Tineresc, sincer, clocotind parcă de orgolioasă virilitate. D-ra Zamfirescu începu să zâmbească, deși ceilalți erau încă la câțiva metri în fața sa.

— ...Mai păcălit am fost eu, adăugă Andronic, căci nu mi-a izbutit planul...

— Dar de ce nu vrei să ne spui ce plan aveai? întrebă Liza.

— Nu pot, se scuză Andronic, pentru că n-am renunțat încă la el...

M-am rătăcit puțin prin pădure și n-am ajuns la timp; asta a fost tot... Altminteri, erați și acum în pădure...

— Mor de curiozitate! spuse Liza.

— Fiți fără grijă, doamnă, o asigură Andronic. Jocul continuă, chiar fără știrea noastră...

Grupurile se întâlniră și d-na Solomon explică celorlalți alergările prin pădure.

— A fost sublim! exclamă ea. Era atâta liniște și un aer curat...

— Nu v-am spus eu? interveni d-ra Zamfirescu.

Vorbeau toți deodată, însuflețiți. Chiar Stamate era acum mai dezghețat, îndrăznind la răstimpuri câte o glumă. Sărutările Lizei îi dăduseră mult curaj.

— Să știți că după ce-o ieși luna mai mergem o dată în pădure, spuse el.

— Eu nu, se apără Stere. Să meargă tineretul.

D-na Zamfirescu începu să râdă zgomotos. Pe Stere se poate conta, deci; și, probabil, pe Solomon. Un pocher, după masă, izolați într-o odaie la arhondaric...

— Cine pregătește masa? întrebă d-l Solomon. S-au adus coșurile din mașină?

Riri, Liza și d-na Solomon plecară să așeze masa.

D-ra Zamfirescu ar fi vrut, în cea dintâi clipă, să le dea și ea ajutor, dar văzu că Dorina rămâne. E mai bine atunci să stea și ea. Sunt atâția tineri - spun glume, râd -, e mai bine aici...

— Cine vine cu mine în pivniță, să cumpărăm vin? întrebă din nou d-l Solomon.

Aproape toți bărbații doreau să vadă pivnițele mănăstirii, în special Andronic și Vladimir erau nerăbdători.

— Dar să știți că aducem vinul în căldare, îi lămuri d-l Solomon, măgulit de atenția pe care o deștepta fiecare dintre invitațiile sale.

— În oale și în căldări, preciza d-l Zamfirescu. Și să cereți să vă dea din cel rubiniu, că e teribil... Are și un tămâios, dar ți se suie prea repede la cap...

— E prea tare, interveni d-na Zamfirescu. Sterică, noi de care avem

în mașină?

— Tot din ăla.

— Păi nici nu trebuie să le amestecăm, vorbi Stere. Să nu uiți însă să ceri și brânză. Fac ăștia o brânză de te minunezi, nu altceva!

Grupul porni să caute pe călugărul pivnicer. Mai zăriseră, când începuseră cu toții să vorbească, umbre de călugări prin fața chiliilor, ieșiți să vadă de unde vin atâtea glasuri, dar nu era pivnicerul; pe ăsta îl știa d-l Solomon. E un călugăr uscățiv și înalt, cu o barbă rară; „roasă de molii, adăugă d-l Solomon, și vorbește pe nas”, începu să vorbească pe nas ca pivnicerul.

Stamate și căpitanul Manuilă râseră.

— Dar unde e Andronic? întrebă deodată d-l Solomon, observând că tânărul dispăruse.

— S-o fi dus să-și caute prietenii, spuse Vladimir.

— Aș! crezi d-ta că e adevărată povestea aia cu prietenii?! vorbi în șoaptă, ironic, căpitanul.

— Sst! nu vorbi, ar putea să ne audă, interveni Stamate. Nu e frumos să-l bârfim când nu e de față...

— Asta spuneam și eu, vorbi d-l Solomon. Mie mi se pare băiat de familie bună, dar păcat că e un zurbagiu, un exaltat, adăugă el încercând să-i împace pe toți.

Găsiră pe pivnicer și cerură douăzeci de kilograme de vin rubiniu. Călugărul luă două oale mari și o căldare și le arătă drumul.

— Numai de l-oți putea bea pe tot, șopti el fără să-și întoarcă privirile.

Ajuns în fața ușii de lemn bătut cu fiare, pivnicerul se opri, căută cheia și deschise încet, cu grijă. Aprinse apoi o lumânare de ceară și luă căldarea în mâna stângă. Oalele le lăsă în seama lui Vladimir.

— Să nu călcați greșit, că treptele sunt cam tocite, îi povățui el.

Înaintau cu atenție și cu oarecare emoție. Bolta pivniței era adâncă și se lărgea cu cât pătrundeau în ea. Vladimir era înviorat; de frigul și de umezeala de aici, de misterul acestor ziduri învechite, de jocul umbrelor la flacăra lumânărilor.

— Cine știe câte s-or fi întâmplat pe aici, spuse el, amețit.

— La asta mă gândeam și eu, adăugă căpitanul. Parcă te apasă ceva... Și acuma se adăpostesc aici doar butoaiele cu vin ale mănăstirii...

Stamate privea pereții mănăstirii, minunându-se.

— ...Să ne dai, te rog, și niște brânză bună, vorbi d-l Solomon.

Călugărul dădu drumul vinului în oală. Clocotea răspândind un miros îmbălsămat și tare. Lui Vladimir îi rămăseseră ochii pironiți asupra involburării rubinii de la gura oalei. Vinul se revărsă puțin pe dinafară, risipindu-se în căldare.

— ...Ăsta e cel mai bun vin din partea locului, vorbi Andronic.

Toți tresăriră și se întoarseră speriați.

— Dar cum veniși, nenișorule, de nu te-am simțit nici unul? întrebă vesel d-l Solomon.

Andronic arătă drumul pivniței.

— Pe acolo, spuse el liniștit. V-am pierdut în curte și am venit atunci

direct la pivniță. Nu e întâia dată când cobor aici, adăugă el zâmbind. Câte căldări din vinul ăsta n-am băut eu până acum...

Călugărul ridică ochii să-i vadă mai bine chipul. La umbra lumânării toți aveau fețele palide, cojite, cu umbre adânci.

– Așa-i că mă recunoști, părinte? îl întreabă Andronic trecându-și mâna prin păr.

– Vin mulți domni pe la mănăstire, vorbi călugărul coborând privirile. Nu-i prea țin minte.

– Dar pe mine mă știi, adăugă Andronic mai încet, ca și cum nu ar fi vrut să-l audă decât călugărul.

Se întoarse brusc spre ceilalți și le arătă cu mâna bolta.

– Eu cunosc toate zidurile astea, ca și cum aș fi stat aici de la începutul începuturilor... Câteodată mi se pare că visez, atât de multe lucruri îmi aduc aminte. Cine mi le-o fi spus, cine mi le-o fi arătat?... Parcă m-aș fi născut o dată cu înălțarea mănăstirii...

D-l Solomon începu să râdă. Ridică una din oalele pline și o cântări în mâini, mulțumit.

– Vorbești ca din cărți d-ta, spuse el lui Andronic. Ca în povestirile acelea cu oameni care se închipuiesc că au mai trăit o dată, o altă viață...

– Nu, îl întrerupse simplu Andronic. Mie nu mi se pare că am mai trăit o dată, demult, o *altă* viață. Eu simt că am trăit aici *încontinuu*, de la începutul mănăstirii...

– Păi e mai mult de o sută de ani, vorbi călugărul fără o prea vie mirare.

– E chiar mai mult decât socotește cuvioșia ta, îl corectă zâmbind Andronic.

Vladimir privea cu oarecare sfială chipul întunecat al lui Andronic. Poate răceala pivniței sau aburul vinului vărsat sau poate umbrele amețitoare pe care le risipea fâlfâiala lumânării pe pereți schimbaseră în ultimele clipe purtarea lui lăuntrică. I se părea că Andronic rânjește bătându-și joc de toți cu povestea lui. Parcă îi vedea ochii scăpărându-i de la unul la altul, cu fața posomorâtă, dar gata în orice clipă să izbucnească în râs. Cum de nu observă ceilalți că Andronic glumește sau visează de-a binelea, ca un om îmbătat cu altfel de vin?

– Plătim cinstit, boierește și mergem, spuse d-l Solomon așezând banii.

Căpitanul Manuilă amuțise și el, aproape pierdut în întunec. Îl învioră Andronic, arătându-i din nou zidurile.

– ...Cred că nimeni nu mai știe astăzi, spuse el, că pe locul acesta a pierit *adevărata* fată a Moruzeștilor, fata lui de sânge, iar nu cealaltă, adoptată după a doua căsătorie...

Călugărul ridicase ochii speriat și-și făcu repede o cruce pitită. Andronic se prefăcu că nu-l vede și continuă, cu privirile ațintite asupra lui Manuilă.

– ...Nici eu nu ți-aș putea spune de unde știu, dar așa s-a întâmplat. Aici a murit ea, Arghira, „frumoasa din lapte”, cum i se spunea pe atunci, în batjocură...

– De ce a murit? întreabă Vladimir cu jumătate de glas.

– Fusesse adusă aici cu sila și fără să știe bătrânul... Unii au spus chiar că fără știrea starețului. Pe atunci nu prea intrau femeile în mănăstirile de călugări. Au adus-o noaptea și, după cum nu prea se știe de ce a murit pe neașteptate, tot așa nu prea se știe cum a murit. Voiau să scape de ea, căci se plănua din acel an a doua căsătorie a bătrânului și *cealaltă* fată aștepta... Și a murit Arghira, a treia noapte. Aici, pe locul ăsta...

Andronic întoarse capul și arătă cu mâna de jur împrejur.

– O pomeniți câteodată la slujbă, părinte? întrebă el brusc pe călugăr.

Pivnicerul scutură din cap. Auzea acum pentru întâia oară o asemenea poveste și i se părea mincinoasă și păgânească. O fată de boier moartă chiar în pivnița mănăstirii - i se părea de necrezut.

– Haide să mergem, că parcă se face frig, spuse d-l Solomon.

Porniră. Toți înfrigurați și de răceala bolții și de amintirea aceea lugubră pe care o evocase, pe neașteptate, Andronic.

– Ce ți-a venit să ne sperii cu fata aceea? îl întrebă d-l Solomon o dată ajuns afară.

Andronic începu să râdă.

– Așa glumesc eu câteodată, ca să-mi necăjesc oamenii care-mi sunt simpatici, spuse el cu alt glas. Dar nu e așa că e o poveste tristă?...

Noaptea părea caldă acum, după răcoarea din pivniță. Se vedea o bucată bună de cer, cuprinsă între arbori și chilii. Curtea părea luminată ușor de o lumină ascunsă undeva pe aproape.

– Ce splendoare! exclamă d-l Solomon, privind în sus și minunându-se de atâtea stele. Se oprise în mijlocul curții, cu oala de vin în mână. Andronic profită de prilej, se apropie de el și-i șopti, să nu-l auză ceilalți:

– Te rog, nu spune cucoanelor de povestea aia cu fata. Le strici cheful...

D-l Solomon clipi șiret din ochi. Dar, parcă după o clipă, privindu-l adânc pe Andronic, nu mai era atât de pus pe glumă. Aveau ochii lui o strălucire metalică, posomorâtă, amețitoare.

– Drăcos mai ești! exclamă el cu mare efort.

Într-adevăr, se simțise vlăguit deodată în apropierea tânărului, îi trecu atunci prin minte o sumă de prostii. Dacă Andronic ăsta nu e cumva vreun fermecător oarecare, unul din aceia care pun buruieni somnoroase în vin și apoi jefuiesc oamenii...

Porni după ceilalți, dar cu o îndoială în suflet.

– Ți-e sete? întrebă el după un răstimp oprindu-se din drum. Hai să bem din oală...

Andronic clipi, la rândul lui, șiret, și apucând oala din mâinile lui Solomon, o apropie atent de gură. Începu să bea cu sete, lacom, înghițind parcă în somn. D-lui Solomon nu-i venea a crede. Dar gestul acesta de viteaz îl liniști. Atinse încet umărul lui Andronic.

– Stai, bre, omule, mai lasă și celorlalți câte o înghițitură...

– *Mai ales!* spuse Andronic în glumă, tainic, după ce depărta oala de buze.

Porniră cu pas repede, să-și ajungă tovarășii.

VIII

Masa era pe sfârșite. Se apropia miezul nopții și tineretul era nerăbdător să se ridice și să treacă în altă odaie. Acolo s-ar fi putut vorbi mai în voie, s-ar fi putut aranja alte jocuri sau chiar s-ar fi putut dansa. D-na Solomon amintise în treacăt că a avut grijă să aducă patefonul lui Vladimir. Poate că înfundând cu o batistă cutia de rezonanță, nu s-ar auzi de afară. De altfel, adăugase ea, toți călugării dorm la ora asta.

Masa fusese frugală numai în aparență; farfurii puține, șervețele de hârtie, pahare desperecheate, încolo, atât d-na Solomon, cât și d-na Zamfirescu acoperiseră masa cu fripturi reci, mezeluri, sardele, brânzeturi, fructe. Aleseseră această odaie anume pentru sufragerie, ca să lase libere pentru jocuri și dans celelalte încăperi - mai mari și mai curate. Știau cu toții că acest „bufet rece” - cum spunea d-na Zamfirescu - nu va dura prea mult și nu voiau să risipească farfuriile și paharele prin celelalte odăi. În două din ele aveau să doarmă, târziu, cucoanele, își aduseseră acolo trusele de călătorie, hainele, pachetele. Paturile vor fi alăturate, ca să poată încăpea mai comod. Anunțase și d-na Solomon că rămâne, deși simțise țânțarii de la început.

Vladimir dăduse cel dintâi semnalul ridicării. Băuse destul de mult și avea acum curaj și neistovită vervă. La masă stătuse între d-na Solomon și d-ra Zamfirescu și se simțise solicitat de amândouă; fiecare din ele dorea să-i spună o taină la ureche, apropiindu-și mult pieptul de umărul lui. De altfel, masa fusese cât se poate de dezlănțuită. Vinul mănăstiresc îi încălzise pe toți, chiar pe cei din grupul Zamfirescu, mai puțin intimi.

— Să vedem dacă n-a ieșit luna, spuse Vladimir ridicându-se de pe scaun și apucând brațul d-rei Zamfirescu.

— Dacă am face *acum* o plimbare spre lac? întrebă cineva.

Zgomotele scaunelor depărtate de masă, cuvintele de mulțumire adresate gazdei, râsetele și vorbele tuturor înceară răspunsul. Se îndreptau cu toții spre odaia cea mare de la mijloc. D-nul Solomon încercă să numere amatorii unui alt rând de cafele, când observă pe Andronic palid, cu ochii ațintiți spre ușă. De când se ridicase de la masă, Andronic nu mai scosese un cuvânt. Părea preocupat, nervos, căutând cu ochii în toate părțile.

— Nu te simți bine? îl întrebă d-l Solomon.

Liza și Riri se apropiară în acea clipă de Andronic, îngrijate. Auziseră întrebarea d-lui Solomon; era un bun prilej să-și arate grija față de acest tânăr fermecător, care strălucise cu atâta spontaneitate în timpul mesei.

— Dacă ai mai bea o cafea, îi spuse Liza, fericită că îl poate avea din nou sub pază.

La masă șezuse lângă el. Începea iar să nădăjduiască, deși Andronic nu încercase nici un gest de nepermisă familiaritate.

— Nu am nimic, zâmbi rece Andronic. Sunt turburat din alt motiv.

Dacă am să vi-l spun, veți râde de mine...

– Îți jur!... începu pătimaș Liza.

Andronic o întrerupse corect, ridicând mâna.

– Să nu exagerăm, spuse el. E aproape un fleac... Dar un fleac care ar putea să plictisească pe careva dintre d-voastră.

– Ce s-a întâmplat? întrebă și d-na Zamfirescu, apropiindu-se odată cu d-na Solomon și Vladimir.

– Deocamdată nimic, explică Andronic. Dar se va întâmpla curând... S-ar putea face pentru câteva clipe liniște? întrebă el.

În sufragerie, Stere vorbea tare cu d-l Zamfirescu și cu căpitanul Manuilă. Lângă ușă, alt grup zgomotos: Stamate și ceilalți.

– Ce e? ce e? întrebă cineva.

Se adunau cu toții în jurul lui Andronic. Începuse să se facă tăcere.

– E mai bine să vă spun cinstit, murmură Andronic. E un șarpe prin apropiere...

Cucoanele țipară toate deodată.

– De ce le sperii cu glume din astea? întrebă puțin iritat căpitanul Manuilă.

– Nu le sperii deloc, vorbi, din nou, calm, Andronic. Este un șarpe, foarte aproape de noi...

Se auziră iarăși țipete, râsete speriate. Dar Andronic continuă, fără să țină seama de ele:

– ...Va veni aici, după plecarea noastră în grădină sau poate mai târziu, după ce ne vom culca...

– Doamne ferește! exclamă d-na Zamfirescu, închinându-se.

Andronic încruntă din sprâncene și plecă fruntea.

– ...Vă întreb, adăugă el după o clipă, nu e mai bine să-l prindem de-acum?

Tăceau toți, parcă amuțiți deodată de cuvintele neașteptate ale lui Andronic. Era o glumă? Tânărul acesta năzdrăvan le va face din nou o farsă?...

– Dar cum să-l prinzi? întrebă căpitanul după o lungă așteptare, silindu-se să zâmbească.

– Mă însărcinez eu cu asta, vorbi Andronic. Dar trebuie să procedăm repede...

Un fior de panică și curiozitate îi străbătu pe toți.

– ...Mai întâi, vă rog să faceți liniște, porunci Andronic. Și să vă lipiți cu toții de perete... Așa...

Se apropie de d-l Solomon și-l împinse ușor spre ușă, căutându-i parcă un loc nimerit, cât mai lipit de perete. D-l Solomon se lăsă dus, fără nici o împotrivire. Simțise un val fierbinte de sânge năvălindu-i spre inimă îndată ce Andronic își puse mâinile pe umerii lui. Rămase pe locul fixat, fără putere, fără măcar să poată zâmbi, așteptând.

– ...Vă rog, lipiți-vă cu toții, porunci din nou Andronic cu un glas ferm, puternic. Cât mai aproape de perete... Și nu vă mișcați deloc, *orice s-ar întâmpla*, accentua el mutându-și privirile de la unul la altul. Nu se va întâmpla nimic grav pentru nici unul dintre d-stră... Dar dacă vă mișcați și țipați, mă încurcați pe mine și-mi dați prea mult de lucru...

Unul câte unul, privindu-se turburați și năuci, musafirii se așezară lipiți de perete. Numai căpitanul Manuilă continuă să zâmbească, sceptic.

– Parcă ne-am pregăti pentru o scamatorie, spuse el destul de tare.

– Scamatorie, într-un fel, tot este, îi răspunse Andronic fără să se supere. Dar e mai bine s-o facem cât mai e timp...

– Dar unde e, domnule, șarpele? izbucni căpitanul. Dacă știi unde e, haide mai bine să-l ucidem acum și să scăpăm...

– E aici? întrebă înfiorată Liza.

– Nu știi unde e acum, spuse încruntat Andronic. Dar dacă nu vreți...

Își puse mâinile în buzunarele hainei și îi privi pe toți pe rând.

– ...Eu nu vă pot face binele cu sila, adăugă el zâmbind.

– Dar de ce trebuie să stăm nemișcați lângă zid? întrebă Stamate, ca să arate celorlalți că lui nu îi e frică.

– Pentru ca să nu-l speriem, explică Andronic. Eu am să-l chem și el are să vină, liniștit...

– Să-l chemi *aici*, în casă? exclamă d-na Solomon.

– Știi d-ta vreun farmec? întrebă, în glumă, căpitanul. Sau poate ne faci iar festa, ca în pădure...

Femeile celelalte erau totuși dornice să-l vadă pe Andronic la lucru. Orice ar fi fost, chiar o glumă, dacă e un prilej pentru Andronic să facă ceva interesant, să înceapă acum...

– ...Și-o să stăm mult, domnule, așa, nemișcați? întrebă Stere.

Parcă începuse să se rupă farmecul celor dintâi porunci ale lui Andronic. Toți se mișcau, își vorbeau, deși nu îndrăzneau să se depărteze de perete, își priveau deseori picioarele, ca și cum s-ar fi temut să nu vadă răsărind șarpele pe neașteptate chiar sub ochii lor.

Andronic își puse iarăși mâinile în buzunar, enervat, încercă pentru ultima dată să obțină deplină ascultare..

– Nu e timp acum să vă povestesc cum am aflat de șarpe și cum am învățat să-l chem... Am să vă spun pe urmă. V-am anunțat de la început c-o să râdeți de mine, adăugă el plictisit.

– N-o să râdem! făgădui Liza aproape veselă.

Privi spre colțul unde stătea d-l Solomon și o cuprinse deodată o subită neliniște. I se părea că d-l Solomon nu mai aude nimic din tot ce se spune acum în cameră. Parcă rămăsese neclintit, așa cum îl așezase Andronic, așteptând. Liza căută repede privirile d-nei Solomon. Ea nu observase nimic. „Poate mi se pare mie”, încercă să se liniștească Liza.

Andronic se uită, calm, la ceas.

– Dacă nu vă liniștiți într-un minut, vorbi el, îmi voi cere iertare că v-am deranjat și voi pleca... Asta e tot ce vream să vă spun...

Cuvintele acestea ale lui Andronic îi buimăciră pe toți. Atunci vorbește serios... Câteva clipe, nu știu nimeni ce trebuie să facă; dacă se cuvine să-l liniștească, asigurându-l că vor fi liniștiți sau dacă trebuie să-și facă semn unul altuia să nu spună nimic.

– Bine, murmură Andronic. Vă rog să rămâneți așa...

Se încruntă din nou și parcă deveni mai palid. Făcu un pas în odaie,

șovăind, apoi se îndreptă repede spre fund și stinse o lampă, coborând fitilul celeilalte.

— Era prea multă lumină, șopti el. Să nu se sperie...

Se întoarse apoi spre ușă și o deschise larg. Făcea toate acestea fără să mai privească pe ceilalți; parcă ar fi fost singur și s-ar fi pregătit să primească pe cineva. Se auzea răsuflarea celorlalți, grea, anevoie stăpânită.

— Încă o dată vă rog, nu vă mișcați, orice s-ar întâmpla... Spre binele d-voastră...

Le vorbise ca unor oameni din altă odaie, căci nici nu ridicase ochii spre cineva. Continua să se plimbe, cu pași mari, parcă nemulțumit de cum stau lucrurile în cameră. Un scaun, prea în drum, îl duse în sufragerie. Apoi se opri brusc chiar în mijlocul odăii; își frecă fruntea, privind în jos, și se hotărî; lipi un genunchi de podea, așezându-și amândouă mâinile pe genunchiul celălalt.

„Acum începe farsa!” își spuse în gând căpitanul, iritat de toate aceste pregătiri cabotine.

Nu îndrăzni, totuși, să spună vreun cuvânt tare. Privi spre tovarășii lui. Stamate aștepta mirat, ca un om dispus să creadă orice s-ar întâmpla atunci în fața lui. Fetele păreau mai mult speriate și curioase în același timp. Numai d-na Zamfirescu era îngrozită și d-l Solomon nemișcat. „Cât are să dureze comedia aceasta? se întrebă iarăși căpitanul. Numai dac-ar fi vreo farsă bună, să rătă lumea din inimă”...

Își dădu în acea clipă seama că Andronic murmură ceva, în poziția aceea caraghioasă pe care și-o alesese. Căpitanul se strădui să prindă înțelesul vreunui cuvânt. Se auzeau silabe stranii. Parcă nu vorbea românește. Cuvinte cu vocale multe, lungi, târăgănite, și totuși, spunea ceva Andronic; căci de mai multe ori auzi cuvântul *sarpa*. Vreo vrajă... Sau, mai degrabă, vreo glumă... O ușoară amețală îl cuprinsese și pe căpitanul Manuilă, când, rotindu-și ochii, văzu pe toți ceilalți amuțiți, somnoroși, ca niște capete de ceară.

IX

Trecuseră numai câteva minute, dar lui Manuilă i se păru că a trecut infinit mai mult. Încerca să-și păstreze starea de veghe, căci parcă și pe el îl străbătea la răstimpuri o necunoscută oboseală și pleoapele îi atârnavă și lui grele. Brusc, i se păru că se schimbă ceva în odaie, își strânse pumnii. Semiîntunecul părea că se desparte în două mari fâșii, lăsând la mijloc un covor argintiu. Ascunsă poate sub un nour, multă vreme, luna cobora atunci în odaie, fără nici o mirare.

...„Ca o *șuviță argintie!*” își aminti, somnoroasă, Liza. Cuvintele acelea îi veniră deodată în minte privind și ea fâșiile de lumină care se innădeau alene pe jos. I se păreau atât de apropiate gândurile și melancoliile ei de atunci, din copilăria de pe Bulevardul Pache, încât parcă în acea clipă se despărțise de ele. „Ce-am făcut oare tot timpul ăsta? Când am crescut atât de mare, fără să știu, fără să-mi spună nimeni?”...

Andronic nu mai murmură nici un cuvânt. Aștepta și el. Lumina lunii se apropia de tălpi. Dacă începe vreo vrajă?... Dorina rămăsese cu ochii la el, ca și cum nu și-ar fi dat seama că e trează. Orice s-ar fi întâmplat acum n-ar mai fi mirat-o. Ca în vis, orice întâlnire, orice absurditate, toate i se păreau firești. Pe ea nu o va atinge nimeni, nu-i va putea face nimeni nici un rău - ca în vis...

Și atât de firesc intrase șarpele în odaie, strecurându-se printre picioarele lor, încât nimeni nu se sperie. Un gol adânc, în coșul pieptului, atât.

Era un șarpe mare și sur, care înainta cu grijă, parcă dezmoțindu-și inelele. Se țâra greoi, ridicând foarte ușor capul și plecându-și-l repede pe podea, ca și cum ar fi căutat o urmă.

Când se apropie de lacul de lumină, se opri o clipă amețit. Apoi se îndreptă legănat spre Andronic. Parcă lumina lunii îl vrăjise și pe el, căci se țâra acum cu o grație somnoroasă și fiecare nouă împletitură îi înfiora solzii întunecați. Dorinei i se păru că șarpele vine de-a dreptul spre ea și o subită teroare luă locul vrajei dinainte. Ca și cum s-ar fi trezit deodată în fața unui lucru peste putință de privit cu ochii, a unui lucru groaznic și primejdios, neîngăduit vreunei fete să-l vadă.

Apropierea șarpelui îi sugea parcă răsuflarea, risipindu-i sângele din vine, topindu-i carnea întreagă într-o groază împletită cu fiori necunoscuți, de dragoste bolnavă. Era un amestec straniu de moarte și respirație erotică în legănarea aceea hidoasă, în lumina rece, a reptilei.

— Haide, mai repede! auzi Dorina, ca venind de foarte departe, cuvintele lui Andronic.

„Pe cine cheamă atât de poruncitor?” Sângele năvăli din nou în obrajii fetei, ca și cum ar fi ascultat un cuvânt prea tainic, interzis. Groaza și dezgustul o amețeau cu aceeași tărie cu care se lupta în sângele ei pudoarea și dorul neîngăduit.

— ...Unde ai întârziat atâta? se auziră din nou, sugrumate, cuvintele lui Andronic.

Șarpele se apropiase mult de Andronic și parcă se lupta acum cu propria lui sfială, neîndrăznind să-și pună capul în palma deschisă pe care i-o întindea tânărul. Rămăsese înfiorat, așteptând; doar capul și-l mișca neconștient, ca și cum ar fi încercat să se rupă dintr-o vrajă.

— Haide, vino aici! îi porunci Andronic.

Liza închise ochii și-și lipi coatele de perete; în orice clipă ar fi putut aluneca, leșinată. Văzuse cum șarpele se suie în palma lui Andronic și parcă simțise ea însăși răceala și groaza atingerii, parcă ar fi pătruns-o pe ea prea adânc săgeata aceea de carne nefirească.

— ...Așa, mai aproape! exclamă Andronic.

Dorina privea din nou amețită, și palidă; nici o putere omenească n-o mai putea smulge din acel cerc nevăzut care o lega, acum, de Andronic. Șarpele se suise moale pe mână, pe braț, până ce atinse cu capul lui înfiorat gâtul lui Andronic. Tânărul îl cuprinse atunci cu mâna dreaptă și-l ținu strâns în pumn, privindu-l în ochi.

— ...De ce ești așa de abătut? îl întrebă, el, zâmbind.

Manuilă începu să se trezească; văzu șarpele în mâna lui Andronic, dar întâmplarea semăna atât de mult cu visul din care se deșteptase

chiar atunci, încât aproape nu-l miră. Privea cu ochii deschiși în cameră. Nu-l neliniști nici una din fețele palide pe care le zări alături; și în fața lui, întocmai ca până acum, întocmai ca în visul acela amețit, bolnav, cu plimbarea pe lac, cu *Le Mysetre de Jesus*, pe care-l citea tare, ridicând mâna dreaptă în sus, Vladimir. Și deodată barca se cufundase, întocmai așa cum povestise Andronic pe marginea lacului, se cufundase în mijlocul apei, fără nici o zvâcnitură, alunecând la fund, ca și cum ar fi fost smolită cu plumb...

— ...Ți-a omorât cineva soața și ai rămas singur-singurel! vorbi Andronic, parcă ar fi ascultat șoaptele șarpelui.

Liza deschise ochii și avu din nou tresărire adâncă de la început. Șarpele se mișca aproape de obrazul lui Andronic și toate zvâcniturile lui tremurate aveau în simțirea Lizei un alt înțeles, năprasnic. O vrajă înnebunitoare pornea din cuvintele lui Andronic, din jocul șarpelui.

— ...Voiai să muști pe cineva de aici? își întrebă Andronic tovarășul. Voiai să te răzbuni?... Dar nu vezi că sunt toți oameni de treabă și sunt atâtea dudui frumoase, adăugă el zâmbind, fără să-și ridice privirile din ochii șarpelui.

Dorina roși din nou și inima începu să-i bată puternic. Gândurile îi năvăleau acum fără sfială, gândurile și dorințele ei. Despre ea vorbise Andronic, desigur: „dudui frumoase”. Pe ea o alesese Andronic...

— Ai venit la nuntă? întrebă cu mirare Andronic. Simțeau că aici e o nuntă?!...

Căpitanul Manuilă roși brusc; deși era întocmai ca în vis, lucrurile acestea nu se pot spune de față cu toată lumea, întoarse ochii spre Dorina, privind-o pe furiș. Fata rămăsese pironită, palidă, cu buzele tremurând, în acea clipă începuse pentru ea călătoria. Barca îi aștepta în același loc, pe ei amândoi, să pornească în largul apei. Cu Andronic lângă ea, agățată aproape de brațul lui, nu mai simțea nimic, nici măcar bucurie. Acum se vor desprinde de țarm și vor rămâne înlănțuiți în barcă, poate strânși unul lângă altul, în fundul bărcii, ca într-un cuib. „Al doilea!” auzi ea atunci glasul lui Stere și voi să pornească. Dar o greutate nevăzută o ținutua pe loc, atârnată de brațul lui Andronic. „Haide! Aleargă!” auzi din nou glasul lui Stere, parcă mai poruncitor. „Pierzi gajul!” îi spuse cineva de alături, glumind. Dar Dorina știa acum ce înseamnă lucrul acesta și plecă ochii în jos. E nuntă doar, știe la ce se așteaptă... De ce totuși nu se putea desprinde de pe marginea lacului și nu se putea mișca, nu putea alerga?... „Aleargă! Aleargă!” auzi ea încă o dată mai multe glasuri strigându-i din spate. Nu voia Andronic să se hotărască, nu-i plăcea gajul ei?...

— ...Și cine, mă rog, au să fie mireasa și mirele? întrebă din nou Andronic în glumă. Ce duduie ai alege tu, dobitoc blestemat, rămas fără soață?!...

„Desigur, înțelese Liza, Andronic întreabă doar în glumă pe șarpe. La ea se gândește, când spune că atâtea dudui frumoase sunt aici, și din toate trebuie să aleagă una. Să aleagă *numai una*, asta are să facă Andronic acum. De aceea a așezat toate femeile în cerc, lipite de pereți. Ca să le vadă mai bine, să le cântărească pe toate și să-și aleagă numai una. El singur e doar mirele. Și m-a ales pe mine, numai pe

mine", înțelegea Liza, fascinată de jocul obraznic, bărbătesc al șarpelui.

— ...Haide, spune, cine îți place ție mai mult de aici? șopti Andronic în urmă.

D-ra Zamfirescu începu să tremure. Dacă o alege pe ea? Să se apropie șarpele, să-l simtă urcându-i-se pe sâni, coborând îndrăzneț, cu lunecarea lui nouă și îngrozitoare?!... Nu, nu, asta nu se poate; de ce tocmai pe ea, de ce așa?!...

— ...Bine! exclamă începând să râdă Andronic. Ești un mare blestemat!... Dar acum du-te de aici, te-așteaptă moarta...

Întocmai așa cum gândise d-na Zamfirescu, îngrozită; șarpele ăsta necurat e doară un suflet și el, venind din cine știe ce mormânt. Și are o soață moartă, întocmai ca toți ceilalți; întocmai ca toți oamenii care au morți, puși în pământ, de demult. De acolo vin ei, câteodată, ascunși sub chipul unui șarpe - vin în casele viilor și beau lapte lăsat pentru ei, vin amestecat cu miere... Groaza d-nei Zamfirescu era foarte aproape de venerație. Numai dacă ar mai avea putere să facă o cruce, să se roage pentru sufletele morților. Cine știe cine n-are odihnă pe lumea cealaltă, și a trimis șarpele ăsta necurat, atât de departe, tocmai în casă... Numai să nu mai ceară și pe altcineva. Să nu mai ceară vreun mormânt, că sunt și semne din astea...

— ...Ai să te duci departe, șopti Andronic, ai să înoți până în insula din mijlocul lacului și ai să rămâi acolo, ascuns. Nu care cumva să aud că mi-ai ieșit din cuvânt. Și să nu muști vreun om. N-are să îți se întâmple nimic, fii fără grijă... Haide, acuma du-te!

Șarpele rămase câteva clipe în bătaia lunii, alintându-se parcă față de ochi nevăzuți. Andronic înălță încet brațul și-l întinse către ușă. Ca și cum s-ar fi temut de amenințarea lui, șarpele se-ntoarse, șovăi căutându-și drumul, ridicând și aplecând neconținut capul.

Vladimir îl vedea foarte bine acum, de-abia acum - căci alergarea lui prin pădure, singur, gonit din urmă de un duh nevăzut, de-abia acum luă sfârșit. Nici nu și-a dat bine seama cum a început goana. Un cadran de ceas fosforescent, care se făcea tot mai mare și tot mai mare, până ce-l orbi cu luminile lui, verzi, lunare; și, în mijloc, șarpele. Cum de nu a prins de veste că ceasul lui Stamate, pe care el l-a purtat în mână, alergând prin pădure, ascunde într-însul un șarpe? Pe nesimțite, limba ceasului începuse să crească, înviorată, până ce Vladimir zări înspăimântat cum mijesc inelele șarpelui, cum sclipesc și se înfioară ele sub lumina aceea fosforescentă. Să-i dea drumul numaidecât din mână, să zvârle ceasul! Dar oare mai avea acum ceasul în mâini? Era în urma lui. „Al doilea!" auzise Vladimir strigătul lui Stere. Ce bucurie că poți fugi, să alergi în pădure, în noapte, unde sunt atâția arbori mari și buni, care te pot ascunde! Ce bun a fost Stere să-i dea lui plecarea tocmai acum, ca să poată scăpa de răsuflarea necurată dinapoia lui, să iasă din lumina aceea fermecată a cadranelor fosforescente... Și deodată, în fața lui, ridicându-se din covorul de lumină, șarpele. Nu-l mai speria acum. Era la picioarele lui și nu venea din spate, înalt și nevăzut.

— ...Mai repede, mai repede! îi porunci Andronic, făcând și el un pas spre ușă.

Așadar, Andronic fusese acela care le povestise basmul cu Arghira,

„frumoasa din lapte", prefăcută în șarpe, înțelese Stamate. Se miră acum că se dumirise atât de greu. De-abia când recunosc glasul lui Andronic și-l văzu, atât de aproape de el, îndreptându-se spre ușă, își dete seama cine vorbește. Stamate crezuse tot timpul că povestește călugărul. Dar i s-a părut, firește; căci călugărul pivnicer nu se mai vedea nicăieri. Și nici măcar nu se aflau în pivnița mănăstirii. Iată, sunt toți ceilalți de față...

...Andronic rămase câteva clipe cu privirile pierdute în noapte, afară. Apoi se întoarse iarăși la locul lui, în mijlocul camerei, își duse mâna la frunte și începu să murmure. Căpitanul Manuilă îl auzea acum atât de clar, încât parcă i-ar fi șoptit chiar lui toate cuvintele, aproape de ureche. Aceleași farmece, desigur; căci revenea mereu cuvântul *sarpa*, pe care Andronic îl rostea în nenumărate feluri, șuierându-l sau trăgându-l. Manuilă începu să zâmbească; tot ce povestise până acum, toata copilăria lui fantastică, petrecută printre țigani, nu fusese oare o născocire de-a lui Andronic, ca să-i mai păcălească încă o dată? Dar atunci cum de făcuse puiul acesta de țigan de adusese într-adevăr un șarpe aici, în mijlocul odăii? Căpitanul Manuilă îl văzuse; de asta era sigur. Un șarpe mare și sur, care aproape dansase în bătaia lunii și se urcase pe mâinile lui Andronic... O fi învățat Andronic asta farmece de la țigani... Și cine știe ce alte lucruri necurate; un asemenea vrăjitor adoarme o casă întregă, fură ce poate și apoi se face nevăzut...

Mariuilă privi spre ceilalți; cel puțin să-și dea seama de pe acum dacă Andronic i-a amestecat cumva cu vreo buruiană adormitoare și i-a furat ceasul lui Stamate, de pildă... Dar căpitanul nu ghicea nimic de pe fețele supte și palide ale celorlalți. Rămăseseră lipiți de pereți, ca la început, cu aceleași chipuri de ceară. Simți din nou că i se face frică și parcă pleoapele îi atârnară și lui grele. Dacă ar urla... Peste puțină de mișcat un deget; nici măcar un geamăt nu putea scoate, întocmai ca în acel ceas de spaimă, neuitat, din copilăria lui, când intrase brusc în odaia mamei, la țară, și o găsisese amuțită, cu priviri oarbe, pleoștită la pământ, fără să știe ce s-a întâmplat. Doar mai târziu i s-a spus; venise o țigancă cu ghiocul și, după ce s-a așezat să-i ghicească, pe podea, a scos o mână de mort din traistă și a tras cu ea un cerc de jur împrejur. Numai atât își amintea... Dar acum Manuilă înțelegea bine ce se petrece lângă el. își dădea seama că Andronic își sfârșește vraja, după ce își încheiase povestirea lui neverosimilă, de copil de boier furat, crescut atâta vreme între țigani...

Cel dintâi care se smulse din amețală a fost Stere. El văzuse cum Andronic întoarce capul spre fereastră, știa că acum șarpele, e de mult plecat și făcu un pas în odaie, la început cu oarecare sfială; apoi, repede, se îndreptă spre ușă. Aerul nopții îl întâmpină mai rece, mai curat, trezindu-l. Stere oftă obosit și își frecă fruntea, încercând să-și dea seama ce se petrece cu el. Toate amintirile se încurcau în minte, începu să simtă oboseala; îl dureau mai ales picioarele și încheieturile, țepene. Se așeză pe marginea scării, răsuflând adânc.

– Doamnelor și domnilor, se auzi glasul lui Andronic, petrecerea poate să reînceapă! Șarpele, animal necurat, teluric, unealtă a Diavolului pe pământ, a fost izgonit din mijlocul nostru!...

Zadarnic încerca Andronic să glumească. Toți se trezeau anevoie, desprinzându-se sfioși de perete, căutându-și unul altuia privirile. Andronic se apropie de d-l Solomon și îi puse mâinile pe umeri. Omul se clătină somnoros.

– Gata, domnule Solomon! exclamă Andronic. L-am gonit! S-a dus!...

D-l Solomon părea că nu înțelege. Tânărul îl privi amenințător în adâncul ochilor și-l zgudui, șoptindu-i:

– Trezește-te! N-a fost nimic!...

În acea clipă, se auzi un țipăt ascutit de femeie bolnavă și d-na Solomon începu să plângă cu spasme. Toți se cutremurară. Stere apăru nehotărât în prag. D-na Solomon plângea sugrumată, parcă în orice clipă ar fi fost gata să se prăbușească leșinată. Andronic alergă lângă ea și-i strânse brațul.

– Doamnă! Doamnă! strigă el puternic, dominând urletul isteric al femeii. N-a fost decât o glumă, treziți-vă!...

D-na Solomon își înghiți o clipă plânsul, speriată, apoi începu din nou, tremurând din tot trupul.

– Trebuia să ne așteptăm și la asta! spuse Andronic, ca și cum s-ar fi adresat unuia dintre bărbații de-alături.

Dar parcă toți erau încă somnoroși, uluiți de propria lor întâmplare, mirați de țipetele acestea pe care nu știau unde să le caute. Andronic se apropie mai mult de d-na Solomon și-i puse mâna dreaptă pe frunte.

– Gata acum, îi șopti el, a trecut, nu e așa?...

Femeia începu să suspine, supusă. Criza o trezise puțin, căci îi fu repede rușine de slăbiciunea ei și se îndreptă șovăitoare spre odaia de alături.

– Ce s-a întâmplat? întrebă buimăcit Stere, din prag. Cine țipa așa?...

– Aglo, șopti d-l Solomon cuminte, cerându-și parcă scuze. E nervoasă... Nu rezistă, adăugă el, ca și cum ar fi vorbit pentru sine.

Se dezmoțise și căpitanul Manuilă, care se îndreptă spre Stamate și-l întrebă, dornic să privească cu ochii lui cadranul fosforescent:

– Cât e ceasul?

Stamate cercetă cu mare băgare de seamă minutarele.

– Douăsprezece și unsprezece minute, spuse el.

Andronic începu să râdă.

– Puteai să mă întreb direct pe mine, vorbi el, apropiindu-se de căpitan. Totul n-a durat decât trei minute, poate nici atât...

– A fost mai mult, spuse gânditor căpitanul, silindu-se să-și lege firul amintirilor, să le afle capătul.

– Vi s-a părut, lămuri Andronic. Asta se întâmplă întotdeauna; timpul trece mai încet în asemenea împrejurări...

Vorbea clar, tare, cu mâinile în buzunarele hainei, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, încerca prin toate mijloacele să îndepărteze răceala

și jena bolnăvicioasă care părea că pusese stăpânire pe toți. Aproape că nimeni nu se mișca fără să privească în toate părțile, atent, ca și cum s-ar fi temut să nu se lovească de ceva, rămas nevăzut acum, dar în orice clipă gata să le iasă în față. Spațiul se modificase: era incoherent, prea plin în unele locuri, gol și primejdios în altele.

— Ce-a fost asta? auzi Andronic glasul lui Vladimir.

— Nimic altceva decât o vrajă, scumpul meu amic, vorbi Andronic surâzător.

Nu-i lăsa să-i scape prilejul de a-i lămuri, de a-i rechema la viață.

— D-ta, care studiezi istoria și literatura, adăugă Andronic, trebuie s-o știi mai bine ca mine. Eu mă pricep numai s-o fac... câteodată, și mai mult în glumă...

Andronic vorbea, dar în același timp își rotea ochii prin cameră, silindu-se să aprindă curiozitatea celorlalți, să-i atragă lângă el.

— ... D-ta știi câte simboluri se leagă de șarpe în credințele tuturor popoarelor, continuă el, vorbind din ce în ce mai tare. Adu-ți aminte de șarpele ...

— Doamne ferește! Doamne ferește! țipă atunci d-na Zamfirescu, crucindu-se fricoasă.

Auzise cuvântul șarpe și parcă toată spaima de la început îi zgudui din nou ființa. Andronic tăcu brusc, depărtându-se de Vladimir.

— ...Acum înțeleg eu ce s-a întâmplat, vorbi Andronic, căutând pe masă cutia de chibrituri. Nu e decât o lampă aprinsă în cameră și prea multă lumină de lună...

De acea lumină de lună nu-și putuse nici până acum dezlipi ochii Dorina. Parcă numai de acolo nădăjduia vreo dezlegare, numai din apele argintii i-ar fi putut veni înțelegerea tuturor celor întâmplate. Firul faptelor se rupsesse de mai multe ori până acum.

Fata se trezise, la răstimpuri turburi, în felurite împrejurări, de a căror înlănțuire nu-și putea da, acum, în nici un chip seama. Dar tot ce se întâmplase, pe malul acelei ape lunare se petrecuse, din lumina aceea rece pornise. Și nunta, și mirele, și barca legănată atâta timp, singură, la mal, și atât de anevoie de urnit...

— Acum, ferește, e mai bine! exclamă Andronic aprinzând cealaltă lampă și ridicând fitilul celei dintâi.

Lumina lunii se șterse, prelingându-se murdară sub boarea cea nouă a sticlelor. Odaia își recăpătă decorul ei mohorât, bine închis între pereți, în intervalele de tăcere se auzeau de afară greierii, țuitori venind parcă de foarte departe.

— Doamnelor și domnilor! încercă încă o dată Andronic să-și însuflețească tovarășii. Totul e acum exact ca la început!... Am putea să ne gândim la un joc nou până se fac cafelele!...

D-l Solomon își aminti cu *groază*, că întrebuse, cu puțin înainte, cine mai bea o cafea. Oare ce s-a întâmplat de atunci? Am pus cafelele să fiarbă, le-am servit, le-au băut poate?!... Și totuși, Andronic așteptă să se facă din nou cafele. Altele?... D-l Solomon își frecă fruntea speriat; începuse să creadă că i se năzăresc gânduri și chipuri pe care numai buimăceala lui le aduna laolaltă. Și totuși, camera este întocmai ca mai înainte. Și au rămas aceiași oameni. Doar Aglo este în odaia cealaltă;

i s-a făcut rău. Ar trebui să văd și eu ce face...

D-l Solomon își făcu loc, hotărât, până în odaia vecină, își găsi soția întinsă pe pat, cu fața abătută, fără gânduri.

– Tu crezi că are să se facă? îl întrebă ea cu o voce răgușită, zărindu-l aproape de pat.

D-l Solomon ridică din umeri, întrebarea nu-l nedumerise, dar nu găsisese nimic de răspuns și se mulțumi să dea din umeri.

– Mă gândeam la Dorina, de ea îți vorbeam, adăugă d-na Solomon cu același glas ostenit și gros.

– Așa e, ai dreptate, aproape uitasem, făcu d-l Solomon. Te pomenești că s-or schimba lucrurile acum... .

– De ce?

– Nu știi, ziceam și eu așa. Mai știi?...

D-na Solomon întoarse încet capul. Răsufla greu și fiecare mișcare o amețea parcă mai greu.

– Dar tu ce ai? întrebă ea.

– Nimic, sunt bine. Mă gândeam că ar trebui să bem câte o cafea...

Își privi câteva clipe nevasta cu atenție, apoi rămase cu ochii în gol. Peste puțină de înțeles ce s-a petrecut după întrebarea lui; și parcă adineauri ridicase mâna în sus, întrebând: „cine mai vrea o cafea?”... Sau poate asta a fost azi la prânz, în curte, când ieșise în prag și ridicase tot așa mâna?...

– Vasăzică, se auzi din nou glasul lui Andronic de alături, d-stră vă pregăteați de nuntă și mie nu-mi spuneți nimic! Acum înțeleg eu de ce erați atât de veseli cu toții...

– Vezi, spuse d-na Solomon, însuflețindu-se deodată, e adevărat! A înțeles și el!...

– Dar căpitanul nu spune nimic, adăugă posomorât d-l Solomon.

Într-adevăr, căpitanul Manuilă fusese atât de surprins de îndrăzneala lui Andronic, încât roși și plecă ochii în podea, amuțind. Venise prost cuvântul lui Andronic. Căpitanul era încă mirat de tăcerea aceea penibilă, neînțeleasă a celorlalți. „Ce s-o fi întâmplat cu ei de se privesc atât de buimăciți? Și nimeni nu vorbește tocmai de ce-a fost mai curios, de șarpele acela ieșit ca din pământ din mijlocul casei”...

– De unde știi că e vorba de nuntă? întrebă d-na Zamfirescu.

Parcă începeau să se lămurească lucrurile acum, înțelese d-na Zamfirescu. Dar Andronic o privi zâmbitor și înălță din umeri. Nu cu ea voia să înceapă vorba...

– Cine o fi fericita logodnică? întrebă el din nou, silindu-se să râdă și să dea cuvintelor sale un ton de glumă.

Căpitanul Manuilă întoarse brusc ochii către Dorina și o zări cum roșește, plecând fruntea. Asta îl încuraja în hotărârea lui.

– Sunteți indiscret, domnule Andronic! exclamă el, mirându-se totuși de slăbiciunea glasului, de moliciunea cuvintelor.

– Vă cer atunci iertare, domnule căpitan, spuse repede Andronic. Dar nu mă gândeam să fac o indiscreție; voiam numai să vă spun că e un semn bun tot ce s-a întâmplat... O asemenea noapte la mănăstire și semnul care s-a ivit deodată în mijlocul nostru...

Începu să râdă și mai tare, dar hohotele lui nu înviorau deloc odaia.

Ceilalți se mișcau tot atât de anevoie, tot atât de buimăciți, ținându-se unii de alții cu privirile, căutându-și apropierea, neîndrăznind să se dezlipească prea mult de ziduri. Parcă s-ar fi temut să alunece în gol, să amețească. Numai Stere, care sta în prag, în bătaia aerului de afară, părea mai treaz. Lui îi făcură într-adevăr bine hohotele iui Andronic. Poate că băiatul ăsta i-a amețit pe toți și-acum își dă gluma pe față...

– Oricine ar fi fericita logodnică, vorbi Andronic, eu mă simt dator să beau pentru norocul ei!...

Într-adevăr, se duse în odaia de alături și se întoarse repede cu un pahar de vin rubiniu în mână.

Toți îl urmăriră cu ochii, curioși parcă ar fi așteptat să se întâmple un lucru neobișnuit.

Tânărul goli paharul dintr-o sorbitură.

– Aștept acum și pe ceilalți, adăugă el.

Dar nimeni nu îndrăzni să bea. Domnișoara Zamfirescu privea uimită pe Andronic. Nu înțelegea nimic din tot ce se petrecea, îi era somn; un somn copleșit de oboseală, de moleșeală bolnăvicioasă.

– Cine vrea să facem o plimbare, să respirăm puțin aer curat? întrebă din nou Andronic.

Câțiva întoarseră capetele spre ușă, dar noaptea de afară îi intimidă. Doar Vladimir și cu Stamate făcură un pas spre ușă. Nu strică. E aer curat afară. Și nu mergem în pădure, nu coborâm nici măcar în curte. Stăm doar afară, aproape de casă, și respirăm aer curat...

– Aer curat, spuse și căpitanul Manuilă. Asta e o idee minunată. Dar ce fac cucoanele?

Se uita spre Dorina. Fata îi întâlnește privirile și se îmbujora. Știe acum toată lumea. Știe și el, căpitanul, ce a văzut ea, lucrul acela înspăimântător...

– Mie mi-e somn, spuse cu oarecare greutate Dorina.

Dar căpitanul Manuilă tresări. Glasul fetei era schimbat și poate nu s-ar fi convenit s-o lase singură tocmai acum.

– Nu cred că e bine să vă culcați așa de repede, domnișoară, spuse el blând. Să nu visați urât la noapte!...

Andronic îi apucă brațul, întrerupându-l.

– Nu-i spune nimic, c-o sperii! șopti. Să-i lăsăm mai bine pe toți câteva minute singuri... Asta trece de la sine.

Vladimir, Stamate și cu Riri ieșiră în curte. Luna se înălțase aproape în mijlocul cerului. Noaptea era senină, tăcută, fără nici un mister.

– Eu nici acuma nu înțeleg prea bine ce s-a întâmplat, spuse Vladimir. A fost sau n-a fost un șarpe?

– L-am văzut cu ochii mei, vorbi Manuilă. Era un șarpe mare, de apă... Mă întreb de unde l-a scos d-l Andronic...

Andronic părea destul de plictisit. Dădea din umeri.

– Nu l-am scos de nicăieri, făcu el. L-am chemat, ca să-l gonesc departe de noi, să nu ni se întâmple cumva vreo nenorocire... Și m-a ascultat; acum probabil că înoată în mijlocul lacului, ca să ajungă mai repede la insulă, acolo.

Ridicase brațul și arăta, peste ziduri, către lac.

– Unde? întrebă Dorina.

Atunci își dădură toți seama că fata venise în prag și ascultase. Riri se apropie de ea, fără să spună vreun cuvânt. Andronic o privi calm, apoi, preciză încă o dată, ridicând brațul.

– În insula din mijlocul lacului, domnișoară. Acolo n-are să mai muște pe nimeni...

Dorina îl ascultase nepăsătoare. Asigurarea lui Andronic că șarpele nu va mușca pe nimeni nu o întristă, nici nu o bucură.

– Dar ție nu ți-e frig? o întrebă Stere.

– E mai bine așa, vorbi fata. M-am speriat așa de rău...

– Nu, o liniști Andronic, vi se pare. Nu v-ați speriat... Lucrurile astea tot trebuia să se întâmple.

– E adevărat, spuse Dorina visătoare.

– Ce trebuia neapărat să se întâmple? întrebă Manuilă, neliniștit.

– Povestea asta cu șarpele, răspunse Andronic. Tot venea. Am simțit de la început că vrea să intre în odaie... Dar n-am vrut să vă stric cheful la masă. Când v-am spus, eram puțin grăbit...

Începu să râdă și privi pe rând pe toți.

– ...Se apropia miezul nopții, adăugă el sfios, parcă și-ar fi dat seama de falsul mister al mărturisirii. Și după miezul nopții nu mai aveam nici o putere asupra lui...

Tăcu brusc, încruntat. Tăceau și ceilalți, încurcați, privindu-se.

– Trebuie că v-a fost greu să învățați meșteșugul acesta, spuse târziu Manuilă.

– Ce meșteșug? întrebă Stere, nedumerit.

– Vrajitoria asta cu șarpele, lămuri Manuilă. Nu e lucru ușor, se înțelege...

Andronic șovăi; nu vorbea bucuros despre taina aceasta.

– Nici nu mai mi-aduc aminte cum am învățat-o, spuse el codindu-se. Asta a fost demult. Sunt atâtea lucruri pe care le știu fără ca să-mi amintesc când și cum le-am învățat... Bunăoară, povestea Arghirei, pe care v-am mai spus-o, poveste pe care nu o mai știe nimeni aici, la mănăstire...

Nici Stere, nici Dorina nu auziseră povestea Arghirei, dar nu erau curioși să o afle. Se mulțumiră cu vorbele lui Andronic; nimic nu li se părea acum curios, tainic, indescifrabil, vrednic de a fi dezlegat și lămurit.

– Dar eu tot nu înțeleg cum de-ați știut că este prin apropiere, spuse Riri.

Vorbise deodată, pe nerăsuflăte, sfiindu-se totuși să pronunțe cuvântul șarpe.

– Astea am să vi le spun eu mâine dimineață, zâmbi Andronic. Nu pot fi spuse pe întunec...

Dorina începu să tremure. Riri îi luă brațul, fără s-o privească.

– ...Nu pot fi spuse, continuă Andronic, pentru că mi-e teamă de d-stră. Ați văzut cât de sensibili sunteți...

Întoarse încet capul și privi în ochii Dorinei cu înțeles. Fata se făcu palidă.

– Nici nu e atât de greu de înțeles, șopti Andronic. Când se

pregătește un lucru atât de însemnat...

Atunci apăru în prag d-l Solomon. Părea că începe să se dezmoștească.

– Cine vrea să se culce, spuse el, să poftească să-și facă patul. Iar cine vrea cafea să ridice mâna în sus!

Zâmbi cu oarecare greutate. Numai Andronic, Stere și căpitanul Manuilă cerură cafele. Toți ceilalți erau somnoroși, obosiți.

– Am impresia că am stricat petrecerea, spuse Andronic, privind în ochii căpitanului.

XI

Un ceas mai târziu, erau toți culcați, încercările lui Andronic de a-i scoate din casă și a face împreună o plimbare prin parc nu izbândiră.

Nimeni n-avea chef de vorbă. Sorbiseră cafelele mai mult în silă și aceeași turbure amețală stăruia în picioarele tuturor. Nici măcar n-au mai avut putere să aranjeze cum se cuvine odăile de dormit. Doar au apropiat paturile și au ridicat perdelele la ferestre. Pentru domni, în altă odaie, s-au pus saltelele de-a dreptul pe podea și cei mai mulți au adormit pe jumătate îmbrăcați. Andronic renunță la gândul lui de a cere o pijama, își alesese două scaune, pe care pretindea că va dormi mai bine decât pe scândură.

– Dar mie nu mi-e somn, spuse el văzând că ceilalți fac lampa mică, pregătindu-se de culcare. Cine vrea să vină cu mine afară?...

De data aceasta nu l-a întovărășit decât căpitanul Manuilă. Deși se simțea și el obosit, cu gândurile risipite, cu voința istovită. Dar nu-l putea lăsa singur, învingător pe Andronic. Ieșiră amândoi în curte.

– D-tale pot să-ți spun, începu Andronic. Îmi pare rău că din cauza mea s-au stricat toate lucrurile... Dacă n-ar fi fost blestematul acela, acum ne-am fi plimbat, poate, pe lac, cu barca...

– Pe lac în nici un caz, spuse Manuilă. Nici nu e încă timpul... Nu vezi ce răcoare s-a lăsat?

– Nu simt nimic, spuse Andronic ridicând privirile spre cer. Simt numai o teribilă poftă de nebunii... Să ne suim prin copaci, să ne zvârlim din creangă-n creangă, să înotăm prin lacul acesta miraculos...

Cu mirare și cu oarecare invidie, Manuilă îl asculta vorbind. Fără îndoială că e un mare blestemat, dacă nu un vrăjitor în adevăratul sens al cuvântului. De unde izvorăște în el atâta forță, atâta vitalitate și fantezie?...

– ...După ce trece miezul nopții, continuă Andronic, nu mai știu ce se întâmplă cu mine... Uneori mi se pare că sunt o pasăre, alteori mă cred un viezure, o maimuță... Poate îți vine să râzi, nu? Își întrebă el tovarășul.

– Nu, deloc, răspunse grav căpitanul.

– ...Și aproape întotdeauna uit ce-am făcut, nu mai mi-aduc aminte unde am petrecut nopțile...

– Acuma aș putea cu drept cuvânt râde, spuse Manuilă cu seriozitate.

Andronic zâmbi, trist.

– Te înșeli dacă te gândești la femei, la dragoste, cum se spune. Noaptea are pentru mine cu totul altă vrajă... Uite, arată el cu brațul cerul, pădurea, astea sunt mult mai puternice decât dragostea. Și mult *mai grave*.. ..

Tăcu brusc, ca și cum ar fi spus un lucru de taină. Câteva clipe rămase încruntat, cu privirile oprite în gol.

– ...Mai grave, pentru că nu știi niciodată de unde vin, unde le e începutul și sfârșitul... O dragoste, o femeie, o vezi în fața ta, în patul tău, chiar și dragostea o simți cum se naște și cum moare... Dar lucrurile astea?...

Arată din nou noaptea, marii arbori adormiți și parcă îi fu și lui frică. Manuilă simțise foarte precis turburarea lui Andronic.

Într-adevăr, acum toate lucrurile păreau altfel...

– Și dacă măcar s-ar mulțumi să te copleșească sub puterea lor, adăugă Andronic. Dar nu fac asta niciodată... Te schimbă, te întunecă și uneori îți iau mințile... D-aia îți spuneam...

– Înțeleg, vorbi ostenit Manuilă. E ca un fel de otravă...

– Nu, nu e asta, îl întrerupse vioi Andronic. E în sângele tău și nici măcar părinții tăi nu sunt de vină că e acolo... Dar văd că nu mă ascuți, adăugă el zâmbind îngăduitor.

Căpitanul privea în gol, înfrânt de somn. Și parcă fiecare cuvânt al tânărului aduna mai multă oboseală, chema mai mult somn în ființa lui.

– Da, mărturisi el, tocmai voiam să te rog să mă scuzi. De-abia mai mă țiiu pe picioare... A fost o zi grea pentru mine. Și atâtea lucruri ciudate...

Andronic îi strânse mâna și-l privi zâmbind cum urcă scările. Părea un om beat, împleticindu-se la fiecare pas. Manuilă intră în odaie, aproape fără să-și dea seama unde calcă, își găsi locul lui pe saltea și se trânti îmbrăcat. Toți ceilalți dormeau trudiți.

Rămas singur, Andronic începu să se plimbe gânditor, trecând încet prin fața chiliilor călugărilor. Nu se auzea de nicăieri nici un zgomot. O nefirească pace se așezase parcă în toată pădurea. Andronic porni agale pe alea din fața mănăstirii. Erau arbori înalți, de amândouă părțile. Și salcâmi pitici, trandafiri sălbateci, crescuți la întâmplare. Totul dormea, adânc, sub lumina irizată a lunii. Andronic auzi un ciripit gros într-un tufiș și se opri brusc.

– Ce, mă, nu te-ai culcat încă?!... Ia vino încoace!...

Înălță mâna și așteptă câteva clipe. Un zbor scurt, împiedicat de ramuri și o pasăre mărunță i se așeză sfioasă în palmă. Andronic trase cu băgare de seamă mâna aproape de obraz. Păsărică tremură, dar nu-și luă zborul.

– Ce-i cu tine? întrebă, prefăcându-se supărat, Andronic. Acu se face ziuă...

Cu cealaltă mână cuprinse pasarea, încet, blând și-i mângâie capul. Păsărică se zgribuli, apoi își scutură penele, bucuroasă.

– Ia să faci bine să te culci îndată, că doar n-oi fi și tu îndrăgostit!...

Întinse brațul și pasărea își luă zborul cuminte, fără spaimă, fără să ciripească măcar. Tânărul pândi câteva clipe foșnetul frunzelor, ca și cum ar fi vrut să se convingă că într-adevăr e ascultat.

Apoi șovăi, nehotărât unde ar fi mai bine să meargă, înaintă la întâmplare pe alee, dar repede își schimbă gândul și se îndreptă spre lac.

Trecând prin fața chiliilor, mai ascultă o dată, să vadă dacă nu se trezește nimeni. Aceeași tăcere, de cetate vrăjită. De-abia când ieși de sub zidurile mănăstirii și pogori spre lac își dă seama că aici zgomotele erau în toi. Greieri, cosași, broaște, paseri mari care se trezeau la lună și țipau scurt - aici părea într-adevăr că viața se prelungește întreagă chiar și în somn.

„Taci! Nu mai plânge! N-a fost nimic!” îi spunea Andronic foarte aproape de ureche. D-na Solomon plângea mai mult să simtă apropierea lui caldă, bărbătească, să audă mereu cuvintele lui cu atâta patimă șoptite. „Te rog eu mult!” continuă Andronic și-i atinse cu buzele sfârcul urechii. Niciodată nu simțise d-na Solomon o astfel de mângâiere. Trupul întreg i se topi sub atingerea aceea de foc. Voi să se apere, dar brațele lui Andronic o cuprinseseră puternic. „Sper că nu e numai un satir în toată pădurea asta!” îi șopti el pătimaș. D-na Solomon zâmbi: „De unde îmi cunoști gândurile?” întrebă ea, ca să se apere și să-l necăjească totodată. „Haide să vedem mai bine ce fac ceilalți!” adăugă ea repede. „Toți dorm, șopti Andronic, n-avea nici o grijă. Și apoi, nu vezi? s-a stins bricheta; asta e semnalul, asta e gajul”... D-na Solomon încercă să se rupă din brațele lui, dar căldura tânărului o amețea, o vrăjea. „Cel puțin dacă n-ar aprinde cineva bricheta, să ne vază”, oftă ea...

Liza auzi din nou glasul lui Stere: „Al cincilea!” de astă dată atât de departe, atât de stins, încât ghici mai mult cuvintele, pentru că le cunoștea. Acum e rândul lui, își spuse, silindu-se să rămână calmă. Dar tremura. Dacă vine întâi șarpele?... Se temuse degeaba. Andronic apărui liniștit dintre pomi. „Mă așteptai?” o întrebă el zâmbind. „Da. Voiam să-ți spun că s-a stins bricheta”... I-o arătă, în scorbura copacului, dar Andronic nici nu-i urmări gestul cu ochii. Se apropie de ea, fără sfială și o cuprinse în brațe. Liza tremura, dar trupul bărbatului era atât de puternic, atât de îmbietor, încât nu îndrăzni să se zbată. „Trebuie să-mi dai gajul!” îi șopti Andronic. Liza încercă să se rupă din îmbrățișarea lui; parcă și mai mare era voluptatea, dacă ar fi urmărit-o prin pădure și-ar fi prins-o apoi sălbatec în brațele lui de fier, fierbinți. Dar nu izbuti să scape. Andronic o țintuia pe loc, șoptindu-i la ureche: „L-ai văzut?” o întrebă el. Liza simți cum i se urcă sângele în obraz, dar plăcerea de a-i asculta cuvintele îndrăznețe era prea mare. „Nu ți-e frică de el?” întrebă din nou Andronic. Liza clătină rușinoasă din cap și vru să-și ascundă fața pe umărul tânărului, dar el îi prinse gura și o ținu așa, fără să-i îngăduie să răsufle... încet-încet, cu infinită voluptate amestecată cu teroarea morții, Liza simți cum își pierde cunoștința și leșină, în clipa în care văzuse răsărind capul înspăimântător al șarpelui dintre pumnii strânși ai lui Andronic...

Dând întâmplător cu mâna prin întunec, Vladimir descoperi alături de el pe Liza. Rămase buimăcit, neîndrăznind să o întrebe ce caută acolo, în patul lui. „Dar nici măcar nu e patul tău!” exclamă Liza, răspunzându-i parcă la întrebarea lui nerostită, într-adevăr, Vladimir

observă cu tăcută mirare că nu se află în camera lui. O odaie lungă, necunoscută, plină cu glastre de flori. „Cine a aprins lumina?” întrebă el deodată. „Nu e nici o lumină, ți se pare ție! îi răspunse zâmbind Liza. E doar luna!” Și îl privi stăruitor drept în ochi, provocându-l. „E păcat, își spuse Vladimir. Ce are să spună Stere?” Liza se apropie mai mult de el și-i șopti: „Ce făceai tu în pădure? Adunai șerpi, hai?!” Vladimir se cutremură, speriat. Dar în acea clipă observă cu teamă cum se schimbă capul Lizei, cum se urâtește hidos și dezgustător, rânjind cu o gură enormă, vânătă, își acoperi ochii cu palma. Respira speriat, tremurând, cu o groază stupidă, amestecată cu scârbă, în tot timpul. „Haide, nu-ți fie teamă, auzi el din nou glasul femeii, haide mai bine să-i prindem pe ceilalți!”... Deschizând ochii, Vladimir zări în fața lui pe Aglo. „L-au omorât, vorbi ea zâmbind, au tăbărât toți pe el și l-au omorât!” Vorbea de șarpe, se înțelege. Vladimir răsuflă ușurat. „Nu era mare lucru de el, continuă d-na Solomon. Iată, asta e tot ce-a rămas!” Și-i arată ceasul. Cadranul era acum presărat cu mărgelile sclipitoare. „Să nu fie prea târziu, spuse Vladimir. Știi că vine rândul meu.” Așteptară amândoi, ascultând semnalul. Dar d-na Solomon se apropia tot mai mult de el, strângându-i mijlocul, apăsându-i pieptul. Vladimir simți cum îl cuprinde o dulce amețală, o căldură aromitoare și începu să tremure. „Asta nu se poate, își spunea el, asta nu!”... Auzi atunci strigătul lui Stere: „Al doilea!” și se smulse din brațele femeii, pornind sălbatec în noapte, în inima caldă și primitoare a pădurii.

XII

Câteva minute după ce Dorina adormi, cineva se apropie de ea și îi spuse, bătând-o pe umăr:

– Haide! Se face în curând ziuă!...

Fata sări din pat, speriată. Așa de repede? Și ceilalți cum rămân, aici, singuri la mănăstire?...

– Asta a fost demult și-a fost numai în vis... Cum de-ți mai amintești de ele?...

Dorina începu să zâmbească. Adevărat. Toate au fost în vis; și petrecerea aceea amară la Solomon, și jocurile lor în pădure, și șarpele...

– Dar să nu rostești niciodată cuvântul acesta, o povățui ghicindu-i parcă gândurile. Să nu-l rostești, că n-ai voie...

– Bine, am să țin minte... Dar dacă totuși...

Fata de lângă ea, care o trezise, se încruntă, posomorându-se..

– Nu-l mai vezi atunci nouă ani de-a rândul... Să-l cauți în lumea toată și nu-l mai întâlnești...

– Pe cine? se cutremură Dorina.

– Pe mirele tău. Sau poate ai uitat și asta, că astăzi e nunta...

– Așa de repede? întrebă sfioasă Dorina. Și nici măcar nu s-a făcut ziuă...

– Acuma este el bărbat, numai până răsare soarele... Apoi s-ascunde iar și nu-l mai vezi...

Dorina privi în toate părțile. Ce odaie mare și bogată, cu pereți zugrăviți în aur, cu tavanul rotunjit ca o boltă...

A dormit aici aproape toată noaptea și nici măcar nu și-a dat seama...

— Haide! haide mai repede, o zori femeia. Te-așteaptă celelalte, cu rochia de mireasă...

— Dar trebuie să spui întâi mamei, se împotrivi Dorina.

Femeia zâmbi îngăduitoare. O luă de mână și-i arătă fundul odăii. Parcă se deschidea o altă încăpere acolo și la capătul ei alta, la nesfârșit, ca între oglinzi.

— Mai ai tu timp să te întorci acum? astea au fost demult... Nici nu știi ce mult a fost de-atunci...

Dorina privi șirul acela de odăi, care parcă o despărteau de un alt tărâm, fără tristețe, încet, i se ștergeau din minte ultimele amintiri, într-adevăr, acum înțelegea și ea că a trecut vreme multă de atunci și nimic nu se mai poate întoarce, nimic nu mai poate fi cum a fost odată...

— Ia-ți inelul! îi aminti femeia. Să nu-l scoți din deget decât când vei fi în fața lui...

— A lui Andronic, șopti sfioasă, cutremurându-se de emoție, Dorina.

— Așa îi spuneiți voi...

Femeia privi în ochii Dorinei și zâmbi trist.

— Tu îl cunoști?

— Îl văd și eu, numai noaptea, răspunse femeia. Atunci când e bărbat frumos...

— Și tu cum îi spui? întrebă din nou Dorina.

— Cum nu trebuie să-i spui tu...

Dorinei îi fu teamă de privirile acelea străine, de figura aceasta pe care nu o mai întâlnise niciodată până acum.

— Haide! Ne-așteaptă...

O luă de mână, aproape fără voia ei, și o trase spre ușă. Dar ajunsă în fața pragului, Dorina se opri, tremurând. I se părea că dincolo, peste prag, este apă. O apă ascunsă, dar adâncă, neagră, rece, pe care un ochi nedibaci ar fi luat-o drept covor.

— Mi-e frică, șopti ea.

— Nu te teme, nu te-neci, o liniști femeia. Când ești cu mine, nu te-neci...

O trase de braț; Dorina închise ochii, dar piciorul nu se scufundă. Călca parcă pe sticlă. Răcoarea apei îi pătrundea tălpile; atât. Dar răsuflarea aproape i se oprise pe loc, în piept.

— Răsuflă adânc, îi mai spuse femeia. Fii fără grijă. Ai să te înveți apoi și aici, sub apă...

— Dar unde suntem? întrebă speriată Dorina.

— În palatul lui...

— Dar cum se vede atunci soarele până aici? întrebă Dorina privind cu grijă împrejur.

— Dacă palatul este cu totul și cu totul de sticlă... Ia uită-te...

Femeia îi arătă cu mâna în sus. Se vedea cerul. Departe, sticlos, argintiu. Acolo, sus, nu era decât o lumină sfioasă împrumutată parcă

de altundeva. Lumini mari, strălucitoare se zăreau în față.

– Ne-așteaptă... Să nu se supere că am întârziat...

O ținu tare de mână și grăbi pasul. Dorina privea amețită strălucirea din fața ochilor. Se auzeau glasuri multe și sunete ciudate, moi, de viori foarte ușor atinse, începeau niște trepte albe, ca de marmură. Când fu să atingă prima treaptă, Dorina șovăi. Dar tovarășa o trase puternic după ea.

– Urcă! Urcă! îi porunci.

Ce greu îi era! Parcă o apăsau puteri nevăzute și o osteneau la fiecare pas.

– Urcă! Urcă! se auziră alte glasuri de sus.

Și simți din nou brațul femeii care o trage, închise ochii, cu lacrimi, și făcu încă un pas. Parcă o amețea durerea acestei munci neînțelese.

– De ce e atât de greu? șopti ea.

– Și lui i-a fost greu până la tine. Ai uitat că nu putea urni barca din loc? Cât timp ați așteptat acolo, pe marginea lacului și barca nu se putea dezlipi de țarm...

– Da, așa e, își aminti Dorina.

Își aminti și privirile de foc ale lui Andronic. Brațul lui cald și puternic, de care se agățase atunci, demult, în vis...

– Urcă! Urcă! auzi din nou glasurile de sus.

– Cine sunt? întrebă Dorina.

– Ceilalți. Sunt mulți. Toți vin aici... Dar e greu, nu e așa?...

Parcă zâmbetul ei era și mai trist acum, când privea munca Dorinei!

– Mai e mult? întrebă încă o dată Dorina.

– Dacă îl iubești, mai e puțin...

Fata strânse pleoapele, își mușcă buza și se opinti, încă o treaptă, încă una...

– El nu mă poate ajuta, nu e așa?

– Pe scara asta, nu. Nu e scara lui...

Glasurile de deasupra păreau că se pierd, laolaltă cu zvonul de viori. Unde au pierit deodată toți oamenii aceia care o așteptau, cu privirile ațintite asupra ei? se întrebă Dorina.

– N-au pierit, îi răspunse femeia. Te-așteaptă. Uite-i...

Într-adevăr, Dorina se află deodată în mijlocul unei săli nesfârșite, bogată în lumini și oglinzi. O lume de basm se deschidea în fața ochilor ei. Femeile erau îmbrăcate ca în celelalte vremuri, iar bărbații aveau haine cu fireturi, paloșe lungi, coifuri.

– Să nu cumva să le vorbești! îi șopti repede femeia.

Dorina înainta sfioasă, orbită, în sala înaltă, fără sfârșit. Oamenii o țintuiau cu privirile lor streine, reci și parcă se trudeau s-o oprească între ei, căci cercul se strângea neconținut. Și fiecare îi făcea un semn cu mâna, fiecare îi arăta vreun lucru minunat: o pasere nemaivăzută, de aur, sau un pahar de nestemată sau vreun pantof strălucitor. Fata ameți și-și puse palmele la ochi.

– Să nu le răspunzi orice ți-ar spune, auzi ea din nou șoapta tovarășei.

În acea clipă, simți brațul femeii mai poruncitor, trăgând-o.

– Uite-o și pe Arghira, frumoasa din lapte! strigă un tânăr, ieșindu-i

în cale și arătându-i un tron ascuns.

Dorina întoarse fără vrerea ei privirile. Departe, zdrobită de lumină, sta o fată palidă, cu plete negre, cu ochii larg deschiși.

– Și ea a fost mireasă! adăugă tânărul zâmbind. Tot de-acolo a venit și ea, ca și tine. Uite-o!

Dorina începu să tremure. Fata aceea parcă ar fi fost moartă; stătea neclintită, cu obrazul alb și țeapăn și ochii ei nu clipeau.

– Trei zile, atâta a cunoscut-o el! strigă din nou tânărul, aproape ținându-i drumul. Acum e moartă, e de mult moartă. Privește-o bine!...

Chiar fără porunca tânărului necunoscut, Dorina tot nu-și putea desprinde privirile de chipul fetei de pe tron. O turbura tot mai puternic taina chipului încleștat, tristețea aceea rece, îngândurată.

– Haide! îi șopti tovarășa, încercând să-i tragă brațul.

– Cine este? întrebă Dorina. A fost și ea mireasă și a murit?

Femeia șovăi, fără să-i răspundă. Voia s-o tragă mai aproape de ea, s-o scoată mai repede din cercul acela de oameni care continuau s-o privească amețitor.

– Privește-o bine și-ai să înțelegi cine este, vorbi din nou tânărul. Și ea se opri deodată, tremurând. Fata din tron i se păru atunci cunoscută; și ochii aceia larg deschiși, și buzele strânse...

– Nu vezi că ești *tu* acolo?! exclamă biruitor tânărul.

Toate viorile tăcură, oprite parcă la un semn nevăzut. O mare tăcere împietri sala. Dorina rămase o clipă cu ochii căscați, apoi gemu rănită și se prăvăli.

...începea să-și dea seama unde se află. Odaia întregă era muiată într-o lumină vrăjită, lunară. Dorina se trezi tremurând, înspăimântată. Auzea un sforăit gros, întrerupt de sufocări scurte. Din altă parte se strecurau până la ea zvonuri nedeslușite; un geamăt prelung, șoapte neînțelese și țiuitori de gângăni nevăzute. Fata își mângâie fruntea cu palma, încercând să înțeleagă ce s-a petrecut cu ea. Ascultă răsuflările înecate de lângă ea. Întoarse încet capul și zări alături, cu capul atârânănd greu, pe Liza. În cealaltă parte, dormea cu pumnii strânși aproape de gură Riri. Odaia era luminată până în cele mai ascunse unghere, dar luna nu se zărea prin fereastră. Se ghicea numai un colț de cer albastru, străveziu.

– Am visat, șopti Dorina ca să se liniștească.

Îi era totuși frică, singură trează în mijlocul atâtor femei cuprinse de somn. Fiecare zgomot care îl auzea i se părea încărcat de taină, vrăjit, neînțeles. Târziu își dete seama că se aude de departe orăcăit de broaște. Se gândi câteva clipe. Suntem la mănăstire. Am visat. Tot ce s-a întâmplat până acum a fost în vis...

Dar își aminti brusc de Andronic și răsuflarea i se aprinse din nou. Oare și el a fost numai o nălucire? Și șarpele?...

Rămase cu ochii deschiși, încruntată, încercând să-și aducă aminte de toate câte s-au întâmplat. Nu înțelegea nimic limpede. Doar ochii lui Andronic stăruiau asupra ei, de undeva din boarea luminoasă a odăii. Și parcă îl simțea foarte aproape, îi simțea mai ales parfumul acela nelămurit de trup curat și bărbătesc, laolaltă cu căldura ucigătoare care izvora din ochii lui, din mâinile lui... Dar șarpele!?... Dorina roși,

închizând pleoapele și strângându-le până la durere. Același copleșitor dezgust, aceeași mare spaimă și dorință bolnavă stăruiau în amintirea ei turbure. Faptele se desprindeau anevoie în minte și toate gândurile îi răsăreau vlăguite, nesigure, neștiind cum să le lege între ele. Totul era bolnav, istovit, cuprins de ceață. Dar vraja șarpelui stăruia; vraja lui și a lui Andronic. Numai chipul lui Andronic o liniștea, când îl chema în minte, îl vedea întreg, viu, năprasnic în bărbăția lui neasemuită...

Dorina luptă multă vreme cu somnul, cu amintirile. Sforăiturile din celelalte odăi le auzea uneori cu o exasperantă precizie; în încăpere, lumina lunii stăruia. Fereastra era deschisă, dar încă nu se făcuse prea frig. Răsuflarea femeilor era adâncă și greoaie. Toate dormeau cu gura căscată, cu gâtul încovoiat și brațele răsucite. Zărea piepturile cum se înalță și scoboară, zgomotos, în voie, cum se întind mușchii și obrazul transpiră uleios. Niciodată Dorina nu văzuse atâtea femei dormind obosite. Niciodată luciditatea ei nu fusese atât de ascuțită și totuși atât de bolnavă, gata să se topească în nălucire la orice spaimă. Le privi câteva clipe, apoi închise ochii și adormi dintr-o dată, ca și cum s-ar fi cufundat lin într-un lac fără fund.

XIII

Andronic străbătuse o bună parte din pădure înainte ca să se întoarcă din nou pe marginea lacului. Ajuns între arbori - acolo unde, cu câteva ceasuri mai înainte se desfășuraseră jocurile - porni să cânte, încetinind pasul. Glasul se desprinse la început sfios și melancolic, rotunjindu-se și crescând apoi, ca într-o chemare prelungă, deopotrivă de duioasă și înflăcărată. Cânta fără cuvinte; doar dacă la răstimpuri rostea vreun nume de fată. Pădurea părea că-l ascultă somnoroasă, tresărind ușor, neliniștită și apoi repede împăcată. Sus, pe deasupra arborilor, se pornea câteodată un val nesfârșit de foșnete speriate, frunzele apropiindu-se unele de altele și tremurând ca atinse de o mână nevăzută și nepotolită. Glasul lui Andronic ajungea până foarte departe, despicat de trunchiuri și răsfiat printre frunze.

A-o-oooo-hău-u-uuu!... Ana-a-aaaa!...

Lumina lunii pătrundea coroanele și se aștenea de-a dreptul pe iarbă, răsărind pretutindeni flori nefirești, cu sclipiri umede, sfioase. Andronic parcă se ferea să le calce, privind cu băgare de seamă unde își pune pasul. Atunci glasul lui se pierdea înghițit de pământ și numai șoapte neînțelese tremurau în pădure. Parcă frunzele se întorceau încet după el, într-atât de turburătoare îi era trecerea și de cald glasul când începea să cânte. Uneori paseri nevăzute se trezeau prin cuiburi, și se auzeau ciripituri înfundate, chemări scurte, speriate. Andronic se oprea zâmbind, și le făcea semn cu mana, ridicând fruntea.

— Nu v-astâmpărați, frumoaselor?!

Ciripitul se topea brusc, în zvonul nelămurit al crengilor înalte. Câte un fluture mare de noapte își lua zborul, clătinat parcă de o aripă de vânt, gata să-l răstoarne și se așeza leneș pe coaja trunchiului,

lipindu-și aripile. Ochii lui Andronic îl urmăreau câteodată sclipind în întunec ca doi cărbuni aprinși. Omul zâmbea, străbătut de bucurii neștiute și pornea mai departe, cântând.

În fața unui arbore bătrân și încovoiat, Andronic se opri cu băgare de seamă și-l măsură de sus până jos, ca și cum ar fi vrut să-și dea seama dacă e ceva schimbat în trunchiul și ramurile lui. Apoi își scoase haina, o zvârli pe iarbă și începu să se cațere vioi, fără nici o greutate. Ajuns în furca cea mai de sus, Andronic își făcu loc cu mâinile printre frunze și încercă să privească pe deasupra pădurii. Dar încă nu se urcase până în vârf; încă nu-și putea roti ochii deasupra tuturor arborilor, își trase atunci capul și se cațără pe crengile cele mai înalte. Ramurile fragede tremurau sub apăsarea lui, dar nu trosneau. Părea că se ține mai mult cu mâinile, fără să-și lase tot trupul pe crengi. Parcă ar fi plutit între frunze și trupul lui ar fi fost ușor ca al unei paseri. Când își înalță capul, cerul întreg îl acoperi. Un cer împietrit, alb, scaldat în lună.

– Doară n-oi fi singur! spuse Andronic și începu să chiuie.

Glasul lui ajunsese foarte departe, pe deasupra pădurii și-l auzi cum se pierde, ca un ecou. Dar nu-i răspunse nimeni. Numai o pasere mare își luă zborul cu aripele întinse și falfâi lin peste arbori.

– Huuuu! chiui încă o dată Andronic.

Aceeași tăcere mirată a pădurii. Același cer senin și mort deasupra. Îngândurat, Andronic începu să coboare, își dedea drumul cu ușurință, parcă jucându-se, din ramură în ramură, fără să șovăie, fără să privească unde se lasă. Ajunsese repede pe pământ, își scutură părul de frunze, își îmbracă haina și porni îndărăt, pe alt drum. Când străbătu luminișul, căută câteva clipe cu ochii o tufă și se îndreptă aproape alergând spre ea. Se trânti pe iarbă, puse urechea la pământ și ascultă.

– Nimeni! exclamă el zâmbind. Unde or fi plecat toți în noaptea asta?!...

Se ridică, după ce mângâie ușor, cu palma, firele de iarbă, cerându-le parcă iertare că le-a strivit sub trupul lui.

– S-au dus poate pe lac, să înoate, adăugă Andronic.

Grăbi pasul. Când ieși din pădure, începuse să adie blând vântul. Se clătinau spicele pe marginea cărării. Andronic mergea fluierând, până se apropie de lac. Aici se opri din nou, ascultând. De undeva, de departe, se auzea tremurul uscat al păpurișului. Țipetele somnoroase, orăcăitul broaștelor, țiuitul cosașilor păreau că se sting în înfiorata tăcere a lacului. Nici paserile nu se mai trezeau speriate din stufăriș acum. Andronic încercă să pătrundă zarea cu ochii. Nu se lămurea nimic pe lac. Doar o boare ușoară legănându-se în vânt. Tânărul făcu câțiva pași, căutând parcă un loc mai potrivit și începu să se dezbrace, nerăbdător.

Dorina șovăi multă vreme înainte de a se hotărî să-i iasă înainte. El știe doar că a venit și totuși nu o caută, nu o cheamă, îl vede foarte bine, cum stă aproape gol, cu fâșia de mătase grea, bătută cu fir, prinsă în jurul coapselor. Și totuși ar fi trebuit să-l găsească gata de plecare, îmbrăcat. Sau poate nu a ales-o pe ea... Dar din hora acelor fete necunoscute, după ce le-a cântărit pe toate cu privirea, ei i-a aruncat

gajul, un măr de aur. Acesta a fost semnul; pe ea a ales-o de mireasă...

– Dorina! exclamă Andronic mirat când o zări înaintând. Ce frumoasă te-ai făcut!...

– Te-am așteptat, șopti fata. Nu mergem?

Îi văzu în acea clipă umerii lui goi și plecă ochii.

– De ce ți-e teamă? o întrebă el. Știi că altfel nu se poate, ci numai gol. Așa stă scris...

– Și eu?

– Și tu... Mai târziu, se-nțelege, adăugă el zâmbind, apucându-i mâna.

Fata simți din nou tresărirea de foc pe care i-o dădea întotdeauna atingerea trupului lui Andronic. Aceeași cutremurare bruscă, aceeași stranie plăcere, necunoscută.

– Tu știi să-noți? o întrebă încet Andronic. Dacă se scufundă barca, tu ai să știi să-noți?

Dorina se agăță de brațul lui, speriată.

– Dacă mă lași tu, mă-nec! exclamă ea.

– Atunci să nu-ți fie teamă, orice s-ar întâmpla să nu-ți fie teamă, o încuraja Andronic. Asta e o luntre fără moarte. Dacă ai ști de câte ori am străbătut eu apele până m-am dus și m-am întors de-acolo... Uite!...

Îi arătă cu brațul întins depărtările. Dorina nu zări nimic, decât aceeași întindere nesfârșită de ape, limpezi, nemișcate.

– E departe? întrebă ea supusă.

Andronic începu să râdă și o strânse mai aproape de el.

– Nu e nimic departe când iubești, șopti. Tu ai să te așezi în fundul bărcii, liniștită. O să trecem nouă mări și nouă țări. Și pe urmă începe nunta...

– Atât de târziu, spuse Dorina, întristându-se. Câte nu se mai pot întâmpla până atunci, adăugă ea gânditoare.

– De ce te grăbești? întrebă blând Andronic. Aici, la noi, zilele trec repede, ca și clipele. Dacă ai ajuns aici, nu te mai poți întoarce. Și e mai frumos aici, nu e așa?...

– Oriunde ești tu, răspunse fata.

Tăcu brusc, privindu-l. Ce frumos este, și ce înalt, ce mare! Parcă nu mai e om, ci zeu, fiul zmeului din povești.

– De ce-ai plecat din palat? îl întrebă ea. De ce-ai venit din nou aici, lângă apă?...

– Tu n-ai putut rămâne acolo, ți-a fost frică... De ce ți-a fost frică? Toți oamenii aceia erau morți demult, nu-ți puteau face nimic, n-ai văzut?...

– Eram și eu acolo, șopti fata cu spaimă. Eram pe un tron, ascunsă de ceilalți...

– Da, vorbi Andronic senin, așa se întâmpla întotdeauna...

Dorina simți din nou aceeași spaimă și se strânse mai aproape de el. Parcă ar fi vrut s-o liniștească, s-o mângâie.

– Fii fără nici o teamă, vorbi el, și eu sunt *aici*. Nu ne despărțim...

Privi atunci spre ape. Barca aștepta acolo, lângă ei, de foarte multă vreme. Dorinei i se păreau cunoscute toate lucrurile acestea; și pregătirea aceasta de călătorie i se părea c-o mai trăise odată, demult.

– Unde e nunta? întrebă ea încă o dată.

– La capătul celălalt...

Îi cuprinse mijlocul și o duse încet aproape de apă.

– Nu se poate altfel, o liniști Andronic.

El făcu un pas și barca se clătină. Apoi, purtând-o aproape în brațe, o sui și pe Dorina. Legănarea a fost atât de neînchipuit de dulce, încât fata ameți și-și prinse capul în mâini. Andronic era lângă ea. Înainte de a apuca vâslele, îi arătă cu brațul întins înainte.

– Acolo, la mijloc, e o insulă. Acolo am stat eu...

Deodată, fără să știe cum, Dorina își aminti de șarpe și se cutremură, îl va vedea din nou, gol și neobosit, zvâcnind sub lumina lunii, așa cum îl văzuse de la început. Și de data aceasta, pe neașteptate, din întunec, ar putea s-o muște...

– Dar în insulă e șarpele! exclamă ea turburată. Tu l-ai gonit acolo, chiar tu!...

Văzu în acea clipă cum Andronic se ridică în barcă, palid și mâniat. Privirile lui scăpărau și mai înflăcărate acum și îi străpungeau luminițele ochilor, orbind-o.

– De ce-ai spus asta, iubita mea?! vorbi Andronic trist.

Dar cuvintele lui zvâcneau în urechi, parcă ar fi fost fulgerate din gura unui zmeu.

– De ce n-ai ascultat porunca? repetă el tremurând.

Dorina își aduse aminte: „Să nu cumva să rostești cuvântul acesta în fața lui!” Uitase. E prea târziu acum. Uitase... îl privea înmărmurită, strivită de puterea lui, așteptând blestemul, își acoperi ochii cu palma.

– Nouă ani ai să mă cauți și numai atunci ai să mă găsești! auzi ea cuvintele lui Andronic.

Dar când vru să-l privească din nou și să-i cerșească îndurarea, văzu barca goală. Andronic pierise. Nu era în fața ei decât întinderea nesfârșită de ape. Rămase mută, istovită, neștiind ce are să facă. În acea clipă, auzi cum se clatină frunzele pe mal și întoarse capul. Nu era nimeni. Numai vântul, întețindu-se, înfiora crengile înalte ale arborilor...

Se trezi cu acest zgomot amar în urechi. Odaia era pe jumătate în întunec. Lumina de lună se trăsese lângă fereastră. Dorina înțelesese că vântul intră acum tremurător în odaie. Se ridica din pat și se apropie de fereastră. Departe, spre stânga, se zărea lacul. Fata zâmbi. Se întoarse spre pat, fără să recunoască unde se află. Privi mirată femeile care dormeau lângă ea. Încet, dar cu gesturi sigure, ca prin somn, își făcu loc printre paturi. Găsi de-a dreptul ușa, fără s-o caute. Auzi zgomote ciudate dincolo de pereți, care o înfricoșară. Răsuflări adânci și înecate, ca ale unor oameni chinuți. Dar nu-și pierdu curajul, ci, cu ochii închiși, străbătu sala până la ușa de-afară. Era pe jumătate deschisă. Ieși în curte. Nu simți frigul sub picioarele goale, nici vântul rece pe deasupra umerilor ei aproape dezgoliți. Porni cu aceeași hotărâre spre lac.

Când coborî dâmbul și ajunse pe mal, găsi barca așteptând-o, întocmai așa cum o lăsase.

Intrase acum adânc cu picioarele în mълul umed și rece, fără să

simtă ceva. Grăbită, dar cu luare-aminte, desprinse frânghia din jurul parului, o zvârli în barcă, apoi se sui. Hotărâtă, căută cu ochii insula - și începu să vâslească lin, duios, ca cineva care pleacă numai cu nădejdea...

XIV

Liza se deșteptă cuprinsă de frig, tremurând. Fereastra era larg deschisă și apropierea zorilor se presimțea în bătaia vântului umed, în mirosul schimbat al văzduhului. Luna pălise. Dar întunerecul începea să se destrame și parcă se zăreau aburi turburi peste fereastră, departe.

Liza se deșteptă ameită, ca după o lungă petrecere. Anevoie înțelegea unde se află și în ce împrejurări adormise pe jumătate îmbrăcată, laolaltă cu atâta lume. Rămase multă vreme cu ochii deschiși, fără să izbutească să se învelească bine, tremurând. I se păruse că, în clipa când se trezise, sunase undeva, pe aproape, o toacă de lemn. Un sentiment neconfortabil de deșteptare într-o încăpere streină, incomodă; se simțea în același timp dezgustată, obosită, păcălită de viață. Nimic n-avea nici un sens, de nicăieri nu nădăjduia nici o bucurie. Un ciripit scurt, răgușit, venit parcă de-a dreptul de pe stîngia ferestrei. Poate că ar trebui închisă fereastra... Dar e atât de greu, și e atât de zadarnic...

Încercă atunci să se învelească mai bine, trăgând plapuma cu putere. Băgă de seamă că locul din stînga ei e gol. Riri își cufundase capul în somn în acest loc gol și-și aduna acum genunchii. Liza întoarse capul, cercetând cu mirare celelalte femei. Le zărea mai mult și-și frecă de mai multe ori ochii, ca să le poată ghici. Întâmplările îi răsăreau izolate în minte, își amintise brusc de Sergiu Andronic, de alergările prin pădure. Apoi, un lapsus turbure, un sentiment de umilitoare rătăcire.

S-a întâmplat un joc... O farsă... Apoi încă ceva... Căpitanul Manuilă... Dorina... șarpele... Dădu din nou cu ochii de Riri, care dormea cu pumnii strânși la gură și tresări. Dorina?

Avu atunci senzația precisă că a asistat, cu puține minute în urmă, la plecarea Dorinei din odaie. Fără îndoială că s-a dus la Andronic, în camera cealaltă. Gândul acesta o emoționă brusc; pudoare umilită, spaimă, gelozie, curiozitate. Uitase că Andronic nu doarme singur. De-abia când se ridică pe jumătate din pat să cerceteze încă o dată trupurile adormite de alături, să-și dea seama dacă nu cumva se înșală, își aminti de Stere și de ceilalți. Firește că toți dorm la un loc. Atunci poate că Dorina... Dar își amintea precis, fără să poată fixa în timp amintirea aceasta, că Dorina se deșteptase pe furiș, când toate celelalte dormeau adânc, și plecase din odaie ca să se întâlnească, afară în curte, poate, cu Andronic...

Ascultă câteva clipe, dacă nu cumva se aud zgomote, șoapte. Numai răsufările înecate ale femeilor și sunete grele, horcăite, din cealaltă odaie. Liza se hotărî brusc, emoționată. Se dădu jos din pat, ferindu-se să atingă trupul încolăcit al Ririei, și se repezi la fereastră. Se plecă adânc în afară. O lovi un miros proaspăt de frunze rupte, de trunchi

crăpat. Cerul era încă albastru, palid către margini. Înspre stânga, aburind, se zărea lacul. Liza ascultă câteva clipe, apoi se întoarce în odaie și se îndreaptă spre ușă. Era întredeschisă. Oricine ar fi putut intra... Un geamăt. Tresări. Dar își dă seama că se speriasse degeaba; d-na Zamfirescu oftase prin somn. Dormea acoperită cu paltonul. Liza o privi scurt, cu dezgust. Din odaia alăturată veneau acum, mai dense, mai grotești, horcăiturile bărbaților. Să fie oare acolo Andronic?...

Se reîntoarce lângă pat, nehotărâtă, emoționată, „în părul meu odată blond"... Refrenul stăruia absurd în minte fără să-l poată alunga: „Eu n-am avut copilărie"... Din nou chipul căpitanului, al lui Stamate. Sărutările din pădure, îi fu rușine, silă de ea, de toți și de tot ce s-a întâmplat. „Eu n-am avut copilărie"... Îi reveneau în minte, fără nici o noimă scene și vorbe de la masa din Fierbinți, din grădină. Stere scoțându-și haina, mergând agale să și-o atârne de craca unui vișin... Solomon întrebând cu mâna ridicată: „Cine mai vrea o cafea?"... Și apoi, deodată, fără nici un înțeles, glasul lui Andronic: „Dacă nu vă liniștiți într-un minut"... Cuvintele lui, de mai înainte: „Sunt turburat din alt motiv. Dacă am să vi-l spun, veți râde de mine"... A vrut să-i apuce mâna, atunci, și i-a șoptit: „îți jur!"... Amănuntele se înșiră precis în amintire. Cu ce răceală i-a primit el exclamația aceasta pătimasă. Acum îi e rușine și în același timp ciudă pe Andronic, un necaz îndârjit pe tot ce-a făcut el, pe toată frumusețea lui cutezătoare. Dorina nu s-a întors. A plecat cu el, firește, înțelege tot ce s-a întâmplat: ei doi, noaptea, după ce ceilalți au adormit, s-au întâlnit în curte, au plecat apoi singuri în pădure, în pădure, noaptea. S-a culcat cu Dorina. O furie abjectă, o poftă de scandal îi copleșise simțirea; începe să tremure. Se apropie răsuflând grăbită de d-na Solomon și începe s-o scuture. Femeia se împotrivește, geme. Liza se întoarce spre Riri și o deșteaptă brusc, scuturându-i plapuma. Apoi din nou către d-na Solomon.

– Scoală-te, nu știu ce s-a întâmplat cu Dorina! șoptește ea.

D-na Solomon se trezește anevoie, își freacă neconținut ochii.

– Nu știu unde a plecat Dorina, repetă mai tare Liza, apropiindu-și mult fața.

Nici Riri nu înțelege nimic din ce aude. Și-i e somn, și-i e greață; o durere seacă în moalele capului, își ține tâmpilele între mâini, silindu-se să priceapă unde se află. Zărește, lângă ea, pe d-ra Zamfirescu. Îi e deodată teamă, o teamă stupidă că fata de alături aude tot ce vorbește, că e de mult trează, și ea înțelege tot, prefăcându-se că doarme.

– Mai încet, să nu ne audă, șoptește Riri către Liza.

– Mai bine îmbracă-te, să nu se fi întâmplat ceva, spuse Liza, căutându-și pantofii.

– Dar de ce, dragă? se miră d-na Solomon.

Se trezește și d-na Zamfirescu. Ridică fruntea și încearcă să-și aranjeze părul, care-i căzuse în ochi.

– Ce s-a întâmplat? întrebă ea mirată.

– Cred că i s-a făcut rău Dorinei, spuse plictisită Liza și a ieșit din odaie. Vreau să văd ce e cu ea...

Riri se îmbracă tăcută, suflând adânc, ca să se trezească, i se pare că se pregătește să intervină hotărâtor într-o împrejurare stranie și primejdioasă. I se pare că viața Dorinei atârnă de voința și de curajul ei și asta o face să-i fie milă de biata Dorina, să-i fie deodată infinit de dragă...

— Haide! îi spuse Liza d-nei Solomon. Să vedem, poate e în curte.

D-na Zamfirescu rămâne mirată, uluită, în pat. Privește înspăimântată către fiică-sa. O zărește la celălalt capăt, dormind adânc, și se liniștește.

În odaie s-a făcut frig. Zorii stau să răsără. D-na Zamfirescu își aduce deodată aminte de șarpele de azi-noapte. Nu-i mai este frică. Dar își face cruce pe furiș și se pregătește să asculte, curioasă.

În odaia bărbaților a intrat numai Liza. A băgat doar capul, deschizând ușa cu multă luare-aminte. O lovește un miros greu, apăsător, de răsuflări încărcate cu aburi de vin și strivește pleoapele, dezgustată, își strigă soțul de mai multe ori. Nu distinge bine trupurile bărbaților. Parcă e mai întunec în această odaie, căci ferestrele dau spre curte. Câtva timp, nu-i răspund decât horcăiturile îndesate de pe saltele. Apoi, glasul lui Stamate, gros:

— Cine e?

— Trezește-l te rog pe Stere, șoptește Liza din prag. Am puțină treabă cu el...

Stamate înțelese și el greu. O clipă, nu știe cine ar putea fi Stere. Numele nu-i spune nimic. Se credea în alt loc, cu alți oameni, în altă vârstă, își deșteaptă, fără să vrea, prietenul. Căpitanul căscă zgomotos, neștiind că Liza îl privește din prag.

— Scoală-l te rog pe Stere, spuse din nou, mai tare, Liza.

Manuilă îi aude glasul și se ridică brusc, rușinat. Se trezește și d-l Solomon.

— S-a întâmplat ceva, doamnă? întrebă căpitanul.

— Cred că i s-a făcut rău Dorinei, șoptește Liza, retrăgându-se. Încearcă, te rog, și trezește-l pe Stere...

Apoi își aduce aminte că n-a întrebat de Andronic. Nici nu știe dacă măcar e acolo, în odaie, dacă a dormit de la început acolo... îi e rușine, totuși, să mai deschidă o dată ușa și să întrebe. Poate ar da loc la bănuieli.

— Ce s-a întâmplat? întrebă d-l Solomon, ieșind pe jumătate îmbrăcat în sală.

— Nu știu unde e Dorina...

D-l Solomon rămase câteva clipe uluit, neînțelegând sensul cuvintelor.

— Haide s-o căutăm, poate i s-o fi făcut rău și-a ieșit în curte, șopti Riri.

În clipa aceea ușa se deschise din nou și apăru căpitanul, încercase, în grabă, să-și așeze părul, dar capul îi era răvășit.

— Ceea ce e mai ciudat, vorbi el, este că nici d-l Andronic nu e aici...

Privi semnificativ către d-l Solomon. Riri se îndreptă spre ușa de la intrare. O găsi deschisă. Ajunse cea dintâi în curte. Văzduhul era

cu totul altul aici. Se vedeau încă foarte bine stelele, dar toată liniștea aceasta avea alt sens acum; părea o supremă încleștare, ultimele clipe de așteptare: în curând totul se va șterge, se va întâmpla un lucru nou, care nu mai era al nopții.

– Nici nu știm cât e ceasul, șopti buimăcit d-l Solomon, coborând în curte.

– Trei și douăzeci și cinci, spuse Stamate, care-și luase ceasul cu cadran fosforescent.

D-na Solomon și cu Liza străbătură repede cu privirile curtea mănăstirii.

– Nu e aici, spuse sigură Liza.

– Poate s-o fi dus prin parc, să se plimbe, șovăi Riri.

Căpitanul Manuilă privea calm, colț după colț, fără să se miște din loc. Părea că se gândește atent la toate ungherele unde s-ar fi putut ascunde Dorina. I se păru, o clipă, că nu face altceva decât să continue jocul din pădure și amintirile îl umiliră, întoarse brusc capul spre lac.

– Ar trebui să căutăm întâi acolo, spuse el tare, arătând cu mâna.

Riri se cutremură. Nu, asta nu se poate, asta ar fi peste putință...

– Doamne ferește! făcu d-l Solomon.

Liza nu mai așteaptă să se hotărască, ci porni cea dintâi spre lac, urmată de Stamate și Riri.

După ce ieși din curtea mănăstirii, începu să alerge. I se părea că orice clipă pierdută este o gravă greșală. Oricând, Dorina poate găsi timp să se ascundă...

– Eu nici nu știu dacă Andronic ăsta s-a culcat sau nu cu noi, auzi ea glasul lui Manuilă din urmă.

Coborî dâmbul și ajunse la marginea lacului, își dete repede seama că lipsește barca. Se îndreptă spre țarușul strâmb, care o ținuse legată de țarm.

– E nebună! exclamă Liza. A luat barca...

Firește, s-au dus să se plimbe numai ei doi. S-au plimbat toată noaptea, s-au legănat și el i-a șoptit cuvinte de amor: „Eu n-am avut copilărie!”... Palidă, Liza alergă pe mal, încercând să ghicească forma bărcii.

– Uite-o! strigă Riri de pe dâmb.

Toți se întorc spre locul unde arată brațul fetei. Acum se vede bine barca și Dorina, pe jumătate îmbrăcată, singură, vâslind încet, ostenit.

– E singură! strigă Liza înmărmurită.

O vede și ea foarte bine și nu-i vine a crede. Câteva clipe îi e teamă să înțeleagă. Dorina asta e nebună!... Doamne! Dacă cumva?... Nu are curajul să-și ducă gândul până la capăt. Alergă din nou sus pe dâmb. Ceilalți privesc uluiți, urmărind cu ochii dâra ușoară pe care o lasă lopețile bărcii.

– Dar e nebună! exclamă din nou Liza.

– Se duce spre insulă, spune calm Stamate.

D-l Solomon se trudește să ia o hotărâre. Privește buimăcit în toate părțile.

– Trebuie să căutăm încă o barcă! șoptește el, mușcându-și buzele. Trebuie să mai fie o barcă pe undeva...

Își amintește: Haralambie, barca cealaltă a stăreției, cu care au pornit să-l caute. Simte o sudoare rece pe frunte, pe ceafă. Și deodată, sălbatec, începe să strige:

– Dorina! Dorina!...

Stamate pune amândouă palmele la gură și strigă:

– Do-ri-naaa!...

Îi trec prin minte, atunci, strigătele lui Vladimir de la joc:

Liza-a-aaa!... I se par toate lucrurile acestea întâmplare demult, cu alți oameni. Acum îi e frig și tremură. Strigătele lui poate nu sunt auzite de pe lac, căci fata nici nu întoarce capul.

– Ia te uită acolo! arătă deodată Liza.

În cealaltă parte a lacului se zărea un bărbat înotând. Se vedeau brațele vânjoase lovind ritmic și rar apa.

– El e, Andronic! exclamă Manuilă.

Câteva clipe, tăcură cu toții, împietriți. Andronic înota și el, poate fără să știe de Dorina, spre insulă.

XV

Ajuns pe mal, Andronic își scutură apa de pe trup și porni agale spre inima insulei. Pașii lui lăsară câteva urme moi pe deasupra mълului bătut cu nisip, apoi iarba îi înghiți cu totul. Andronic înainta încet, fără grabă, rotindu-și privirile pe deasupra arborilor, încercând parcă să ghicească după tremurul frunzelor apropierea zorilor. Bătea ușor vântul aici, în mijlocul apei, dar tânărul părea că nu simte adierea rece pe umerii lui goi. Paserile începeau să se deștepte prin tufișuri, și ciripitul lor singur însuflețea insula. Andronic călca vrăjit de singurătate, de văzduhul turburat parcă în așteptarea unui mare miracol. Pătrunse adânc printre arbori, acolo unde tufele creșteau umede, cu frunzele mari, nedespicate. Mirosea a mușchi și a scoarță putredă, în inima insulei. Crengile erau acum mai grele și parcă boabele de rouă le îndemnau spre pământ. Andronic trecea printre ele nepăsător la scuturarea rouăi, nesimțind mângâierile aspre ale frunzelor, înainta tot mai adânc în pădure, căutând parcă ceva bine ascuns, pe care se trudea să-l descopere răscolind cu ochii tufele și arborii, întâlni o movilă, pe care crescuse numai un salcâm pipernicit și câțiva roșcovi sălbateci, și o sui grăbind pasul. Ajuns în vârf, privi spre lac nedumerit. Câteva clipe rămase nemișcat, răsufând adânc, rar, ca în somn, apoi coborî pe cealaltă parte și se îndreptă spre apă.

Fără grabă, cu luare-aminte, își căuta un loc în iarbă, unde să se poată întinde în voie. Îl găsi la capătul unei vâlcele. Ierburile creșteau aici înalte și moi; apa se prelingea printre ele ca dintr-un izvor obidit, ce sta să sece dintr-un ceas la altul. Andronic încercă ușor, cu talpa piciorului, până unde se întinde umezeala, apoi se tolăni fericit pe iarbă, cu capul pe brațe. Rămase câtăva vreme așa, fără să-i fie nici frig, nici somn, cu privirile odihnite pe cer.

Dorina se trezi de-abia când barca se înfundă în mъл, oprindu-se cu o zvâcnitură domoală. Începu să tremure, văzându-se deodată în

mijlocul lacului, departe de țârm, în întunericul acela străveziu. Dar tremura mai mult de vânt și de singurătate decât de frică. O liniște ciudată i se coborî în suflet o dată cu deșteptarea hotărâtoare. Parcă se pregătea de o mare prefacere și tării necunoscute izvorau înlăuntrul ființei, vestindu-i trecerea într-un alt tărâm. Dorina sări din barcă și începu să cerceteze malurile insulei. Trebuia să-l găsească undeva. Andronic nu minte; vorbele lui se adevăresc întotdeauna, el trebuie să fie undeva, pe aproape, așteptând-o...

Fata porni hotărâtă să înconjoare insula. Nu simțea sub talpa ei goală asprimea firelor de iarbă, nici umezeala pământului. Oboseala vâslirii nepricelte și îndelungi îi pierise ca prin farmec îndată ce pusese piciorul pe insulă. Ochii i se obișnuiseră demult cu întunericul străveziu al sfârșitului de noapte. Când începu să calce apăsat pe pământ, nu mai simți nici adierea vântului. Nu simțea decât o stranie, amețitoare și nelămurită bucurie, pe care nu încerca să o pătrundă; parcă trecerea lină din vis într-o insulă aieva, copleșită de ierburi și de copaci necunoscuți, îi deschidea dintr-o dată o cale nouă, dumnezeiască, pe care o putea de acum bate cu piciorul ei de femeie. Toate lucrurile acestea pot fi aieva... Trupul ei depărtat și necunoscut se poate desfăta pe iarba udă în acest sfârșit de noapte. Nici o durere, nici o teamă, nici o sfială, ci numai o copleșitoare, amară bucurie a ființei ei adânci; ca și cum s-ar fi trezit cu un alt suflet, niciodată bănuit, și într-un alt trup, mai fericit, mai dumnezeiesc...

Cu fiecare pas pe care îl făcea în jurul insulei, parcă și mai puternic creștea în tainele ființei ei tăria aceea neștiută, care îi înflorea carnea și sângele, schimbându-i răsuflarea, ritmul, mintea. *Totul* se putea întâmpla acum. Paseri de aur, măiestre, s-ar fi putut desprinde din ramurile acelea adormite și ar fi putut-o chema pe nume. Trunchiurile de copaci în orice clipă s-ar fi putut însufleți, prefăcându-se în uriași și zmei. Pe sub pământ umblă pitici cu bărbi albe și lighioanele vorbesc între ele... Nimic n-ar fi speriat-o: nici o întâlnire, nici un miracol. Chiar întunericul acela care sta să dispară în fiecare clipă, înghițit de pământ și de ape, i se părea miraculos; parcă o taină până atunci neînțeleasă aducea de undeva lumina, și schimbarea aceasta a lumii întregi i se părea, acum, înmărmuritoare.

Prin fața ei, foarte aproape, zbură o pasere, luându-și drumul spre lac. Dorina o urmări cu ochii, și răsuflarea i se înfierbântă o clipă. Paserea trecu lin deasupra lui Andronic; ochii fetei îl descoperiră întreg, deodată, așa cum rămăsese tolănit în iarbă, cu privirile pe cer. Grăbi pasul, îndreptându-se spre el. Încântarea ființei sale creștea, lină, bogată, fără hotare.

— Am venit, iubitele! șopti Dorina apropiindu-se.

Andronic întoarse capul și o privi zâmbind, fără să tresară.

— Te-aștept de la miezul nopții, îi spuse el. Te-am căutat prin pădure, te-am strigat...

Dorina începu să râdă. Îl privi încă o dată în ochi, apoi privirile ei alunecară încet, fără teamă, fără sfială, de-a lungul trupului. „Ce frumos e iubitul meu”...

— Ce-ai făcut până acum? o întrebă Andronic, înălțând puțin fruntea.

– Cred că am visat, șopti Dorina, căutându-și un loc lângă el.

– Așa sunteți voi, vorbi tărăgănat Andronic. Înțelegeți greu...

Dorina se așeză foarte aproape și rămase în capul oaselor, încercând să-și așeze părul.

– Așadar, asta e insula, spuse ea fericită, privind împrejur.

– Nu e așa că n-are pereche de frumoasă ce e? întrebă Andronic.

Fata clătină din cap, închizând ochii. Un zâmbet de nefirească încântare îi lumină fața.

– Și tu ești frumoasă, adăugă Andronic, după ce o privi adânc, silindu-se parcă să-și pătrundă tot ce era neștiut și viu în ființa ei. De ce nu zvârli trențele astea?

Îi arătă cu mâna cămașa. Dorina se privi mirată, ca și cum atunci ar fi înțeles că este încă pe jumătate îmbrăcată.

– Ai dreptate, uitasem! șopti ea zâmbind.

Se ridică deodată și ieși, scuturându-se, din cămașă. Rămăsese acum goală, dar nici o sfială nu-i turbură ochii, nici o bătaie de sânge nu-i îmbujora obraji. Se privi o clipă, apoi se apropie de apă. Pulpele îi erau stropite de glod, de nisip murdar, încet, pipăind parcă fundul lacului cu piciorul, fata înainta în apă până îi trecu de pântec. Apoi șovăi și întoarse capul spre Andronic, care rămăsese pe mal, urmărind-o cu privirile și zâmbind.

– Mi-e teamă să merg mai departe, strigă ea înălțând brațul.

Andronic se ridică brusc și intră și el în apă. Călca dur, stropind cu Zgomot. Se apropie în câteva clipe de Dorina.

– Nu știi să înoți? o întrebă el.

Fata dădu din cap întristându-se copilărește.

– Nu e nimic, te învăț eu, o liniști Andronic. Dar nu trebuie să-ți fie frică... Ține-te de mine...

Îi luă mâna și o purtă lin, până ce apa îi lovi sânii. Andronic își dădu drumul pe piept, iar brațul fetei rămase rezemat de spinarea lui. Dorina își lăsă capul în apă, după ce încercase să râdă. Apa îi năvălise în gură, în urechi, în nas și toată apăsarea aceasta necunoscută o desfăta, amuțind-o.

– Ți-e frică? o întrebă o dată Andronic.

Dorina nu auzise. Se simțea plutind, purtata de un braț puternic, apăsată de atâtea forțe, încât se abandonase cu desăvârșire. Nu simțea decât o dulce alunecare pe suprafața apei acesteia calde și nemărginite. Se miră aproape când, încercând să-și lase picioarele jos, nu mai întâlnească pământul sub ea. Dar mirarea i se schimbă repede într-un încântător sentiment de libertate și forță.

– Cum te simți? o mai întrebă o dată Andronic, fără să capete răspuns.

O aduse atunci, tot atât de lin, de sigur, la mal. Amândoi ieșiră din apă râzând. Dorina îl privi în ochi și se apropie caldă de el.

– N-a fost greu, șopti ea.

– Am să te învăț să te urci și prin copaci, îi spuse Andronic. Dar trebuie să le ceri voie întâi. Sunt unii din ei bătrâni și bolnavi și îi doare... Te-azvârlă atunci la pământ...

– Dar tu cum îi cunoști pe cei bolnavi? îl întrebă Dorina.

– Îi auzi cum se vaită sau îi vezi cum plâng... Săracii... Cu ei e mai greu...

Se așezară amândoi pe un dâmb, deasupra vâlceleii. Andronic își rezemă capul de genunchii ei. Fata începu să-i mângâie părul în neștire.

– ...Și cu florile e greu, adăugă Andronic. Ele sunt veșnic îndrăgostite... Să le vezi cum plâng!...

Începu să râdă. Ridică ochii spre fața Dorinei și o privi adânc.

– Cum te cheamă pe tine? o întrebă.

– Dorina.

Andronic rămase câteva clipe pierdut în gânduri. Se silea parcă să-și aducă aminte unde mai auzise o dată numele acesta.

– Dar pe tine cum te cheamă? întrebă șoptind Dorina, mângâindu-i fruntea.

Andronic zâmbi trist și iar privirile sale se pierdură în gol. Dorina îl așteptă, răbdătoare, să se întoarcă.

– Te cheamă Sergiu, nu e așa? stăruie.

– Dacă vrei tu, răspunse zâmbind Andronic, privind-o în ochi, mirat.

– Sergiu e un nume frumos, spuse Dorina. Dacă aș fi fost băiat, mi-ar fi plăcut să mă numesc Sergiu... Ca tine, adăugă ea.

– Nu te mai gândi la asta, o întrerupse Andronic apucându-i brațul și mângâind-o. Tu nu ești băiat, tu ești fată...

– E rău să fii fată, vorbi Dorina.

Andronic începu să râdă, hohotind, îi strânse tare brațul, îi trecu mâna prin păr.

– Dar dacă ai fi fost un biet licurici? o întrebă el, necăjind-o.

Tăcu deodată și îi căută iarăși ochii, parcă ar fi voit să vorbească de-a dreptul ființei ei adânci, adevărate.

– Tu nu știi ce înseamnă să fii om, adăugă el îngândurat. E atât de bine...

Întinse brațele amândouă, ca două aripi și-și dădu capul pe spate.

– ...Să nu mori niciodată, spuse el privind cerul. Să fii ca steaua ceea, frumoasă și nemuritoare...

Arătă cu brațul Luceafărul de Dimineață. Dorina se cutremură.

– De ce ți-e frică? o întrebă mirat Andronic.

– De moarte, șopti Dorina.

– Sunt și acolo oameni, zâmbi Andronic. Pretutindeni sunt oameni...

– Tu știi totul, nu e așa? îl întrebă liniștită Dorina. Tot ce spui tu e adevărat...

Andronic nu-i răspunse. Rămăsese cu privirile pierdute pe Luceafăr, începeau să se ivească zorii. Pieriseră toate celelalte stele și cerul se făcuse alburii.

– Unde stai tu? îl întrebă Dorina, ca să-l trezească.

– Acolo, arătă Andronic pădurea de la marginea lacului. Dar tu unde stai?

Dorina se gândi câteva clipe, încerca să-și aducă bine aminte, să nu spună vreun lucru nelămurit, din vis.

– La București, răspunse ea corect.

— Și ce faci acolo?

Andronic zâmbise întrebând-o. Fața îi era toată luminată, parcă anevoie își stăpânea râsul.

— Trăiesc, răspunse Dorina încurcată.

Andronic începu să râdă, zguduit de o bucurie sălbatecă. Se ridică și cuprinse fata în brațe. Părea că poartă o ramură, într-atât de ușoară îi era povara.

Continua să râdă, înălțând trupul fetei pe brațe, ridicându-l cât mai sus, ca și cum ar fi voit să-l arate cerului, pădurii, luminii care începea să izvorască din toate părțile. Dorina se lipi de pieptul lui. Andronic o mai săltă de câteva ori în brațe, apoi începu să alerge cu ea spre inima insulei. Sărea peste mărăcini, peste gropi, într-o goană smintită, călcând pe deasupra crengilor uscate, lovindu-se de buruieni înalte și scortoase, biruind tufele cu ghimpi, scămoase, aromitoare.

Dorina închise ochii, speriată și fericită. Simțea câteodată o zgârietură fierbinte pe trup, dar nici o durere nu se putea asemăna cu răsufierea nouă, delirantă pe care o cunoștea acum viața ei. Auzea sângele lui Andronic zvâcnind în piept, bătăile acelea de inimă tari, asurzitoare. De la o vreme, nu mai simți nimic, decât o plutire pe aripile vântului, în gol. Aproape că-și pierdu amintirea; nu cuteza să deschidă ochii, să privească unde se află...

Când se trezi de-a binelea, era întinsă pe plaja din cealaltă parte a insulei. Se zărea barca cu care venise, rămasă cu vârful înțepenit în mâl. Andronic, lângă ea, o privea cu ochii sticlind, îmbujorat. Broboane mari, limpezi de sudoare i se scurgeau pe trup. Pieptul i se bătea puternic. Părul îi alunecase pe frunte, umed.

— Se face ziuă, îi spuse el îndată ce fata deschise ochii.

— ...Ce obosită sunt, șopti Dorina. Cum ai avut atâta putere?...

— Haide să vedem cum răsare soarele, îi spuse Andronic, uitând să-i răspundă.

O ajută să se ridice și o luă de mână. Fata călca leneșă lângă el fără să mai simtă pământul. Buclele îi atârnavă, despletite de goană, pe umeri. Un braț îi era însângerat.

— Să ne suim pe colină, vorbi Andronic.

Aproape o purtă în brațe până sus, deși nu era decât o scurtă ridicătură de pământ, îi găsi un loc bun de așezat, și o culcă încet, cu multă băgare de seamă.

— Mie mi-e somn, iubittle, șopti Dorina, privindu-l și rugându-l din ochi.

— Să vedem întâi cum răsare soarele...

Se așeză și el lângă fată și îi mângâie părul zâmbind.

— Ce frumoasă ești când ți-e somn, adăugă Andronic,

— Tu mă faci frumoasă, vorbi Dorina simplu. Când m-ai ales tu, nu eram așa....

— Erai urâtă atunci, zâmbi Andronic.

Tăcu, îngândurat, cu ochii ațintiți spre răsărit. Cerul fusese sângieriu acolo, și apoi păli, așteptând.

— Tu ai fost vreodată în soare? întrebă Dorina somnoroasă.

— Nu, până acolo e greu, răspunse Andronic fără să se întoarcă.

Dorina închise fericită ochii, își așezase capul pe un braț, iar cu celălalt înlănțuise mijlocul lui Andronic.

— Să nu adormi, îi șopti el. E păcat...

— Mai e mult? întrebă și mai ostenită Dorina.

— Pentru cine îl iubește nu e niciodată mult, spuse Andronic.

Dorina își mușcă buzele, hotărâtă, și deschise ochii. I se păru că totul s-a schimbat în jurul ei. Arborii erau trandafirii, ierburile sclipeau, lacul era ca o oglindă de aur.

— Acuma... șopti înflăcărat Andronic.

Parcă mii de paseri începuseră să ciripească deodată. Dorina amuți. De unde veneau sunetele acestea fermecate, nemaiauzite, țipetele acestea înalte din văzduh, șoptele acestea dulci și neînțelese din iarbă, dintre tufișuri? Au început oare, deodată, cu toate, sau nu le auzise decât foarte turbure până acum?...

— Privește!...

Andronic se ridicase în genunchi, mirat, fericit, și rămase așa câteva clipe. Ochiul de sânge al soarelui se deschidea foarte aproape de ei, pe deasupra câmpiei. Dorina îl privea buimăcită, ca și când acum ar fi văzut pentru întâia oară răsăritul soarelui. I se lumină deodată un înțeles adânc, simplu, pe care îl purtase atâta vreme fără să-l cerceteze. I se păru că se trezește într-o altă viață, și bucuria era atât de mare, încât ochii i se împăienjeniră și pleoapele căzură grele de somn.

Când Andronic își luă ochii de pe soare, o găsi alături de el, dormind, cu fața luminată de un zâmbet copilăresc. Tânărul îi puse mâna în păr și o mângâie, încercând s-o trezească. Dorina de-abia deschise ochii.

— Lasă-mă, iubitele! șopti ea.

I se păru că fața lui Andronic e cu desăvârșire schimbată. Un om abătut, îngândurat, trist.

Dar nu mai avu putere să se mire și adormi din nou, fericită, cu mâna încleștată pe brațul lui.

— Și mie mi-e somn, îi șopti el, apropiindu-și fața. N-o să ne mai vedem până după apusul soarelui... Și atunci, cine știe...

O privi cum doarme lângă el, goală și vie, neînchipuit de frumoasă în neștiuta ei sinceritate. Apoi, ca și cum ar fi vrut să alunge o vrajă, Andronic suflă deasupra frunții fetei, zâmbi prelung și se culcă alături, cu obrazul odihnit pe sânul ei.

Soarele aluneca blând, fierbinte, începuseră să roiască albinele și fluturii colorați de dimineață pluteau stingheri în văzduh. Un cuc se auzea la răstimpuri pe deasupra apelor, venit tocmai din pădure.

Când barca ajunsese țărmul insulei, d-l Solomon cu Vladimir și cu Manuilă săriră grăbiți, împleticindu-se în mâl. Toți aveau fețele palide de nesomn și grijă. Vladimir începu să strige:

— Dorinaa!...

Dar n-au avut mult de căutat, înaintând pe mal, turburați, temându-se unul de altul să-și mărturisească gândurile, zăriră deodată pe cei doi tineri, dormind goi, strânși unul într-altul. Vladimir roși și-și mușcă buzele. Manuilă rămase un pas în urmă. Singur d-l Solomon avu curajul să înainteze, tremurând.

Când se apropie de Dorina, își dădu seama că fata doarme adânc,
cu amândouă brațele adunate spre mijlocul robust al lui Andronic.
[1937]